

พฤติกรรมการเล่นและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเล่นนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ใน
ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอบ้านตาขาว จังหวัดตรัง

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761 430 จุลนิพนธ์
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2555

พฤติกรรมการณ์และปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ใน
ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอบ้านตาขาว จังหวัดตรัง

โดย
นางสาวจริญาภรณ์ ช่วยเรือง
นางสาวชนิชา ปิยะพันธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี
การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761 430 จุลนิพนธ์
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2555

**FEEDING BEHAVIOR AND FACTORS ASSOCIATED WITH THE PLEASURE FROM
BREEDING THE RED-WHISKERED BULBUL OF PEOPLE WHO LIVE IN NA CHUM
HET SUBDISTRICT YAN TA KHAO DISTRICT TRANG PROVINCE**

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี

**A Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Bachelor of Business Administration Program in General Business Management**

Faculty of Management Science

SILPAKORN UNIVERSITY

2012

ที่ประชุมสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร พิจารณาแล้ว
อนุมัติให้การวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมการเลี้ยงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัว
จุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง” เสนอโดยนางสาวจริญาภรณ์
ช่วยเรื่อง และนางสาวชนิชา ปิยขยันต์ มีคุณค่าเพียงพอที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา
จุดนิพนธ์ ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเลี้ยงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่
อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง” ได้ผ่านการนำเสนอในโครงการประชุม
วิชาการ “ราชภัฏเชียงใหม่วิชาการเพื่อท้องถิ่น” ครั้งที่ 6 ในระหว่างวันที่ 14 – 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.
2556 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

.....
(อาจารย์ ดร. ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์กัญญา)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ เดือน พ.ศ.

.....
(อาจารย์นพดล โฉวีชัยกุล)

รักษาราชการแทน

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
วันที่ เดือน..... พ.ศ.

12520014, 12520045: สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเลี้ยง / ความสุข / นกกรงหัวจุก

จริยากรณ์ ช่วยเรือง และชนิชา ปิยชยันต์: พฤติกรรมการเลี้ยงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. ธนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ. 102 หน้า.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุก ศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก ศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาและปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก การศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังจำนวน 100 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาในรูปของค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยสถิติอนุมาน t-test, การวิเคราะห์ One-way ANOVA และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1.ด้านพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลี้ยงนกรงหัวจุกจำนวน 1 -3 ตัว สายพันธุ์ที่เลี้ยงมากที่สุดคือนกรงหัวจุกเคราแดง ประเภทของนกที่เลี้ยงคือนกที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้ว เหตุผลในการเลือกนกรงหัวจุกเลี้ยงเพราะนกมีเสียงร้องดี ระยะเวลาที่เลี้ยงส่วนใหญ่คือ 1 ปีขึ้นไป แหล่งข้อมูลจากผู้เลี้ยงได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงนกรงหัวจุกมากที่สุดคือจากบุคคลอื่นมีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงเพื่อการแข่งขันประชันเสียงและเป็นประเพณี ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท และแหล่งซื้อนกรงหัวจุกส่วนใหญ่นิยมซื้อจากภาคใต้ 2.ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน ไม่ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกให้ต่างกัน 3.ปัจจัยด้านจิตวิทยา (ได้แก่ แรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ ทศนคติ บุคลิกภาพ และแนวความคิดที่มีต่อตนเอง) มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก 4.ปัจจัยด้านสังคม (ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว บทบาทและสถานะ) มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่อนักศึกษา 1.....2.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

12520014, 12520045: MAJOR: GENERAL BUSINESS MANAGEMENT

KEY WORDS: FEEDING BEHAVIOR / PLEASURE FROM BREEDING / RED-WHISKERED BULBUL

CHARIYAPHON CHAYREUNG AND CHANICHA PIYACHAYAN: FEEDING BEHAVIOR AND FACTORS ASSOCIATED WITH THE PLEASURE FROM BREEDING THE RED-WHISKERED BULBUL OF PEOPLE WHO LIVE IN NA CHUM HET SUBDISTRICT YAN TA KHAO DISTRICT TRANG PROVINCE. RESEARCH ADVISOR: TANINRAT RATTANAPONGPINYO, Ph.D. 102 pp.

This study was the quantitative research. The objectives were to study the feeding behavior of Red whiskered Bulbul, to study the Demographic factors associated with the pleasure from Breeding Red whiskered Bulbul, and to study the Psychological factors and Social factors that related to the pleasure from Breeding Red whiskered Bulbul. The data collecting used questionnaire to ask from the people who live in Tambon Na Chum Het, Amphur Yan Ta Khao, Trang for the 100 samples. The data analyzing showed in the forms of means, percentage and standard deviation for descriptive statistics, and the referenced statistics tested by t-test, one way ANOVA for the different effect and used Pearson's coefficient correlation to test the relationship effect.

The research results found that 1.for the feeding behavior of Red whiskered Bulbul, the samples feeding 2-3 Red whiskered Bulbul, type of bird is a bird that has been fed to pets, reasons for choosing bird because birds vocals well, the duration to feed bird is a year up, information source about feeding bird is from another person, the purpose of feeding to contest the championships and tradition, the cost of feeding less than 1,000 baht per month and buy birds from the southern part of Thailand, 2.The differences in Personal data Demographic factors did not affect in different pleasure from Breeding Red whiskered Bulbul, 3.The Psychological factors had related to the pleasure from Breeding Red whiskered Bulbul in the same direction. And 4.The Social factors had related to the pleasure from Breeding Red whiskered Bulbul in the same direction.

Faculty of Management Science SILPAKORN UNIVERSITY Academic Year 2012

Students' signature 1.....2.....

Research Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ศิษย์ โย อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัยฉบับนี้ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำต่างๆอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนความเอาใจใส่ติดตามผลงานอย่างใกล้ชิด และปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณกลุ่มผู้เลี้ยงนกกกรงหัวจุกที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง ที่กรุณาสละเวลามาให้ข้อมูล ตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งให้ความรัก ความห่วงใย เป็นกำลังใจ และสนับสนุนส่งเสริมผู้วิจัยในทุกๆด้าน ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆที่ได้ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือตลอดมา งานวิจัยฉบับนี้ขอมอบแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมไปถึงผู้มีพระคุณที่ได้เอื้อนาม หากงานวิจัยฉบับนี้มีความผิดพลาดบกพร่องประการใด คณะผู้วิจัยขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญตาราง	ฉ
	สารบัญภาพ	ฐ
	บทที่	
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์.....	2
	ขอบเขตการศึกษา	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
	นิยามคำศัพท์.....	5
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม.....	8
	ปัจจัยทางด้านสังคม (Social Factors)	10
	ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors).....	11
	ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสุข.....	21
	กรอบแนวคิด ความอยู่ดีมีสุข.....	23
	ความสุขระดับบุคคล	24
	การสร้างความสุข.....	24
	ลักษณะของผู้มีความสุข	29
	ความสำคัญของการศึกษาความสุข.....	29
	แนวคิดเรื่องความสุขของมนุษย์	34
	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุข	38
	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนกอปรอดหัวโขน.....	42
	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	49
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 53
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 53
	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา..... 53
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 54
	วิธีการสร้างเครื่องมือ..... 56
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล..... 56
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 59
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์ กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง..... 62
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์ กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง..... 69
	ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรงหัวจุก..... 71
	ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในชีวิตที่เป็นผลมาจากพฤติกรรม การเลี้ยงนกรงหัวจุก..... 76
	ตอนที่ 6 ผลวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย..... 80
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 84
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 84
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 85
	สรุปผลการวิจัย..... 85
	อภิปรายผลการวิจัย..... 86
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย..... 87
	ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป..... 87
	รายการอ้างอิง..... 88
	ภาคผนวก..... 90
	แบบสอบถาม..... 91
	ประวัติผู้วิจัย..... 101

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	59
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	59
3	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส	60
4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนา	60
5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	60
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	61
7	แสดงจำนวนและร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	61
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยา ด้านแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	62
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยา ด้านการรับรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	64
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยา ด้านการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	65
11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยา ด้านความเชื่อที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	66
12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้าน ทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	67
13	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้าน บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	68

ตารางที่		หน้า
14	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยา ด้านแนวความคิดที่มีต่อตนเองที่มีความสัมพันธ์กับความสุ จากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	68
15	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ที่มีความสัมพันธ์กับความสุจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	69
16	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านครอบครัว ที่มีความสัมพันธ์กับความสุจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	70
17	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านบทบาทและสถานะ ที่มีความสัมพันธ์กับความสุจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก ของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง	70
18	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนนกรงหัวจุกที่เลี้ยง.....	71
19	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสายพันธุ์นกรงหัวจุกที่เลี้ยง.....	72
20	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทนกรงหัวจุกที่เลี้ยง	73
21	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่เลือกนกรงหัวจุกมาเลี้ยง.....	73
22	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่เลี้ยงนกรงหัวจุก	74
23	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งข้อมูลและผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกได้รับข้อมูล.....	74
24	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงนกรงหัวจุก	75

ตารางที่		หน้า
25	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการเลี้ยงนกกองหัวจุก	75
26	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งที่ซื้อนกกองหัวจุก	76
27	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านสุขภาพดี ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยง นกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	77
28	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านผ่อนคลายดี ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยง นกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	77
29	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านน้ำใจดี ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยง นกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	78
30	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านจิตวิญญาณดี ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยง นกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	78
31	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านครอบครัวดี ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยง นกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	79
32	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านสังคมดี ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยง นกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	79
33	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านใฝ่รู้ดี ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยง นกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	80
34	แสดงค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ใน ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	80

ตารางที่		หน้า
35	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยากับความสุข ในชีวิตจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ใน ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	81
36	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความสุข ในชีวิตจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ใน ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง.....	83

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	Employee Engagement and Happiness (1)	35
2	Employee Engagement and Happiness (2)	36
3	HAPPY WORKPLACE.....	37
4	นกอปรอดหัวโขน โตเต็มวัย อายุ 5 ปี.....	43
5	แผนที่ตำบลนาชุมเห็ด	50

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเลี้ยงสัตว์ในหลายรูปแบบ ทั้งสัตว์เลี้ยงเชิงธุรกิจและสัตว์เลี้ยงในบ้านเพื่อเป็นเพื่อนเล่น นั้นหมายความว่าสัตว์มีความสัมพันธ์กับมนุษย์มากยิ่งขึ้น ความนิยมในการเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยงเป็นเพื่อนเพิ่มจำนวนมากขึ้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของสัตว์เลี้ยงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้คุณภาพชีวิตของสัตว์เลี้ยงดีขึ้น ผู้เลี้ยงสามารถสื่อสารกับสัตว์เลี้ยงได้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีความเข้าใจในธรรมชาติของสัตว์เลี้ยง ทำให้สามารถจัดการเลี้ยงดู และดูแลได้อย่างถูกต้องกับธรรมชาติของมัน ทำให้สัตว์เลี้ยงมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของสัตว์เลี้ยงสามารถส่งผลต่อความสุขของผู้เลี้ยงได้

แม้ว่าโลกของเราในยุคปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาก้าวไกลไปมากแค่ไหน แต่มนุษย์เราก็คงยังลืบลืมและสรรหาสัตว์เลี้ยงในประเภทที่ตนชอบมาเลี้ยงไว้เป็นเพื่อนคู่ใจเสมอ จนสัตว์เลี้ยงกลายเป็นที่นิยมของคนทุกคนขึ้น ในวงการนกสวยงามและนกแข่งก็เช่นเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงการเลี้ยงไปในทางที่สร้างสรรค์ขึ้น จากที่เมื่อก่อนเลี้ยงอยู่แต่ในกรง ในปัจจุบันนี้บางประเภทก็มีการเอามาบินแข่งกัน เช่นนกพิราบ หรือจะเป็นการเอานกมาแข่งความไพเราะของเสียง เช่น นกเขาใหญ่ นกเขาชวา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นกปรอดหัวโขนหรือนกกรงหัวจุกที่กำลังเป็นที่นิยมของเซียนเลี้ยงนกทั้งรุ่นเก่ารุ่นใหม่อยู่ในปัจจุบัน ด้วยเหตุว่านกกรงหัวจุกเป็นนกที่แปลกและสวย ซ้ำยังฉลาด เรียนรู้ได้รวดเร็ว และฝึกง่าย จึงมีคนหันมาให้ความสนใจ และเลี้ยงกันแพร่หลายมากขึ้นเรื่อยๆ บ้างก็เลี้ยงเอาไว้ดูเล่นฟังเสียงร้องเพื่อความเพลิดเพลิน บ้างก็เลี้ยงไว้ในเชิงธุรกิจ เช่น การเลี้ยงไว้ต่อนกเพื่อที่จะเอานกที่ต่อได้มาขาย แต่โดยมากผู้ที่เลี้ยงนกกรงจะมีความใฝ่ฝันว่าสักวันหนึ่งจะต้องเอาถ้วยรางวัลจากรายการใหญ่มาครองให้ได้

นกกรงหัวจุกหรือนกปรอดหัวจุก เป็นที่นิยมในแง่ที่เป็นสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงเพื่อฟังเสียงร้องอันไพเราะ และเพื่อการแข่งขันเสียงร้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ติดกับมาเลเซีย คือ นราธิวาส ปัตตานี และยะลา ซึ่งการเลี้ยงนกชนิดนี้เป็นเหมือนหนึ่งในวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนที่นี่นั้น นกกรงหัวจุกหากได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจะสามารถมีอายุยืนนานได้ถึง 11 ปี และนกตัวใดที่มีเสียงร้องไพเราะและ

ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดแข่งขันอาจมีราคาถึงหลักล้านบาท ในปัจจุบันนกรงหัวจุก เป็นสัตว์ที่มีรายชื่ออยู่ในพระราชบัญญัติสัตว์สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พุทธศักราช 2535 เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง แต่มีความพยายามของผู้ที่นิยมเลี้ยงปลัดคันให้เป็นสัตว์ที่เลี้ยงได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งประเด็นนี้มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและคัดค้าน จากแนวคิดในการเลี้ยงนกรงหัวจุกที่มีความหลากหลายมากขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้เลี้ยงที่มีพฤติกรรมและเป้าหมายการเลี้ยงนกรงที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการศึกษาพฤติกรรมและการเลี้ยงนกรงหัวจุกที่มีผลกระทบต่อกระทบต่อความสุขในชีวิต เป็นสิ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากผลวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การอนุรักษ์ และการหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก เพื่อให้วัฒนธรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุกดำรงอยู่คู่สังคมไทยตลอดไป อีกทั้งยังสามารถนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนกรงหัวจุกได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยากับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

ขอบเขตของการศึกษา

1. ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาถึงพฤติกรรมและการเลี้ยงนกรงหัวจุก ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยาและปัจจัยด้านสังคมกับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก
2. การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกเฉพาะผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอนาชุมเห็ด อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง จำนวน 100 คน
3. ระยะเวลาเก็บข้อมูล 1 เดือน คือในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2555

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ในทางวัตถุประสงค์

1.1 ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมกรเลียงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านจิตวิทยาที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม

1.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก

1.3 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยากับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก

1.4 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก

2. ประโยชน์ในทางปฏิบัติ

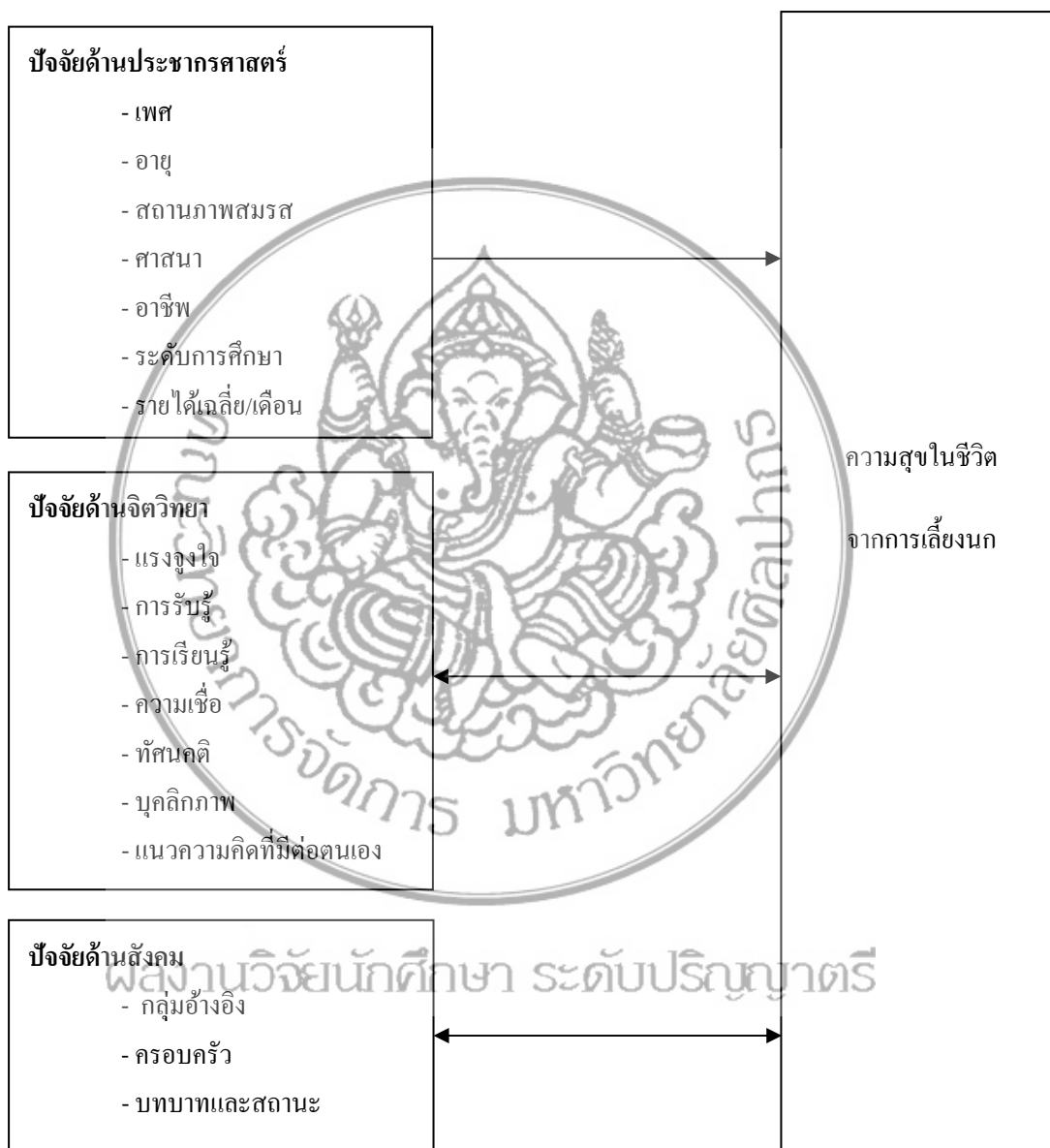
2.1 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการทำธุรกิจเกี่ยวกับนกรงหัวจุกเป็นการสร้างอาชีพอีกทางหนึ่ง

2.2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการช่วยกันอนุรักษ์นกรงหัวจุก หากสามารถเพาะพันธุ์นกรงหัวจุกได้สำเร็จ และทำการขยายพันธุ์ให้มากขึ้นก็จะเป็นการอนุรักษ์ชนิดนี้ให้อยู่ต่อไปชั่วลูกหลาน อันเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลียงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลียงนก
กรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ได้กำหนดกรอบแนวคิด
ในการศึกษาดังนี้

นิยามคำศัพท์

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือการปฏิบัติที่เป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆของผู้ที่เลี้ยงนกกกรงหัวจุกที่ผ่านการใคร่ครวญแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งการกระทำดังกล่าวสามารถวัดและตรวจสอบได้

นกกกรงหัวจุก หมายถึง นกชนิดหนึ่งเรียกอีกชื่อว่านกปรอดหัวจุกหรือนกปรอดหัวโขน เป็นนกกขนาดเล็ก ขนาดโตเต็มที่ประมาณ 20 เซนติเมตร มีสีขนสวยงามและเสียงร้องไพเราะ นิยมนำมาแข่งขันประชันเสียงร้องกัน

การต่อนก หมายถึง การดักจับนกจากป่าตัวใหม่มาเลี้ยง โดยอาศัยพฤติกรรมของนกที่ชอบกระโดดไปมา การต่อสู้ของนกกับนกตัวอื่นและการหาอาหารกิน เป็นตัวล่อในการต่อนกและดักจับนก

ความสุข หมายถึง ความสบายกายสบายใจ ความรู้สึกหรืออารมณ์ประเภทหนึ่ง สุขมีหลายระดับตั้งแต่ความสบายใจเล็กน้อยหรือความพอใจถึงความเพลิดเพลินหรือเต็มไปด้วยความสนุก

ปัจจัย หมายถึง เหตุอันเป็นทางให้เกิดผล, หนทาง, เช่น การศึกษาเป็นปัจจัยให้เกิดความรู้ความสามารถ

จิตวิทยา หมายถึง การศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ว่าด้วยเรื่องกระบวนการของจิต และพฤติกรรมของสิ่งที่มีชีวิต โดยเฉพาะมนุษย์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกของมนุษย์ที่เรียกว่ากระบวนการทางจิต อันจะทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น

แรงจูงใจ หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่อยู่ภายในตัวของบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลต้องกระทำ หรือเคลื่อนไหว หรือมี พฤติกรรม ในลักษณะที่มีเป้าหมาย (Walters, 1978: 218)

การรับรู้ หมายถึง ผลของการเรียนรู้กับความรู้สึที่ได้จากการสัมผัส โดยอาศัยอวัยวะรับการสัมผัสผ่านการแปลความหมายของการสัมผัสนั้นออกมา โดยอาศัยประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมเป็นพื้นฐาน ทำให้บอกได้ว่าสิ่งเร้าที่มีสัมผัสนั้นคืออะไรและมีความหมายว่าอย่างไร (กรรณิการ์ ภูประเสริฐ, 2543)

การเรียนรู้ หมายถึง เป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวรในพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากการฝึกที่ได้รับการเสริมแรง (Kimble, 1964)

ความเชื่อ หมายถึง เห็นตามด้วย มั่นใจ ไว้วางใจ นับถือ

ทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางสนับสนุน หรือต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ หรือแนวความคิด (Howard H. Kendler, 1963: 572)

สังคม หมายถึง กลุ่มของมนุษย์ที่อาศัยอยู่ ณ สถานที่แห่งหนึ่ง ซึ่งพวกเขาได้ยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบและระบบเดียวกัน ตัวอย่างเช่น สังคมของมนุษย์ที่มีเชื้อชาติเดียวกัน สังคมแห่งมนุษยชาติ เป็นต้น

บุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลซึ่งค่อย ก่อตัวขึ้นมาตั้งแต่เกิด และดำเนินต่อไปจนกระทั่งตายจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เมอร์เรย์ (Murrey, 1951)

แนวความคิดที่มีต่อตนเอง หมายถึง ความคิด ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ของบุคคลคนหนึ่ง ที่แสดงออกมาเพื่อทำความเข้าใจว่าสิ่ง ๆ นั้นคืออะไร และควรเป็นไปอย่างไร

กลุ่มอ้างอิง หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติหรือพฤติกรรมของบุคคล

ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกัน ทางอารมณ์และจิตใจมีการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งพึ่งพิงกันทางสังคมเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางสายโลหิต (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2537: 15)

บทบาท หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาตามตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม ที่ตนดำรงอยู่ในขณะนั้น ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง และจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของตนเอง และผู้อื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันด้วย (ณัฐพร ชินบุตร, 2547)

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุกที่มีผลกระทบต่อความสุขในชีวิต ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยแบ่งตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรม
 - 1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม
 - 1.3 กระบวนการเกิดพฤติกรรม
2. ปัจจัยทางด้านสังคม (Social Factors)
3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors)
4. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสุข
5. กรอบแนวคิด ความอยู่ดีมีสุข
6. ความสุขระดับบุคคล
7. การสร้างความสุข
8. ลักษณะของผู้มีความสุข
9. ความสำคัญของการศึกษาความสุข
10. แนวคิดเรื่องความสุขของมนุษย์
 - 10.1 แนวคิดด้านจิตวิทยาเชิงบวก (โดย Martin Seligman)
 - 10.2 แนวคิดด้านจิตวิทยาเชิงบวก (โดย Tal Ben-Shahar)
11. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุข
12. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนกรอดหัวโขน
 - 12.1 การเพาะเลี้ยงนกรอดหัวโขนและงานวิจัยเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงนกรอดหัวโขน
13. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
14. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

1.1 ความหมายของพฤติกรรม มีดังต่อไปนี้

พฤติกรรม คือ ความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชื่อของบุคคล ที่มีบทบาทสำคัญต่อการกระทำ

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมที่มนุษย์แสดงออกทั้งหมด อาจจะมีมองเห็นได้ง่าย เช่น การเดิน การพูด การเขียน และสิ่งที่มองเห็นได้ยาก หรือมองไม่เห็น เช่น การฟัง การจำ และการคิดหาเหตุผล

พฤติกรรมว่า หมายถึงพฤติกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่นการทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น

พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้น ไม่รวมเฉพาะสิ่งที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล ซึ่งคนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น ค่านิยม (Value) ที่ยึดถือเป็นหลักการประเมินสิ่งต่างๆ ทศนคติ หรือ เจตคติ (Attitude) ที่เขามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Taste) และสภาพจิตใจที่ถือว่าเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น

พฤติกรรม คือ ผลรวมของการสนองตอบต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก

จากความหมายต่างๆ จึงพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมเป็นปฏิกิริยาหรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิตที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ ในสภาพแวดล้อมจะสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรือไม่ได้ก็ตาม แต่พฤติกรรมที่เราสามารถวัดได้ รู้ได้ ถ้าเป็นพฤติกรรมที่เราสามารถวัดได้ รู้ได้ ถ้าเป็นพฤติกรรมภายนอกเราจะสังเกตเห็นได้ชัดเจน ส่วนพฤติกรรมภายในจะต้องใช้เครื่องมือวัด ซึ่งเป็นการวัดโดยอ้อม

1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม แบ่งได้ 7 ประการดังนี้

1.2.1 มีความมุ่งหมาย (Goal) หมายถึง ความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเพื่อสร้างความพอใจ

1.2.2 มีความพร้อม (Readiness) หมายถึง ความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

1.2.3 สถานการณ์ (Situation) หมายถึง โอกาสที่อาจเลือกกิจกรรมมาสนองความต้องการ

1.2.4 การแปลความหมาย (Interpretation) หมายถึง การพิจารณาสถานการณ์และเลือกวิธีการตอบสนองที่คาดว่าจะให้ความพอใจมากที่สุด

1.2.5 การตอบสนอง (Response) หมายถึง เป็นการทำกิจกรรมหลังจากที่ได้แปลความหมายแล้ว

1.2.6 ผลที่ตามมา (Consequence) หมายถึง เมื่อทำกิจกรรมแล้วผลที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นไปตามคาดหมาย (Confirm) หรือตรงกันข้ามกับที่คาดไว้ (Contradict)

1.2.7 ปฏิกริยาต่อความหวัง (Reaction to Thwarting) หมายถึง ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ อาจจะมีผลเกิดพฤติกรรมหรืออาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายอีกครั้งหนึ่งก็ได้

1.3 กระบวนการเกิดพฤติกรรม

ขั้นตอนของกระบวนการเกิดพฤติกรรม 3 กระบวนการ ดังนี้

1.3.1 กระบวนการรับรู้ (Perception) คือ กระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อม โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส กระบวนการจึงรวมความรู้สึก (Sensation) ด้วย

1.3.2 กระบวนการรู้ (Cognitive) คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวมการเรียนรู้ การจำ การคิด กระบวนการทางจิตดังกล่าวย่อมรวมถึงการพัฒนาด้วยระบบการรู้ จึงเป็นกระบวนการทางปัญญาพร้อมกันในกระบวนการรับรู้และกระบวนการรู้นี้เกิดการตอบสนองทางด้านอารมณ์ เกิดกระบวนการทางอารมณ์ (Affect) ทั้งกระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้ และกระบวนการทางอารมณ์ เป็นพฤติกรรมภายใน

1.3.3 กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial Behavior) คือ กระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมผ่านการกระทำ สังเกตได้จากภายนอก เป็นพฤติกรรมภายนอก

งานวิจัยในครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม โดยนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการอธิบายในส่วนของพฤติกรรมการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

2. ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)

ปัจจัยด้านสังคม เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรม ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มอ้างอิง (Reference Group)

กลุ่มอ้างอิงจะเป็นกลุ่มที่บุคคลต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งกลุ่มนี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็นและค่านิยมของผู้เป็นสมาชิกของกลุ่ม กลุ่มอ้างอิงแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Groups)

กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary Groups)

กลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนสนิท และเพื่อนบ้าน ส่วนกลุ่มทุติยภูมิ ได้แก่ เพื่อนร่วมอาชีพ เพื่อนร่วมสถาบัน บุคคลชั้นนำในสังคม นักร้องหรือดาราภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

กลุ่มอ้างอิงจะมีผลต่อบุคคลในกลุ่มทางการเลือกพฤติกรรม การดำเนินชีวิต ทัศนคติและแนวความคิด เนื่องจากบุคคล ต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มจึงมักปฏิบัติตามและยอมรับความคิดเห็นต่าง ๆ จากกลุ่มอิทธิพล ดังนั้นนักการตลาดควรตระหนักว่ากลุ่มอ้างอิงกลุ่มใดมีอิทธิพลต่อกลุ่มตลาดเป้าหมาย และมีอิทธิพลด้านใดบ้างเพื่อนำมาใช้กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไป

2.2 ครอบครัว (Family)

บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติ ความคิดเห็นและค่านิยมของบุคคล สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการซื้อของครอบครัว และจะเป็นตัวกำหนดบทบาทการซื้อของบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัว เช่น ในการซื้อขนมสำหรับเด็ก เด็กอาจจะมึบทบาทในการเสาะหาขนมขบเคี้ยวที่ตนต้องการ แต่แม่จะเป็นผู้ตัดสินใจว่าควรซื้อให้เด็กทานหรือไม่ ดังนั้นนักการตลาดจะต้องทำความเข้าใจถึงบทบาทต่าง ๆ ในการซื้อของครอบครัวเพื่อนำมาใช้กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมต่อไป

2.3 บทบาทและสถานะ (Roles and Status)

การที่ผู้บริโภคจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลกลุ่มต่างๆในสังคม ไม่ว่าจะเป็นในครอบครัวหรือในที่ทำงาน จะก่อให้เกิด “บทบาท” ขึ้น คนแต่ละคนจะมีบทบาทต่างๆมากมาย เช่น นางสาวสุดสวย มีบทบาทเป็นลูกสาวของนายสมชายและในขณะที่เดียวกันนางสาวสุดสวยก็มีบทบาทเป็นผู้จัดการฝ่ายตลาดที่ทำงาน ดังนั้นบทบาทจึงหมายถึงกิจกรรมที่จะต้องทำความคาดหมายของบุคคลใกล้เคียง ในขณะที่เดียวกันบทบาทจะนำมาซึ่งสถานะภาพทางสังคมของบุคคลนั้นๆ จะเห็นได้ว่ากรณี

ของนางสาวสุดสวย สถานการณ์เป็นผู้จัดการฝ่ายการตลาดจะมีสถานะทางสังคมที่ดีกว่าการเป็นลูกสาวของนายสมชาย ผู้บริโภคมักจะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่แสดงให้เห็นถึงสถานะของตนในสังคม เช่นผู้บริหารระดับสูงพอใจที่จะใช้บริการของสายการบินที่มีชั้นนักธุรกิจ ถึงแม้จะต้องจ่ายเงินแพงขึ้นก็ตาม

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จึงได้ประยุกต์ใช้ปัจจัยด้านสังคม โดยนำมาใช้เป็นตัวแปรต้นในการสร้างกรอบแนวคิดของการทำวิจัยครั้งนี้

3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors)

ปัจจัยด้านจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ปัจจัยทางจิตวิทยา จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการรับรู้และตีความสิ่งเร้าก่อนที่ร่างกายจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ

3.1 แรงจูงใจ (Motivation)

ความหมายของแรงจูงใจ ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “แรงจูงใจ” ไว้มากมายในที่นี้จะขอยกมาเป็นตัวอย่างพอสังเขป เช่น

แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งใดๆที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำขึ้น

แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายปลายทางที่ตนตั้งไว้

แรงจูงใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมายปลายทาง

แรงจูงใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นโดยแรงขับ (Drive) ของแต่ละบุคคลโดยมีแนวทางมุ่งไปที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งและบุคคลมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นๆ อันเกิดจากแรงขับภายในของบุคคลนั่นเอง

แรงจูงใจ หมายถึง เงื่อนไขหรือสภาวะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสามทิศทางอันได้แก่ เงื่อนไขหรือสภาวะที่ทำให้เกิดพฤติกรรม หรือไปยับยั้งพฤติกรรม หรือไปกำหนดแนวทางของพฤติกรรมที่จะแสดงออก

แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดมุ่งหมาย ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นความปรารถนา ที่บุคคลมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้

ของแต่ละคนนั่นเอง เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่างๆ และบุคคลจะเกิดความต้องการ (Needs) และถ้าความต้องการของบุคคลไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะเกิดความเครียด (stress) เมื่อบุคคลสะสมความเครียดไว้มากๆ บุคคลจะขาดความสุขในการดำเนินชีวิต การสะสมความเครียด ความวิตกกังวลมากๆ จะทำให้บุคคลเกิดแรงขับ (drive) ที่จะกระทำกิจกรรมบางอย่าง หรือ แสดงพฤติกรรมบางอย่างให้ลดความเครียดนั้นลงมากระบวนการที่เกิดขึ้นภายในนี้เอง ซึ่งจะทำให้การกระตุ้นให้บุคคลไปสู่การกระทำบางอย่างที่ไปสู่เป้าหมาย กระบวนการเช่นนี้เรียกว่า แรงจูงใจ (Motivation)

จากความหมายแรงจูงใจข้างต้นอาจสรุปความหมายของแรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความปรารถนาและความต้องการออกมาเพื่อสนองความต้องการอันจะนำไปสู่จุดหมายปลายทาง

3.2 การรับรู้ (Perception)

การรับรู้ หมายถึง ขบวนการประมวลและตีความข้อมูลต่างๆที่อยู่รอบๆตัวเราที่ได้จากการรู้สึก

การรับรู้ เป็นกระบวนการขั้นต่อไปเพื่อจะตีความสิ่งที่ได้จากการรู้สึกออกมาให้มีความหมายว่าสิ่งที่มองเห็นคืออะไร เสียงที่ได้ยินเสียงอะไร การรับรู้จึงมีเรื่องทางจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้อง คือเรื่องของการเรียนรู้ ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ เป็นต้น เข้ามามีบทบาทร่วมอยู่ด้วย

3.2.1 กระบวนการของการรับรู้ (Process)

เป็นกระบวนการที่คาบเกี่ยวกันระหว่างเรื่องความเข้าใจ การคิด การรู้สึก (Sensing) ความจำ (Memory) การเรียนรู้ (Learning) การตัดสินใจ (Decision making) การแสดงพฤติกรรม

กระบวนการของการรับรู้เกิดขึ้นเป็นลำดับดังนี้ สิ่งเร้าไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ หรือสถานการณ์ มาเร้าอินทรีย์ทำให้เกิดการสัมผัส (Sensation) และเมื่อเกิดการสัมผัสบุคคลจะเกิดมีอาการแปลการสัมผัสและมีเจตนา (Conation) ที่จะแปลสัมผัสนั้น การแปลสัมผัสจะเกิดขึ้นในสมองทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การที่เราได้ยินเสียงดัง บิ่ง บิ่ง ๆ สมองจะแปลเสียงดังบิ่ง บิ่ง โดยเปรียบเทียบกับเสียงที่เคยได้ยินว่าเป็นเสียงของอะไร เสียงปืน เสียงระเบิด เสียงพลุ เสียงประทัด เสียงของท่อไอเสียรถ เสียงเครื่องยนตร์ระเบิด หรือเสียงอะไร ในขณะที่เปรียบเทียบ จิตต้องมีเจตนาปนอยู่ทำให้เกิดแปลความหมายและต่อไปก็รู้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นคือเสียงอะไรอาจเป็นเสียงปืนเพราะบุคคลจะแปลความหมายได้ ถ้าบุคคลเคยมีประสบการณ์ในเสียงปืนมาก่อน และอาจแปล

ได้ว่าเป็นที่ตั้งเป็นป็นชนิดใดถ้าเข้าเป็นตำรวจ จากตัวอย่างข้างต้นนี้เราอาจสรุปกระบวนการรับรู้จะเกิดได้จะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. มีสิ่งเร้า (Stimulus) ที่จะทำให้เกิดการรับรู้ เช่น สถานการณ์ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบกายที่เป็นคนสัตว์และสิ่งของ

2. ประสาทสัมผัส (Sense Organs) ที่ทำให้เกิดความรู้สึกสัมผัส เช่น ตาหู จมูกได้กลิ่นลิ้นรู้รสและผิวหนังรู้ร้อนหนาว

3. ประสบการณ์ หรือความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าที่เราสัมผัส การแปลความหมายของสิ่งที่เราสัมผัสสิ่งที่เคยพบเห็นมาแล้วย่อมจะอยู่ในความทรงจำของสมอง เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้า สมองก็จะทำหน้าที่ทบทวนกับความรู้ที่มีอยู่เดิมว่าสิ่งเร้านั้นคืออะไร

เมื่อนมนุษย์เรารู้จักเร้าโดยสิ่งแวดล้อมก็จะเกิดความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensation) โดยอาศัยอวัยวะสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา ทำหน้าที่ดูคือมองเห็น หูทำหน้าที่ฟังคือได้ยิน ลิ้นทำหน้าที่รู้รส จมูก ทำหน้าที่ดมคือได้กลิ่น ผิวหนังทำหน้าที่สัมผัสคือรู้สึกได้อย่างถูกต้องกระบวนการรับรู้ที่สมบูรณ์

3.2.2 กลไกของการรับรู้

กลไกการรับรู้เกิดขึ้นจากทั้งสิ่งเร้าภายนอกและภายในอินทรีย์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม อวัยวะรับสัมผัส (Sensory organ) เป็นเครื่องรับสิ่งเร้าของมนุษย์ ส่วนที่รับความรู้สึกของอวัยวะรับสัมผัสอาจอยู่ลึกเข้าไปข้างใน มองจากภายนอกไม่เห็น อวัยวะรับสัมผัสแต่ละอย่างมีประสาทรับสัมผัส (Sensory nerve) ช่วยเชื่อมอวัยวะรับสัมผัสกับเขตแดนการรับสัมผัสต่างๆ ที่สมอง และส่งผ่านประสาทมอเตอร์ (Motor nerve) ไปสู่อวัยวะมอเตอร์ (Motor organ) ซึ่งประกอบไปด้วยกล้ามเนื้อและต่อมต่างๆทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองของอวัยวะมอเตอร์และจะออกมาในรูปแบบใดขึ้นอยู่กับการบังคับบัญชาของระบบประสาท ส่วนสาเหตุที่มนุษย์เราสามารถไวต่อความรู้สึกก็เพราะเซลล์ประสาทของประสาทรับสัมผัสแบ่งแยกแตกออกเป็นกิ่งก้านแผ่ไปติดต่อกับอวัยวะรับสัมผัส และที่อวัยวะรับสัมผัสมีเซลล์รับสัมผัสที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัวจึงสามารถทำให้มนุษย์รับสัมผัสได้

จิตใจติดต่อกับโลกภายนอกได้โดยการสัมผัส คนตาบอดเมื่ออธิบายให้ฟังว่าสีแดงสีเขียวเป็นอย่างไร เขาก็จะเข้าใจให้ถูกต้องไม่ได้เลยเพราะเรื่องสีจะต้องรู้ด้วยตา เครื่องมือสัมผัสอย่างหนึ่งก็ทำหน้าที่อย่างหนึ่ง คนหูหนวกย่อมไม่รู้สึกถึงลีลาความไพเราะของเสียงเพลง ดังนั้นการสอนจึงเน้นว่า “ให้สอนโดยทางสัมผัส” การรับรู้ นับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ การรับรู้ที่

ถูกต้องจึงจะส่งผลให้ได้รับความรู้ที่ถูกต้อง นักเรียนต้องได้การรับรู้ที่ถูกต้อง มิฉะนั้นความรู้ที่รับ
ไปก็ผิดพลาด อวัยวะสัมผัสกับการรับรู้

มนุษย์ย่อมมีพฤติกรรมสนองตอบสิ่งแวดล้อมกระบวนการของการรับรู้เป็นสิ่งแรกที่
มนุษย์สนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบประสาท อวัยวะสัมผัส เป็นปัจจัยสำคัญของ
กระบวนการรับรู้ต้องมีความสมบูรณ์จึงจะสามารถรับรู้สิ่งเร้าได้ดีเพราะอวัยวะสัมผัสรับสิ่งเร้าที่มา
กระทบประสาทรับสัมผัสส่งกระแสประสาทไปยังสมองเพื่อให้สมองแปลความหมายออกมา เกิด
เป็นการรับรู้ และอวัยวะสัมผัสของมนุษย์มีขีดความสามารถจำกัด กลิ่นอ่อนเกินไป เสียงเบาเกินไป
แสงน้อยเกินไป ย่อมจะรับสัมผัสไม่ได้ ดังนั้นประเภท ขนาด คุณภาพของสิ่งเร้าจึงมีผลต่อการรับรู้
และการตอบสนอง สิ่งเร้าบางประเภทไม่สามารถกระตุ้นอวัยวะสัมผัสของเราได้เช่น กลิ่นวิหิต

3.3 การเรียนรู้ (Learning)

ความหมายของคำว่า “การเรียนรู้” มีดังนี้คือ

การเรียนรู้ หมายถึง การที่มนุษย์ได้รับรู้ถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเขา โดยเริ่มต้นตั้งแต่
การมีปฏิสนธิอยู่ในครรภ์มารดาเรื่อยไป จนกระทั่งคลอดมาเป็นทารกแล้วอยู่รอด ซึ่งบุคคลก็ต้อง
ปรับตัวเพื่อให้ตนเองอยู่รอดกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในครรภ์มารดาและเมื่อออกมาอยู่ภายนอก
เพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่รอดทั้งนี้ก็เพราะการเรียนรู้ทั้งสิ้น

การเรียนรู้ มีความหมายลึกซึ้งมากกว่าการสอนหรือการบอกเล่าให้เข้าใจและจำได้
เท่านั้น ไม่ใช่เรื่องของการทำตามแบบ ไม่ได้มีความหมายต่อการเรียนในวิชาต่างๆเท่านั้น แต่
ความหมายคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอันเป็นผลจากการสังเกตพิจารณา ไตร่ตรอง
แก้ปัญหาทั้งปวงและไม่จำกัดว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปในทางที่สังคมยอมรับเท่านั้น การเรียนรู้
เป็นการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้เป็นความเจริญงอกงาม เน้นว่าการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ต้องเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด และพฤติกรรมที่
เปลี่ยนแปลงไปนั้นควรจะต้องมีความคงทนถาวรเหมาะสมแก่เหตุเมื่อพฤติกรรมดั้งเดิมเปลี่ยนไปสู่
พฤติกรรมที่มุ่งหวังก็แสดงว่าเกิดการเรียนรู้แล้ว

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมในการแสดงปฏิกิริยา
ตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันมีผลมาจากการได้มีประสบการณ์

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดกิจกรรมหรือกระบวนการที่ทำให้
กิจกรรมเปลี่ยนแปลงไปโดยเป็นผลตอบสนองจากสภาพการณ์หนึ่งซึ่งไม่ใช่ปฏิกิริยาธรรมชาติ

ไม่ใช่วุฒิภาวะและไม่ใช่สภาพการเปลี่ยนแปลงของร่างกายชั่วคราวที่เนื่องมาจากความเหนื่อยล้าหรือฤทธิ์ยา

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่เนื่องมาจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อมกระทำให้อินทรีย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่อนข้างถาวร

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวรในพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลของการฝึกหัด

จากความหมายของการเรียนรู้ข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลจากการที่บุคคลทำกิจกรรมใดๆ ทำให้เกิดประสบการณ์และเกิดทักษะต่างๆ ขึ้นยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่อนข้างถาวร

3.3.1 ธรรมชาติของการเรียนรู้

ธรรมชาติของการเรียนรู้โดยทั่วไปนักจิตวิทยาเชื่อว่ามนุษย์จะมีการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ได้ทำกิจกรรมใดๆแล้วเกิดประสบการณ์ ประสบการณ์ที่สะสมมาหลายๆและหลายๆครั้งทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ขึ้นและเกิดการพัฒนาดังที่เรียนรู้จนเกิดเป็นทักษะและเกิดเป็นความชำนาญ ดังนั้นการเรียนรู้ของมนุษย์ก็จะอยู่กับตัวของมนุษย์เรียกว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ดังนั้นหัวข้อที่นำศึกษาต่อไปคือธรรมชาติของการเรียนรู้ของมนุษย์มีอะไรบ้าง ในที่นี้ขออธิบายเป็นข้อๆ คือ

1. การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่อนข้างถาวร
2. การเรียนรู้ย่อมมีการแก้ไข ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นๆจะต้องเนื่องมาจากประสบการณ์

3. การเปลี่ยนแปลงชั่วคราวไม่นับว่าเป็นการเรียนรู้

4. การเรียนรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมต้องอาศัยการสังเกตพฤติกรรม

5. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดเวลาที่บุคคลมีชีวิตอยู่ โดยอาศัยประสบการณ์ในชีวิต

6. การเรียนรู้ไม่ใช่วุฒิภาวะแต่อาศัยวุฒิภาวะ วุฒิภาวะคือระดับความเจริญเติบโตสูงสุดของการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคลในแต่ละช่วงวัยที่เป็นไปตามธรรมชาติ แต่การเรียนรู้ไม่ใช่วุฒิภาวะแต่ต้องอาศัยวุฒิภาวะประกอบกัน

7. การเรียนรู้เกิดได้ง่ายถ้าสิ่งที่เรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

8. การเรียนรู้ของแต่ละคนแตกต่างกัน

9. การเรียนรู้ย่อมเป็นผลให้เกิดการสร้างแบบแผนของพฤติกรรมใหม่

10. การเรียนรู้อาจจะเกิดขึ้นโดยการตั้งใจหรือเกิดโดยบังเอิญก็ได้

3.3.2 องค์ประกอบของการเรียนรู้

1. สิ่งเร้า (Stimulus) เป็นตัวการที่ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาโต้ตอบออกมาและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมว่าจะแสดงออกมาในลักษณะใด สิ่งเร้าอาจเป็นเหตุการณ์หรือวัตถุและอาจเกิดภายในหรือภายนอกร่างกายก็ได้

2. แรงขับ (Drive) มี 2 ประเภทคือแรงขับปฐมภูมิ (Primary Drive) เช่น ความหิว ความกระหาย การต้องการพักผ่อน เป็นต้น และแรงขับทุติยภูมิ (Secondary Drive) เป็นเรื่องของความต้องการทางจิตและทางสังคม เช่น ความวิตกกังวล ความต้องการความรัก ความปลอดภัย เป็นต้น แรงขับทั้งสองประเภทเป็นผลให้เกิดปฏิกิริยาอันจะนำไปสู่การเรียนรู้

3. การตอบสนอง (Response) เป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกมาเมื่อได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่างๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ หรือสถานการณ์ อาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่รอบตัวเรานั้นเอง

4. แรงเสริม (Reinforcement) สิ่งที่มาเพิ่มกำลังให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เช่น รางวัล การตำหนิ การลงโทษ การชมเชย เงิน ของขวัญ เป็นต้น กระบวนการของการเรียนรู้

กระบวนการของการเรียนรู้มีขั้นตอนดังนี้คือ

1. มีสิ่งเร้า (Stimulus) มาเร้าอินทรีย์ (Organism)
2. อินทรีย์เกิดการรับสัมผัส (Sensation) ประสาทสัมผัสทั้งห้า ตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย
3. ประสาทสัมผัสส่งกระแสสัมผัสไปยังระบบประสาทเกิดการรับรู้ (Perception)
4. สมองแปลผลออกมาว่าสิ่งที่สัมผัสคืออะไรเรียกว่าความคิดรวบยอด (Conception)
5. พฤติกรรมได้รับคำแปลผลทำให้เกิดความคิดรวบยอดก็จะเกิดการเรียนรู้ (Learning) เมื่อเกิดกระบวนการเรียนรู้บุคคลก็จะเกิดการตอบสนอง (Response) พฤติกรรมนั้นๆ

ตัวอย่างเช่น เราฝึกสัตว์ให้สามารถทำกิจกรรมใดๆก็ได้ อาจเป็นการเล่นลูกบอล โยนห่วง หรือให้นกพิราบจิกบัตรสี หรือหัดให้ลิงชิมแพนซีวาดรูปภาพต่างๆ หรือให้คนแก่ผู้เฒ่าบ้าน โดยส่งเสียงร้องเวลาที่คนแปลหน้าเข้าบ้าน กิจกรรมต่างๆเหล่านี้จะต้องมีกระบวนการคือมีสิ่งเร้ามาเร้าอินทรีย์ ถ้าในที่นี้อินทรีย์คือตัวแลคน ตัวแลคนก็จะรู้สึก การเกิดความรู้สึกเราเรียกว่าเกิดการรับสัมผัส จะด้วยทางตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย ประสาทสัมผัสจะทำให้เกิดการรับรู้ สมองก็จะแปลความหมาย พฤติกรรมที่สมองแปลความหมายเรียกว่าเกิดการเรียนรู้ จะให้เรียนรู้ได้ต้องทำบ่อยๆ โดยนักจิตวิทยาให้แลคนจับลูกบอลบ่อยๆพร้อมให้แรงเสริมด้วยอาหารที่เจ้าแลคนชอบ ก่อนให้

อาหารก็ให้เจ้าแลคคุณจับลูกบอลบ่อยๆ ทำซ้ำๆ หลายครั้งเจ้าแลคคุณก็จะเกิดการเรียนรู้ว่าถ้าทำกิจกรรมจับลูกบอลแล้วพัฒนาไปถึงขั้นโยนลูกบอลเข้าห่วงก็จะได้อาหาร การเรียนรู้ก็จะเกิดขึ้น คือถ้าเจ้าแลคคุณหิวก็จับลูกบอลโยนห่วง เป็นต้น

3.4 ความเชื่อ (Beliefs)

ความเชื่อคือความมั่นใจ การพึ่งพาอาศัย การไว้วางใจ ความเชื่อเป็นสัมผัสที่หกซึ่งช่วยให้รับรู้ถึงสิ่งที่มองไม่เห็น แต่มีจริงในโลกวิญญาน นี่เป็นความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าโดยตรงในโลกของวิญญาน เป็นความมั่นใจในพระเจ้าผู้ทรงสมควรได้รับความไว้วางใจอย่างที่สุด ผู้ที่จะมาเฝ้าพระเจ้าได้นั้น ต้องเชื่อว่าพระองค์ทรงดำรงพระชนม์อยู่ และพระองค์ทรงเป็นผู้ประทานบำเหน็จให้แก่ทุกคนที่แสวงหาพระองค์ตามที่ปรากฏในพระคัมภีร์ฮีบรู บทที่ 11 ตอนที่ 1 ที่ว่า

"แต่ถ้าไม่มีความเชื่อแล้ว จะเป็นที่ยอพระทัยของพระเจาก็ไม่ได้เลย เพราะว่าผู้ที่มาเฝ้าพระเจ้าได้นั้น ต้องเชื่อว่าพระองค์ทรงดำรงพระชนม์อยู่ และพระองค์ทรงเป็นผู้ประทานบำเหน็จให้แก่ทุกคนที่แสวงหาพระองค์"

ด้วยเหตุนี้ ถ้าใครต้องการมีสัมพันธภาพกับพระเจ้า จำเป็นต้องมีความเชื่อ เพราะถ้าไม่มีความเชื่อแล้ว จะเป็นที่ยอพระทัยของพระเจาก็ไม่ได้เลย ความเชื่อดังกล่าวต้องเป็นเหมือนความเชื่อของเด็กๆที่ไว้วางใจพ่อแม่ โดยแน่ใจว่าตนจะไม่ถูกหักหลัง ความเชื่อจะช่วยให้ผู้เชื่อสามารถมองเห็นอนาคตเป็นเหมือนปัจจุบัน มองถึงสิ่งที่มองไม่เห็นดังหนึ่งเห็นได้ด้วยตา ความเชื่อทำให้สบายใจเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ไปไม่ได้ และเป็นไปได้เพราะความเชื่อเป็นการวางใจในพระเจ้าผู้ทรงกระทำทุกสิ่งได้ไม่จำกัด ดังพระคัมภีร์ว่าตามที่ปรากฏในพระคัมภีร์มัทธิวกัณฑ์ 1 ตอนที่ 37 ที่ว่า

"เพราะว่าไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งพระเจ้าทรงกระทำไม่ได้"

ความเชื่อจะไม่ใช่ความเชื่อ ถ้าปราศจากเป้าหมาย เช่นเดียวกับสายตาที่ต้องมองหาเป้า สายตา การมองของเราไม่ใช่มองดูที่สายตาแต่มองตรงที่เป้าของสายตา ความเชื่อก็เช่นเดียวกัน ความเชื่อไม่ใช่เป้า แต่ความเชื่อเป็นสื่อช่วยให้เรามองเห็นเป้า ซึ่งคือพระเยซูคริสต์ พระผู้ช่วยให้รอดของคนบาป ความเชื่อจึงเป็นเครื่องมือช่วยให้เรามองเห็นและเข้าใจพระองค์ เราจึงไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความเชื่อเทียบเท่ากับพระองค์ผู้ซึ่งเรามองเห็นด้วยความเชื่อ ความเชื่อไม่ได้เป็นเรื่องเพื่อฝันเลื่อนลอย ความเชื่อต้องมีความจริงเป็นพื้นฐานคู่กันไป ตามที่ปรากฏในพระคัมภีร์ฮีบรู บทที่ 11 ตอนที่ 1 ที่ว่า "ความเชื่อคือความแน่ใจ" ความเชื่อไม่ได้ทำให้จิตใจเลื่อยชาลง เมื่อมีความเชื่อเกิดขึ้น ย่อมต้องมีการดำรงชีวิตตามความเชื่อคู่กันไป ความเชื่อจะเจริญได้เมื่อมีการปฏิบัติ แต่จะหมดไปถ้าไม่มีการดำรงชีวิตในความเชื่อ

3.5 ทักษะทัศนคติ (Attitudes)

ทัศนคติ เป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญมากแนวหนึ่งทางจิตวิทยาสังคมและการสื่อสาร มีการใช้คำนี้กันอย่างแพร่หลาย สำหรับการนิยามคำว่า ทัศนคติ นั้น มีความหมายไว้ดังนี้

ทัศนคติ เป็นดัชนีชี้ว่า บุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติ จึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมิน เพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสาร อันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป

ทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางสนับสนุน หรือต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ หรือแนวความคิด

ทัศนคติ คือ ความพร้อม ที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ที่เป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใดๆ

ทัศนคติ ซึ่งมีอยู่ในเฉพาะคนนั้นจะขึ้นกับสิ่งแวดล้อม อาจแสดงออกในพฤติกรรม ซึ่งเป็นไปได้ใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะชอบหรือพึงพอใจ ซึ่งทำให้ผู้อื่นเกิด ความรักใคร่ อยากร่วมใจกัน หรืออีกลักษณะหนึ่ง แสดงออก ในรูปความไม่พอใจ เกิดขัดแย้ง ไม่อยากใกล้ชิดกัน

ทัศนคติ คือ ความรู้สึก และ ความคิดเห็น ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอดังกล่าว ในทางที่จะยอมรับ หรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

ทัศนคติ ที่เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคลนั้น ทัศนคติจะ หมายถึง

1. ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา

2. ความโน้มเอียง ที่จะมีการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือ ต่อต้าน สิ่งแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด

3. ในด้านพฤติกรรม หมายถึง การเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะตอบสนอง จากคำจำกัดความต่างๆเหล่านี้ จะเห็นได้ว่ามีประเด็นร่วมที่สำคัญดังนี้คือ

1. ความรู้สึกภายใน

2. ความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทัศนคติ เป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อ หรือการรู้ของบุคคลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมาย

ของทัศนคตินั้น โดยสรุป ทัศนคติในงานที่นี้เป็นเรื่องของจิตใจ ทำให้ ความรู้สึกนึกคิด และความ โน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับรายการกรองสถานการณ์ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ทัศนคติมีผลให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมา จะเห็นได้ว่าทัศนคติ ประกอบด้วย ความคิดที่มีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกนั้นออกมาโดยทางพฤติกรรม

3.6 บุคลิกภาพ (Personality)

บุคลิกภาพ หมายถึง คำที่นำมาใช้กันทั่วไปเพื่อบรรยายให้เห็นถึงถึงลักษณะต่างๆของบุคคล โดยนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าบุคลิกภาพไว้แตกต่างกัน เช่น

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของบุคคลและเป็น สิ่งที่ย้ำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่ แสดงออก หรือตอบสนอง (Interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม

บุคลิกภาพของบุคคล หมายถึง ผลรวมของคุณสมบัติและลักษณะต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อ รูปแบบของพฤติกรรม วิธีปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆในสภาพแวดล้อม วิธีทางดำเนิน ชีวิต ตลอดจนระบบความคิด ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม และอุดมคติ

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะปรากฏภายนอกและลักษณะภายในของบุคคลนับตั้งแต่ รูปร่าง หน้าตา กิริยาท่าทาง เจตคติ แรงจูงใจ สติปัญญา ความคิดเห็น ความสามารถ ปฏิบัติการ ตอบสนองทางอารมณ์ ลักษณะประจำตัวต่างๆ ความรู้สึกที่บุคคลนั้นๆมีต่อตนเอง ประสบการณ์ และส่วนที่เหลือจากประสบการณ์ บุคลิกภาพจึงเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ไม่มีใครในโลกที่จะมีบุคลิกภาพเหมือนกัน แม้แต่คู่แฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน คนเราจะมีบุคลิกภาพอย่างไร นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสองประการ ได้แก่ โครงสร้างทางชีววิทยาและพันธุกรรม กับ สภาพแวดล้อมในพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกปฏิสนธิ แม้ว่าคนเราจะมีโครงสร้างทางชีววิทยา มาแล้วตั้งปฏิสนธิแต่อิทธิพลจากคนและสิ่งแวดล้อมก็มีผลต่อบุคลิกภาพอย่างมากในการถ่ายทอด ความนึกคิด เจตคติ และคุณธรรม

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่างๆ ทั้งภายนอกและภายใน คือส่วนที่มองเห็นได้ยาก แต่ต้องทราบด้วยการอนุมาน เช่น สติปัญญา ความถนัด ลักษณะอารมณ์ ประจำตัว ความใฝ่ฝันปรารถนา ปรัชญาชีวิต ค่านิยม ความสนใจ เป็นต้น ลักษณะต่างๆของ บุคลิกภาพ ไม่สามารถแยกออกเป็นส่วนๆจากกันได้โดยเด็ดขาด ทุกๆลักษณะบุคลิกภาพต่างมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และมีผลกระทบต่อกันและกัน เป็นประจักษ์ลูกโซ่ บุคลิกภาพของมนุษย์ ถูกหล่อหลอมและประสมประสานด้วยพันธุกรรม วัฒนธรรม การเรียนรู้ วิธีปรับตัวของบุคคลและ สิ่งแวดล้อม ที่เป็นนามธรรมและวัตรธรรม บุคลิกภาพของมนุษย์ไม่ว่าด้านใดๆ เป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว

เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล มีทั้งส่วนที่เป็นลักษณะผิวเผินและส่วนที่เป็นนิสัยแท้จริง บางส่วนของบุคลิกภาพถูกซ่อนเร้น หรือถูกปิดบังอำพรางโดยจงใจและไม่จงใจ บุคลิกภาพของบุคคลมีทั้งส่วนร่วมซึ่งเป็นลักษณะสากลของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา และมีส่วนซึ่งเรียกกันว่าลักษณะ “เฉพาะตัว”

บุคลิกภาพจะครอบคลุมความหมายสองประการต่อไปนี้คือ ประการแรก บุคลิกภาพคือพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมาของแต่ละบุคคล (Personality as the Individual is External Behavior) และรูปแบบของการแสดงออกของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น การแสดงออกทางสีหน้า แววตา ท่าทาง กิริยาอาการ การพูด การแต่งกาย ตลอดทั้งการแสดงความคิดเห็น ทั้งวาจาและการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นต้น และประการที่สอง บุคลิกภาพคือตัวของบุคคลนั้นหรือตัวตน (Personality as Self) โดยตัวตนจะแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา

บุคลิกภาพ หมายถึง กระบวนการผสมผสานในบุคคล อันเกิดจากการทำงานของระบบร่างกายและจิตใจ รวมถึงปฏิกิริยาของบุคคล ที่ได้ตอบสนองรับ ทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อเขาด้วย ซึ่งเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมและความคิด

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมโดยส่วนรวมของบุคคลทั้งหมดที่มีการทำงานประสานสัมพันธ์เป็นหน่วยเดียวกันทั้งจากลักษณะภายในและลักษณะภายนอก และเป็นแบบอย่างของความประพฤติเฉพาะของแต่ละบุคคล อันเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในสังคมหรือจากประสบการณ์ ซึ่งมีผลถึงลักษณะต่างๆของพฤติกรรมของบุคคล เช่น ความสนใจ เขาว่าปัญญา ตลอดจนลักษณะอื่นรวมเข้าด้วยกัน

จากความหมายข้างต้น สรุปความหมายของคำว่าบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมโดยส่วนรวมของบุคคลทั้งหมด ที่มีการทำงานสัมพันธ์ทั้งหมด รวมถึงลักษณะภายในที่มองไม่เห็นและลักษณะภายนอกที่สามารถสังเกตเห็นได้ และเป็นแบบอย่างของความประพฤติเฉพาะของแต่ละบุคคล อันเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในสังคม หรือจากประสบการณ์ซึ่งมีผลถึงลักษณะต่างๆของพฤติกรรมของบุคคล เช่น ความสนใจ เขาว่าปัญญา ตลอดจนลักษณะอื่นรวมเข้าด้วยกัน

3.7 แนวความคิดที่มีต่อตนเอง (Self concept หรือ Self image)

เป็นความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง หรือเป็นความคิดที่ว่าบุคคลอื่นมีความคิดเห็นต่อตนเองอย่างไร

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาหมื่นเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จึงได้ประยุกต์ใช้ปัจจัยด้านจิตวิทยา โดยนำมาใช้เป็นตัวแปรต้นในการสร้างกรอบแนวคิดของการทำวิจัยครั้งนี้

4. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความสุข

คำว่า “ความสุข” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Happiness” ซึ่ง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ระบุว่าความสุข หมายถึง ความสบาย ความสำราญ ความปราศจากโรค

ในทางพุทธศาสนาได้มีการให้ความหมายของคำว่า “ความสุข” ไว้หลายความหมาย ดังต่อไปนี้

ความสุขคือความสบาย หรือความสำราญแยกออกได้เป็นสองฝ่าย คือ ความสุขทางกาย กับความสุขทางใจ ความสุขทางกายได้แก่ ความสุขที่สัมผัสได้จากประสาททั้ง 5 คือ รูป เสียง กลิ่น รส และผิวหนัง เรียกว่า “กามคุณ 5” จัดว่าเป็นฝ่ายรูป ส่วนความสุขทางใจ ได้แก่ ความสุขที่สัมผัสได้จากจิต คือ ความสบายใจ ความสุขใจ ความอิมใจ ความพอใจ อันเกิดจากจิตใจที่สงบและเย็น จัดว่าเป็นฝ่ายนาม ความสุขทั้งทางกายและทางใจย่อมมีส่วนสัมพันธ์กัน ไม่อาจจะแยกให้ขาดจากกันได้ เพราะต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน จะขาดเสียอย่างใดอย่างหนึ่งหาได้ไม่

ความสุข คือความสงบของจิตใจ เมื่อจิตใจมีความยึดถือเป็นความเห็นแก่ตัวก็จะเกิดทุกข์ เมื่อปราศจากความเห็นแก่ตัวก็หมดทุกข์ ความสุขและความทุกข์จึงอยู่ที่ใจมนุษย์

สรุป ความหมายของความสุข ในทางพุทธศาสนาได้ว่า ความสุข หมายถึง ความสุขทางใจ คือ ความสบายใจ ความสุขใจ ความอิมใจ ความพอใจ ความสงบของจิตใจ ซึ่งเป็นความสุขที่แท้จริงและการมีร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคและภัยเบียดเบียน

นอกจากความหมายของความสุขในทางพุทธศาสนาดังกล่าวแล้ว ยังมีความหมายของความสุขอีกดังต่อไปนี้

ความสุขเกิดจากการได้รับความพอใจและตอบสนองที่ดี การได้รับความเอาใจใส่การได้รับเพดินเพดินต่างๆตลอดจนได้รับสิ่งพอใจ

ความสุข หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นมาในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ในลักษณะที่ก่อให้เกิดสภาวะที่สมบูรณ (Feeling of Well-Being)

ความสุขเป็นลักษณะที่สำคัญที่แสดงลักษณะของสุขภาพจิต ผู้ที่ปรับตัวได้ดีในเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมจึงจะเป็นผู้ที่มีความสุข สภาพของชีวิตที่เป็นสุขมีความสบายอกสบายใจและไม่เจ็บไข้ได้ป่วยหรือมีสุขภาพดีนั่นเอง ซึ่งในทางการแพทย์ ความสุขของบุคคลจะมุ่งเน้นอยู่ที่การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ความสุข หมายถึง ความสบาย ความสำราญ ความปลอดภัย โปร่งโล่งใจ หรือความสุขคือความไร้ทุกข์นั่นเอง เพราะเมื่อไม่มีทุกข์ก็จะทำให้กานสบายใจปลอดภัย โปร่งโล่งใจ

ความสุข หมายถึงสภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหาใน การดำเนินชีวิต มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีงามภายในจิตใจภายใต้สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ความสุขยังประกอบด้วยองค์ประกอบของความเป็นอยู่ที่ดี 4 ประการ คือ

1) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางกาย หมายถึง ร่างกายสมบูรณ์ คล่องแคล่ว มีกำลังไม่มีโรค ไม่พิการ มีเศรษฐกิจหรือปัจจัยที่จำเป็นพอเพียง ไม่มีอุปสรรคขวาราย มีสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ คำว่า กาย ในที่นี้ หมายถึงกายภาพทางกายด้วย ดังนั้นจึงครอบคลุมถึงสุขภาพทางกาย เศรษฐกิจแบบพอเพียง ระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์

2) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางจิต หมายถึง จิตใจที่มีความสุข รื่นเริง คล่องแคล่ว ไม่ติดขัด มีเมตตา สัมผัสกับความงามของสรรพสิ่ง มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา รวมถึงการลดความเห็นแก่ตัวลงไปด้วย เพราะตราบดีที่ยังมีความเห็นแก่ตัว ก็จะมีสุขภาวะที่สมบูรณ์ทางจิตไม่ได้

3) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางสังคม หมายถึง การอยู่ร่วมกันด้วยดี มีครอบครัวอบอุ่น ชุมชน เข้มแข็ง สังคมมีความยุติธรรม มีเสมอภาค มีภราดรภาพ มีสันติภาพ ความเป็นประชาสังคม มีระบบบริการที่ดีและระบบบริการเป็นกิจการทางสังคม

4) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางจิตวิญญาณหรือปัญญา หมายถึง สุขภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อทำความดีหรือจิตสัมผัสกับสิ่งที่มีคุณค่าอันสูงส่งหรือสิ่งสูงสุด เช่น การเสียสละ การมีความเมตตา กรุณา การเข้าถึงพระรัตนตรัย หรือการเข้าถึงพระเจ้า เป็นต้น

สรุปว่า ความสุขประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ ความสุขทางกาย ความสุขทางจิต ความสุขทางสังคมและความสุขทางจิตวิญญาณหรือปัญญา โดยความสุขทางจิตวิญญาณหรือปัญญา เป็นยอดที่ส่งผลกระทบต่อความสุขทั้ง 3 มิติ ถ้าขาดความสุขทางจิตวิญญาณ มนุษย์จะไม่พบความสุขที่แท้จริง

5. กรอบแนวคิด ความอยู่ดีมีสุข

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย หมายถึง การมีสุขภาพอนามัยที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความรู้ มีงานทำอย่างทั่วถึง มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีพ มีครอบครัวที่อบอุ่นมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีและอยู่ภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ ความอยู่ดีมีสุขประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้ และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตและการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ ในแต่ละองค์ประกอบได้มีการกำหนดตัวชี้วัดผลกระทบสุดท้าย ดังนี้

5.1 ด้านสุขภาพอนามัย หมายถึง ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บอันเกิดจากการสร้างสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา รวมถึงการมีภาวะโภชนาการที่ดีการรู้จักป้องกันดูแลสุขภาพที่ดีของตนเองและสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข ซึ่งจะทำให้คนมีอายุยืนยาว สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข สร้างสรรค์ประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ

5.2 ด้านความรู้ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการยกระดับความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เพราะความรู้ช่วยเสริมศักยภาพของคนให้มีทักษะความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่คนเราจะมีความรู้ได้นั้น จะต้องได้รับการศึกษา การศึกษาจึงเป็นเครื่องสำคัญในการสร้างโอกาสและพัฒนาสติปัญญา

5.3 ด้านชีวิตการทำงาน เป็นปัจจัยกำหนดความเป็นอยู่ดีมีสุขของคน นอกจากจะต้องมีสุขภาพอนามัยที่ดีได้รับการศึกษาแล้ว การทำงานจะเป็นที่มาของรายได้และอำนาจซื้อ ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีงานทำที่ดี มีความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงานมีรายได้อย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้คนเราสามารถดูแลความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวให้อยู่ดีมีสุขได้และยังประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

5.4 ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ความขัดสนในด้านรายได้ในการยังชีพ การมีปัญหาค่าความยากจนที่รุนแรงและไม่เท่าเทียมกันของรายได้ในระดับสูงย่อมสะท้อนการอยู่อย่างเป็นสุขในสังคม

5.5 ด้านชีวิตครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งต่อคนในการดำรงชีวิต ความสัมพันธ์ในครอบครัวถือเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุข ครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข คือครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น อบอุ่นบทบาทหน้าที่ของครอบครัว

5.6 ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต เป็นอีกมิติหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุข สภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี เอื้อต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม

5.7 ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ มีการดูแลคนในสังคมให้มีสิทธิและเสรีภาพในการดำรงชีวิต มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบสภากรัฐ

6. ความสุขระดับบุคคล

ความสุขมักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความรู้สึกรักในผู้อื่น มีความพึงพอใจในตนเองและเข้าใจตนเอง ผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสุขมักตั้งคำถามว่า “อะไรบ้างที่ช่วยให้คนเรามีชีวิตที่ดีงาม” ความสุขดังกล่าวเป็นสิ่งที่ต้องหาคำตอบด้วยตนเอง จึงมักใช้คำว่า “ความสุขส่วนบุคคล” หรือ “ความสุขตามอัตวิสัย” (Subjective Well-Being) ความสุขดังกล่าวมีความสำคัญต่อชีวิตทั้งในแง่ของการพัฒนาตนเองให้มีความสุขและช่วยพัฒนาผู้อื่นให้มีความสุขด้วย ความสุขเป็นมิติด้านจิตใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความรู้คิดและพัฒนาการด้านอื่นๆ ซึ่งเริ่มต้นมาจาก “ความรัก ความผูกพัน” ระหว่างแม่และเด็กตั้งแต่วันทารก

คนแต่ละคนมีแนวโน้มที่จะมีความสุขในปริมาณที่แตกต่าง ซึ่งอธิบายว่าในระดับของความสุขนี้ ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเรื่องของยีนหรือพันธุกรรมที่ทำให้เกิดความสุขและความสุขยังเกิดจากแนวคิด ทศนคติหรือการมองโลกในด้านบวกหรือมองโลกในแง่ดีอีกด้วย การวิจัยพบว่ามียีนที่ทำให้เกิดความสุข ซึ่งเกี่ยวข้องกับสารเคมีในสมองที่ชื่อว่าโดปามีน (Dopamine) ซึ่งเป็นสารเคมีในสมองที่ทำให้คนรู้สึกมีความสุข ถ้าหากยีนหรือหน่วยพันธุกรรมตัวนี้มีความผิดปกติ ก็จะทำให้การทำงานของโดปามีนลดลง ยีนตัวนี้คือ DRD2 A1 allele ซึ่งถ้าคนใดมียีนตัวนี้ผิดปกติ จะทำให้มีโอกาสเป็นคนเป็นคนติดบุหรี ติดเหล้า ติดการพนัน หรือติดยาเสพติดง่าย

7. การสร้างความสุข

ความสุขระดับบุคคลจะเป็นรากฐานที่สำคัญและสร้างคุณภาพที่มั่นคงให้แก่สังคม ความสุขในระดับบุคคลนั้นสืบสาวแห่งหนที่ได้มาจากสองทางได้แก่ ความสุขที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในตนเอง และความสุขที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก

7.1 ความสุขภายใน เป็นความสุขที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่ามีหรือไม่มีปัจจัยภายนอกโดยตรง มักจะเป็นความสุขในระดับจิตและปัญญา ประกอบด้วย

7.1.1 ความสุขจากการมีอิสรภาพ คือ อิสรภาพจากการถูกรอบงำทาง ความคิด และจากอิทธิพลของสิ่งเร้าภายนอก

7.1.2 ความสุขจากการภาคภูมิใจ คือ ความภาคภูมิใจในสิ่งที่มีอยู่ ภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ต่อตัวเอง ผู้อื่น สังคม และธรรมชาติ ภาคภูมิใจในการทำ ความดี งาม ความซื่อ ความซื่อ

7.1.3 ความสุขจากการเข้าถึงหลักศาสนา (ศีล) คือ โอกาสในการเข้าถึง ธรรมะ ยึดถือคุณธรรม และการปฏิบัติตามหลักศาสนา

7.1.4 ความสุขจากความสงบ (สมาธิ) คือ ความสงบในใจ ไม่ฟุ้งซ่าน

7.1.5 ความสุขจากการไม่ยึดมั่นถือมั่น (ปัญญา) คือ ความไม่ยึดติดตัวตน และวัตถุ เข้าใจความเป็นไปของโลกและชีวิต

7.2 ความสุขภายนอก มักจะสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ในการดำรงชีวิต ความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และปัจจัยแวดล้อม ประกอบด้วย

7.2.1 ความสุขจากการมีปัจจัยสี่พอเพียง มีอาหารบริโภคนเพียงพอ ปลอดภัย สบาย มีที่อยู่อาศัยแข็งแรงมั่นคง มีรายได้เพียงพอต่อการแสวงหาปัจจัยดำรงชีวิต

7.2.2 ความสุขจากการมีความมั่นคงในชีวิต คือ การมีหลักประกันในชีวิต ระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา อาชีพ สินทรัพย์ รวมทั้งการปราศจากภาระหนี้สิน และมีความ ปลอดภัยในชีวิต

7.2.3 ความสุขจากการมีครอบครัวอบอุ่น คือ การมีครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความผูกพัน เอาใจใส่ มีเวลากิจกรรมร่วมกัน สนทนาอย่างเอาใจ มีความ ปลอดภัย มีระเบียบ วินัย ปราศจากความรุนแรงในครอบครัว

7.2.4 ความสุขจากการมีชุมชนเข้มแข็ง คือ การมีชุมชนที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกัน มีการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี มีกิจกรรมทางศาสนา มีธรรมาภิบาลในท้องถิ่น ปราศจากอาชญากรรม และความรุนแรงในชุมชน

7.2.5 ความสุขจากการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี คือ การมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมที่ดีถูกสุขลักษณะ ปราศจากมลภาวะทางกายและชีวภาพ

ซึ่งองค์ประกอบสามประการ ได้แก่ ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และเศรษฐกิจ พอเพียง มีความใกล้ชิดกับปัจเจกบุคคลมาก มีผลกระทบต่อความอยู่เย็นเป็นสุข หรือความสุขภายใน ของแต่ละบุคคล เศรษฐกิจของครอบครัวและชุมชน จะนำไปสู่ปัจจัยสี่และหลักประกันในชีวิต

ในขณะที่ครอบครัวและชุมชน จะช่วยหนุนให้บุคคลมีความสุขในจิตใจ จากการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและกับสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้นักค้นคว้าทางการแพทย์พบว่า คนที่มีเพื่อนสนิท ที่สามารถไปพึ่งพา ขอคำลั้งใจ ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ มีแนวโน้มจะรอดชีวิตจากปัญหาสุขภาพได้ องค์ประกอบของความสุขภายในส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ และเกิดขึ้นด้วยตัวเอง แต่อาจจำเป็นต้องอาศัยกลไกการสนับสนุนจากระบบสังคมภายนอกที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อทราบถึงหลักการ แนวทางปฏิบัติ และการพัฒนาทักษะเหล่านี้ โดยกลไกที่มีบทบาทสำคัญอย่างมาก ได้แก่ ศาสนาและวัฒนธรรม คนแต่ละคนจะมีความสุขได้ต้องอาศัยการสร้างสมดุลระหว่างปัจจัยความสุขภายในตนเองกับปัจจัยความสุขภายนอกได้อย่างดี กำหนดเป้าหมายไปที่ความสุขภายในเหนือกว่าความสุขภายนอก โดยมองปัจจัยเป็นเพียงสิ่งที่เอื้อต่อความสงบสุขในจิตใจ เช่นการไม่แสวงหาความมั่นคงในชีวิต จนปราศจากความสงบในจิตใจ หรือขาดความอบอุ่นในครอบครัว ซึ่งทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดและต้องรักษาสมดุลชีวิตให้เป็นไปอย่างดี ชีวิตจึงมีความสุขที่ยาวนาน

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า ความสุขระดับบุคคลนั้น ได้รับอิทธิพลสำคัญจากความสุขภายในมากกว่าภายนอก สุขภายในหมายถึง ความสุขในจิตใจที่เกิดจากการมีอิสรภาพ มีความภาคภูมิใจ ได้ปฏิบัติตามหลักศาสนา เกิดความสงบในจิตใจและความเข้าใจต่อชีวิต ขณะที่ความสุขภายนอกมีสาระสำคัญอยู่ที่การมีปัจจัยดำรงชีวิตที่พอเพียง มีหลักประกันและความมั่นคงในชีวิต มีครอบครัวที่อบอุ่น มีชุมชนที่เข้มแข็ง และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งทางกายภาพและสังคม

ซึ่งมนุษย์มีศักยภาพในการต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดและเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดคือ ความสุข การดำรงชีวิตให้มีความสุขที่ยั่งยืน ได้ขึ้นอยู่กับการรักษาความสมดุลในการทำหน้าที่ของมนุษย์เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ มนุษย์มีแนวโน้มจะแสวงหาความสุขและหลีกเลี่ยงความทุกข์กันทุกคน การกระทำของมนุษย์แต่ละคนเป็นไปเพื่อแสวงหาความสุขให้มากที่สุด หรือหลีกเลี่ยงความทุกข์ให้มากที่สุด ดังนั้นการกระทำต่างๆ ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยกับคนอื่น การคบเพื่อน การเสียสละ การทำบุญ การก้าวร้าว เป็นต้น ก็เป็นไปเพื่อการแสวงหาความสุขทั้งสิ้น ทั้งนี้อาจมีผู้แย้งว่าการเสียสละและการทำบุญ ทำไปเพื่อความสุขของผู้อื่นมากกว่าของผู้ทำ แต่ตามแนวคิดนี้สามารถแย้งกลับได้ว่าเป็นไปเพื่อความสุขของผู้ทำ แม้จะไม่มีสุขในชาตินี้ก็หวังจะสุขในชาติหน้า มนุษย์ทุกคนสามารถมีความสุขได้โดยการนำเอาความต้องการของตัวเอง ความสามารถ ความรู้สติ มโนธรรม มาผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืนและมีความสุข

คนเราส่วนใหญ่มักมีความสุขจากปัจจัยภายนอกถึงร้อยละ 90 ส่วนอีกร้อยละ 10 เป็นความสุขจากปัจจัยภายใน และพบว่าคนที่มีความสุขบนปัจจัยภายนอกนั้นมีความสุขได้ยากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระธรรมปิฎก ขอให้สังเกตว่าคนในปัจจุบันนั้นเป็นสุขยาก เนื่องจากการพึ่งพาวัตถุมากขึ้น ขาดอิสรภาพ เพราะต้องเฝ้าแสวงหาการเพิ่มของวัตถุ ต้องการเสพมากขึ้นวนเวียนอยู่ เช่นนั้นจนขาดอิสรภาพ ทำให้กลายเป็น “คนมั่งง่าย” ซึ่งชอบความสะดวกสบาย นอกจากนั้นก็กลายเป็น “คนทุกขง่าย” ด้วย จากการที่คนพยายามแสวงหาความสะดวกสบาย จึงขาดการคิดอย่างสร้างสรรค์ หลงไปกับการใช้เทคโนโลยี เป็นเหตุให้อินทรีย์ได้แก่ตา หู สมอง เสื่อมความเฉียบคมลงไปด้วย

การดำเนินชีวิตตามแบบพุทธ เป็นชีวิตที่ทวนกระแส คือ การครองชีวิตที่ตรงกันข้ามกับชีวิตที่ยึดติดความวนเวียนอยู่ในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ตกเป็นทาสของวัตถุ มีความรู้สึกถึงความสุขเกิดจากการเสพสุขจากภายนอก การดำเนินชีวิตตามแบบพุทธ ทำให้จิตใจของคนมีความสุขจากการรู้เท่าทันความเป็นจริงของโลก เป็นการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการบีบคั้น แต่เป็นสุขที่มีรากฐานมาจากตนเอง แม้จะใช้วัตถุเพื่อมาบำรุงบำเรอก็เป็นไปด้วยการควบคุมมิชอบเขต เรียกว่า รู้จักประมาณตน

สิ่งจำเป็นประการแรกที่เป็นรากฐานของความสุข ก็คือภาวะจิตใจที่พร้อมจะมีความสุข หรือมีแรงปรารถนาความสุขนั่นเอง ส่วนสิ่งจำเป็นอื่นๆถ้าหกรบกรก่อให้เกิดความสุขในแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันไป แต่สำหรับคนส่วนใหญ่สิ่งสำคัญคือ การมีบ้านและครอบครัวที่อบอุ่น การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสามีภรรยาและลูกๆ การไม่มีหนี้สิน มีความเชื่อในศาสนา ซึ่งหมายรวมไปถึงปรัชญาชีวิตต่างๆ ก็มีบทบาทสำคัญต่อการมีความสุขเป็นอย่างมาก คนที่มีความเชื่อในศาสนา หรือลัทธิต่างๆน้อย มักมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพที่ขัดแย้งภายในตัวสูง ไม่ค่อยมีความสุขกับการได้พบปะสังสรรค์กับผู้คน ไม่ค่อยพอใจกับงานที่ทำ และชีวิตสมรสไม่ค่อยจะราบรื่นเท่าใดนัก

ความสุขที่แท้ไม่ใช่ความสนุกสนานที่ต่างวิ่งหากันอยู่ การวิ่งหาความสุขคือความทุกข์ เพราะเมื่อพยายามจะหาความสุขนั้นก็เริ่มจากไป กลายเป็นความทุกข์จากการแสบแสวง สิ่งใดที่ทำให้ความสุข และความยึดติด สิ่งนั้นก็พร้อมจะให้ความทุกข์หนักในวันที่ต้องเสียไปเช่นกัน ความสุขเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จิตใจเคยมีมาก่อน แต่ในปัจจุบันเมื่อความสุขหายไปจึงรู้สึกโหยหาที่จะกลับไปสู่สภาพนั้นอีก ในทางพระพุทธศาสนาสอนไว้ว่า “จิตเดิมแท้นั้นประภัสสร แต่เนื่องจากมีอุปกิเลสจึงทำให้เศร้าหมองไป” ความสุขเป็นสิทธิพื้นฐานที่มนุษย์นั้นควรได้รับนั้นอีกครั้ง

คนจำนวนมากมองภาพของผู้ทั้งหลายที่กำลังเที่ยวแสวงหาความสนุกสนานสำราญ รื่นเริง ปรนเปรอตนด้วยเครื่องบำรุงบำเรอต่างๆอย่างหรูหราฟุ่มเฟือย หรือคนที่พรั่งพร้อมด้วยลาภ ยศ

เกียรติ สรรเสริญ และหมกมุ่นวุ่นวายอยู่กับการแสวงสิ่งเหล่านั้น แล้วคิดเอาหรือถึงกับพูดออกมาว่า คนเหล่านั้นคือ ผู้มีความสุข และถือว่าการดำเนินชีวิตแบบนั้น คือวิธีการหาความสุขที่ถูกต้อง มิได้มองว่าลึกซึ้งลงไปในชีวิตแท้จริง คนเหล่านี้มีความสุขหรือไม่ ซึ่งความจริงมักปรากฏออกมาว่า คนเหล่านั้นมีชีวิตจิตใจที่ไม่ได้มีความสุขอย่างแท้จริงเลย แต่มีสภาพเหมือนกับคำว่า “หาความสุข” คือยังไม่มีความสุขและกำลังดิ้นรนไขว่คว้าหาความสุขเป็นการแสวงหาความสุขจากสิ่งเสพและเครื่องปรนเปรอภายนอก ซึ่งเป็นการเอาชีวิตและความสุขของตนไปฝากไว้กับสิ่งอื่นที่อยู่นอกตัว ปลดปล่อยให้สุขทุกข์ของตนเองขึ้นต่อปัจจัยภายนอก อยู่ในกำกับของสิ่งเหล่านั้น ทำให้หมดอิสรภาพ ไม่สามารถมีความสุขได้ด้วยตนเองโดยปราศจากสิ่งเหล่านั้น หรือขาดสิ่งเหล่านั้นเสียก็ไม่อาจมีความสุขได้แล้ว ซึ่งสิ่งเสพและเครื่องปรนเปรอภายนอกเหล่านั้น ก็ล้วนเป็นไปตามกฎกรรมแห่งเหตุปัจจัย มีความไม่เที่ยงแท้ คงทนอยู่อย่างเดิมได้ การสร้างสำนึกและส่งเสริมค่านิยมใหม่ เพื่อแทนที่ค่านิยมวัตถุนิยมและบริโภคนิยม โดยเปลี่ยนทรรศนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตใหม่ มิใช่อยู่ที่การบริโภคนิยม และการมีวัตถุครอบครอง จะสามารถสร้างความสุขในชีวิตได้อย่างแท้จริง

อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์คนสำคัญ ได้กล่าวถึงความสุขว่า เป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหา และเป็นจุดหมายของทุกคนมีหลายรูปแบบ ทั้งนี้เขาได้สรุปการใช้ชีวิตของมนุษย์ว่ามีอยู่ 3 แบบคือ

- 1.) ชีวิตแห่งความสนุกสนาน (The Life of Pleasure)
- 2.) ชีวิตทางการเมือง (Political Life)
- 3.) ชีวิตแห่งการไตร่ตรอง (Contemplative Life)

อริสโตเติลมองว่าชีวิตคนทั่วไปชอบคือ คือ แบบแรก ในแบบที่สองนั้นคนบางคนแสวงหาเกียรติยศชื่อเสียงเพื่อให้เกิดความมั่นใจในตัวเอง จึงมาจากความขก่องของผู้อื่น และชีวิตแบบที่สาม นับเป็นชีวิตที่ยากแก่คนทั่วไปที่จะดำเนินและน้อยรายนักที่อาจมีชีวิตระดับนี้ได้ เมื่อมนุษย์ก้าวพ้นจากขอบเขตการยึดติดของตนแล้ว ความผาสุก ความเป็นหนึ่งเดียวกับสรรพสิ่งทั้งมวลย่อมเกิดขึ้นได้ คือ การอยู่อย่างกลมกลืนกับโลกและสรรพสิ่ง นั่นหมายถึงเป็นผู้กระทำและไม่กระทำในขณะเดียวกัน คือ การไม่ยึดมั่นในสิ่งที่ตัวเราทำ

จางจื๊อ หรือจั้งจื๊อ หรือจวงจื๊อ เป็นนักปราชญ์จีนแห่งลัทธิเต๋า มีทรรศนะว่าการครองชีพอย่างสงบวิเวก ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งใดเป็นความสุขอย่างแท้จริง ต้องเป็นความสุขที่มีได้มาจากทางเนื้อหนัง เกียรติยศอันแท้จริงต้องเป็นเกียรติยศที่พ้นจากการสรรเสริญยกยอ ชีวิตจักบรรลุความสุขอย่างแท้จริงได้ต้องเป็นชีวิตที่ไม่ผูกพันกับการเปรียบเทียบ

8. ลักษณะของผู้มีความสุข ได้มีการกล่าวถึงลักษณะของผู้มีความสุขไว้ ดังนี้

ลักษณะของคนมีความสุข คือชอบติดต่อกับผู้อื่นและสามารถจะดำเนินชีวิตไปกับผู้อื่นได้ดี ผู้ที่มีความรัก มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนาจะเป็นผู้ที่มีความสุข มนุษย์จะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ถ้ามีความสุข มีสุขภาพที่ดีและมีการดำรงชีพที่ดี

ลักษณะของคนมีความสุข คือ การชอบติดต่อกับผู้อื่น ให้ความร่วมมือ ร่วมแสดงความคิดเห็น หน้าที่อัมเอิบ เบิกบาน ยิ้มแย้ม แจ่มใส ประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่ในบรรทัดฐานของสังคม สามารถดำเนินชีวิตไปกับผู้อื่นได้ดี

ลักษณะของคนมีความสุข คือ เป็นผู้ที่สามารถจัดการชีวิตให้มีความสุขตลอดได้ทั้งชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน การปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างปกติทั้งชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน การปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างปกติทั้งชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ ผู้ที่มีความสามารถในการปรับปรุงตนเองจะสามารถมีความสุขได้ในสังคมที่วุ่นวายเพราะผลกระทบจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมอาจทำให้บุคคลเกิดความยุ่งเหยิงในใจ

สรุปได้ว่าลักษณะของผู้ที่มีความสุขนั้น มีลักษณะนับถือตนเอง ชอบตัวเอง มองตัวเองในแง่บวกเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ควบคุมชีวิตของตัวเองได้ ยอมรับและสามารถเผชิญกับความจริงในชีวิตได้ แก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตของตัวเองได้อย่างเหมาะสม มองโลกในแง่ดีมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น สังคม และสิ่งแวดล้อมต่างๆได้อย่างมีความสุข และมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ และเนื่องจากการที่คนในปัจจุบันเผชิญความทุกข์ตลอดเวลาและเป็นสุขยาก ทั้งที่รากฐานของความสุขคือภาวะจิตใจที่พร้อมจะมีความสุข ดังนั้นจึงจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสุขที่แท้จริง

ผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาตรี

9. ความสำคัญของการศึกษาความสุข

บุคคลในโลกทุกคนต้องการความสุขในชีวิต ความสุขมีความสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกชีวิต แต่ละชีวิตมีความสุข จะเป็นความสุขของหมู่คณะ ความสุขของสังคม มนุษย์ทุกหมู่ทุกสังคม เมื่อมีความสุข มนุษย์ก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความสุขกันทั้งโลก การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเป็นความต้องการของบุคคลทั่วไปสิ่งที่ทุกๆคนปรารถนาดังกล่าวนั้นจะเป็นไปได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งบางอย่างก็สามารถควบคุมได้ด้วยตนเอง แต่บางกรณีเป็นเรื่องของสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยากจะบังคับควบคุมได้ โดยเฉพาะปัญหาความยุ่งยากด้านต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะการดำรงชีวิต

ในอดีตมีส่วนสนับสนุนให้มีชีวิตที่มีความสุข แต่การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ย่อมกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ไม่สามารถดำรงชีวิตตามแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมาได้อีกต่อไป เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการดำเนินชีวิตจนทำให้มีความแตกต่างจากชีวิตความเป็นอยู่ในอดีต การเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกเข้าสู่ระบบทุนนิยม วัตถุนิยม และบริโภคนิยม ผลักดันสังคมให้พึ่งพาเทคโนโลยีของเงินและการบริโภคนำไปสู่การเอาเปรียบ แข่งขันช่วงชิงโอกาสมากกว่าที่จะเอื้ออาทรและเสียสละให้กันและกันครอบครัวและชุมชนก็ห่างเหินกัน ดำรงชีวิตด้วยวัตถุ ไม่พึ่งพาความสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยตนเอง พัฒนาการของสังคมที่ผ่านมาบ่งว่า มนุษย์มีชีวิตอยู่ในระบบท่ามกลางความทุกข์ยาก และความไร้มนุษยธรรมอยู่ตลอดเวลา นั่นคือปัญหาใหญ่ของการพัฒนาสังคม เนื่องจากเน้นความสำเร็จทางด้านวัตถุเน้น โลภภายนอก ปัจเจกชนที่อยู่ในระบบจึงมีแนวโน้มที่จะต้องการวัตถุและเน้นค่านิยมในการบริโภควัตถุเท่านั้น มีการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้ามากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างความตึงเครียดมากขึ้นให้แก่มนุษย์ในชีวิตประจำวัน ความทันสมัยมีมากขึ้นแต่ความยุ่งเหยิงในจิตใจก็มีมากขึ้นเหมือนกัน

การเรียนรู้และการทำความเข้าใจกับความทุกข์ที่แท้จริงของมนุษย์ จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของสังคมไทย เพราะช่วยทำให้เห็นว่าสิ่งที่มนุษย์จะมีความสุขได้นั้น มนุษย์จะต้องมีหรือผ่านความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆ ในสังคมอย่างไรบ้าง ความสุขของมนุษย์จึงมิได้ขึ้นอยู่กับผลลัพธ์ หรือการได้รับเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับการลงมือทำของตน ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคนอื่น และขึ้นอยู่กับการแข่งขัน ไปสู่คนอื่น ๆ ในสังคมอีกด้วย การพัฒนาระบบและกระบวนการทางเศรษฐกิจในสังคมที่เอื้อให้มนุษย์ สามารถมีความสุขได้ ทั้งจากการได้รับสินค้าและบริการที่จำเป็น มีความสุขจากการลงมือทำในสิ่งที่ตนเองรัก เข้าใจและตั้งใจเรียนรู้มีความสุขจากการเป็นอยู่ที่มีศักดิ์ศรี ที่สุขสงบ และมีความมั่นคง และมีความสุขจากความสัมพันธ์ที่มีความสมานฉันท์ในสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้เท่ากับเป็นการขยายหรือการเปิดสะพานแห่งความสุขให้กว้างขวางขึ้น โดยไม่ต้องตกอยู่ในกรอบหรือวังวนของการบริโภคนิยมอีกต่อไป นอกจากนี้ นักจิตวิทยาหลายคนได้ค้นพบคล้ายกันว่า ความสุขไม่ใช่เพียงแต่การรู้สึกในทางที่ดีเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดการทำมาดีด้วย

จากความสำคัญของความสุขที่ไม่เพียงมีผลต่อปัจเจกชนเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งสังคมที่ดีที่สุดคือ สังคมที่ประชาชนมีความสุขที่สุด นโยบายสาธารณะที่ดีที่สุดคือ นโยบายที่สร้างความสุขมากที่สุด แต่พบว่าสังคมยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับความสุขอย่างแท้จริง ซึ่งความสุขไม่ใช่เพียงแต่การรู้สึกในทางที่ดีเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดการทำ

ความดีด้วย ดังนั้น การเรียนรู้และการทำความเข้าใจกับความสุขที่แท้จริงของมนุษย์ จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของสังคมไทย

ซึ่งหลายศตวรรษที่ผ่านมาเรื่องราวของความสุข ผังตัวอยู่แต่ในรูปของปรัชญาและบทกวี เพิ่งเมื่อไม่นานเองที่วิทยาการก้าวล้ำจนสามารถศึกษาและเจาะลึกเข้าไปถึงแก่นของศาสตร์ต่างๆ ที่เคยเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้มากมาย นักวิทยาศาสตร์ได้นำเรื่องราวของความสุขมาศึกษาอย่างเป็นระบบ ค้นคว้าวิจัยถึงสาเหตุในแง่มุมต่างๆ จนทำให้เริ่มเข้าใจว่า อะไรคือเทคนิคที่ก่อให้เกิดความสุขที่แท้จริง ทำอย่างไรจึงแบ่งปันความสุขเหล่านี้ออกไปได้ และช่วยจัดข้อสงสัยว่า ทำไมบางคนก็พบความสุขได้โดยไม่ต้องแสวงหา ในขณะที่บางคนต้องใช้เวลาเกือบทั้งชีวิตในการเสาะแสวง จนถึงกับเริ่มสงสัยว่า ความสุขที่แท้จริงนั้นมีอยู่จริงหรือ

มาร์ติน เซลิคแมน (Martin Seligman) นักจิตวิทยาจาก University of Pennsylvania ชักชวนนักจิตวิทยาคนอื่นๆ หาวิธีการที่จะทำให้คนเราพัฒนาไปได้ถึงขีดสุด ทำอย่างไรเราจึงจะทำให้คนที่อยู่ที่ 0 พัฒนาไปสู่บวก 5 และเปิดประเด็นที่จะสำรวจอาณาเขตที่อยู่เหนือ 0 ที่ว่านั่น และมองหาว่ามีวิธีการใดที่จะทำให้ผู้คนมีความรู้สึกเต็มอิ่ม และเข้าถึงความหมายที่ลึกซึ้งของ “ความสุข” (Happy) เซลิคแมน (Seligman) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมองโลกในแง่ดี ซึ่งเป็นลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับมีความสุข นอกจากนี้ ยังมี เอ็ดเวิร์ด แดเนอร์ (Edward Diener) นักจิตวิทยาจาก University of Illinois หรือ Dr.Happiness ที่ได้ทำการศึกษาว่าอะไรบ้างที่ทำให้คนรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในชีวิตมากกว่า 20 ปีแล้ว ซึ่งเซลิคแมน (Seligman) ได้พยายามสานต่องานวิจัยดังกล่าว เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น ต่อมา เซลิคแมน (Seligman) ซึ่งเริ่มมีชื่อเสียงขึ้นมาในเรื่องของจิตวิทยาด้านบวก ก็ได้รับรางวัลจาก The Templeton Foundation ทำให้งานวิจัยด้านความสุข การมองโลกในแง่ดี การมีอารมณ์ที่ดี และคุณลักษณะที่ดีต่างๆ เริ่มเป็นที่สนใจอย่างกว้างขวาง เซลิคแมน (Seligman) เขียนหนังสือชื่อ Authentic Happiness ในปี 2002 เขากล่าวถึงผลงานวิจัยของเขาว่า ความสุขประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความสบายใจ (ใบหน้าที่มีรอยยิ้ม) ความมีส่วนร่วม (การมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้งกับครอบครัว การงาน ความรัก และงานอดิเรก) และความหมาย (การใช้จุดแข็งส่วนบุคคลเพื่อสนับสนุนสิ่งที่ยิ่งใหญ่ในท้ายที่สุด) ตามงานวิจัยของเซลิคแมน (Seligman) คนเราสามารถเพิ่มความสุขได้โดยเพิ่มองค์ประกอบทั้ง 3 ประการของความสุข ได้แก่ หาสิ่งที่เพลิดเพลินทำให้มากขึ้น พยายามใส่ใจกับสิ่งที่ทำ และพยายามทำชีวิตให้มีความหมายมากขึ้น

ได้มีการศึกษาวิจัยว่าอะไรบ้างที่ทำให้คนเรามีความสุข จากการศึกษาวิจัย ค้นพบว่าสิ่งที่ทำให้คนเรามีความสุขนั้น อาจจะอยู่นอกเหนือความคาดหมายของคนเราก็ได้ ซึ่ง รุช วิน โฮเวน

จาก Erasmus University ในกรุง Rotterdam ได้จัดฐานข้อมูลเกี่ยวกับความสุข ซึ่งรวบรวมงานวิจัยทั่วโลกเกี่ยวกับความสุขเอาไว้ หลังจากที วิน โยเวน (Veenhoven) ได้ทำงานในด้านนี้มากกว่า 25 ปี เขาสรุปเกี่ยวกับความสุขเอาไว้ว่า “มันขึ้นอยู่กับว่าคุณชอบชีวิตที่เป็นอยู่ของคุณมากน้อยเพียงใด บางคนมีชีวิตราวกับอยู่ในสวรรค์แต่ก็ยังคงไม่มีความสุข เพราะไม่พอใจไปเสียทุกสิ่งทุกอย่างนั่นเอง”

คาร์ล โรเจอร์ (Carl Rogers) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน พบว่า มนุษย์ทุกคนต่างดิ้นรนเพื่อมีชีวิตที่ดี เป้าหมายของชีวิตที่ดีของบุคคลย่อมต่างกันไปตามลักษณะบุคลิกภาพและอาชีพ ซึ่งชีวิตที่ดีมิได้หมายถึงบุคคลที่ประสบความสำเร็จทุกด้าน และไม่ใช่วิถีที่สมบูรณ์พูนสุขเสมอไป จึงควรสร้างเสริมความรู้จักพอให้แก่ประชาชน เพราะคือบ่อเกิดของความพึงพอใจต่อชีวิต อันเป็นรากแก้วสำคัญที่ทำให้เกิดความสุข

การศึกษาวิจัยว่าคนเราจะมีมีความสุขมากขึ้นได้หรือไม่ โดยในปี 1996 เดวิด ลิกเคน (David Lykken) นักวิจัยจาก University of Minnesota ทำการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในชีวิตมาจากโปรแกรมทางพันธุกรรม โดยทำการศึกษาในฝาแฝด 4,000 คู่ ส่วน ไดแลน อีวานส์ (Dylan Evans) จาก University of the West of England in Bristol พบว่าสิ่งที่มีแนวโน้มจะทำให้คนเรามีความสุขมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์ที่โรแมนติก ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสนิท แต่เนื่องจากการมีพันธุกรรมเป็นตัวกำหนด ภาวะความสุขของคนเราจึงจะกลับสู่ระดับเดิมอยู่เสมอ ไม่ว่าคนเราจะประสบเหตุการณ์ใดมาก่อนก็ตาม การเชื่อมโยงกับผู้อื่นดูเหมือนจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของความสุข เกือบทุกคนจะมีความสุขมากขึ้นเมื่อได้อยู่ร่วมกับผู้อื่น แต่จูเลีย โนเรม (Julie Norem) แย้งว่าเรื่องของบุคลิกภาพก็มีความสำคัญ เธอได้เขียนหนังสือชื่อ *The Positive Power of Negative Thinking* และบอกว่าการเปลี่ยนจากคนมองโลกในแง่ร้ายเป็นคนมองโลกในแง่ดีนั้นทำได้ยาก ดังนั้น จิตวิทยาเชิงบวกอาจทำให้เกิดอคติสำหรับการแก้ปัญหาตามบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลก็ได้ การมองโลกในแง่ดีหรือแง่ร้าย มีบทบาทสำคัญมากต่อการมีหรือไม่มีความสุขของคนเรา ปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโลกทรรศน์เชิงลบและบวกของมนุษย์อย่างลึกซึ้งกว้างขวาง ได้เรียนรู้และค้นพบสิ่งที่น่าสนใจหลายประการ เช่น ทำให้รู้ว่า อะไรทำให้คนเรามองโลกในแง่ร้าย แล้วทำไมไม่ต้องกลายเป็นผู้สะสมทุกข์เรื่องจริง และทำอย่างไรจึงจะเปลี่ยนทัศนคติของเขาให้มองโลกในแง่ดีได้ ผลจากการสำรวจวิจัย พบว่า การที่คนมองโลกในแง่ร้าย มักจะต้องพบตัวเองมีแต่อกหัก อับโชค ทนทุกข์เวทนาจนเกินเหตุ นั่น ดูเหมือนจะเป็นความจริง เพราะจากการทดลองพบว่า คนที่มองโลกในแง่ร้ายเรื่องจริงมักจะมีแนวโน้มล้มเหลวสูง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะพวกเขาจะตั้งเป้าหมายของชีวิตไว้สูงเกินไปโดยไม่รู้ตัว เท่ากับเป็นการเตรียมล้มเหลวตั้งแต่

ต้นมือ คู่กับความล้มเหลวจนติดนิสัย จากการศึกษาวิจัยได้พบข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างคนมองโลกในแง่ร้ายและมองโลกในแง่ดี นั่นคือ ทักษะคิดต่อตัวเอง โดยเฉพาะต่อสำนึกด้านคุณธรรม คนมองโลกในแง่ร้ายมักจะไม่ค่อยนำพากับความรู้สึกผิดทางคุณธรรม ส่วนพวกมองโลกในแง่ดีจะมองว่าคุณธรรมเป็นเสมือนแหล่งพลังอันเข้มแข็ง เป็นตัวชี้แนะในทางที่ดี สรุปได้ว่า การงานรับสำนึกทางคุณธรรมทำให้เกิดการมองโลกในแง่ดี การปฏิเสธสำนึกนี้จะนำไปสู่การมองโลกในแง่ร้าย จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า คนที่ให้ความสนใจผู้อื่น สามารถสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นกับคนทั่วไป มักมองโลกในแง่ดี ส่วนคนที่มองโลกในแง่ร้ายจะสนใจแต่ตัวเอง จนกลายเป็นการกีดกัน การคบหาบุคคลอื่นไป นักจิตวิทยาท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า การมองโลกในแง่ร้าย ก็คือ การเกิดความรู้สึกไม่รู้จักพอในคนที่ยึดมั่นตนเองมากเกินไป คนที่มองโลกในแง่ดีมักมีศรัทธาในศาสนา มากกว่าและเข้าใจในเรื่องของนามธรรมได้ดีกว่า ในขณะที่คนมองโลกในแง่ร้าย มักมีแนวโน้มไปในทางยึดติดกับวัตถุเป็นส่วนใหญ่

การศึกษาวิจัยทัศนคติที่เสริมสร้างความสุข จากการศึกษาวิจัยของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งแสดงให้เห็นว่า คนที่มีความสุขมีทัศนคติขั้นพื้นฐานแตกต่างไปจากคนที่ไม่มีความสุขแน่นอน จากการทดสอบจะเห็นว่า คนที่มีความสุขในชีวิตจะให้ความสำคัญกับจิตใจที่สงบ จริยธรรมที่แจ่มชัด สัมพันธภาพและความอาทร รักในงาน และชื่นชมธรรมชาติ ส่วนคนที่มีความสุขน้อยมักจะแสวงหาความสุขจากเรื่องตื่นเต้นเร้าใจ เงินทอง การเดินทาง เครื่องแต่งกายสวยงาม รถยนต์คันใหม่ และความบันเทิงในทุกรูปแบบ ยังมีการศึกษาเชิงจิตวิทยาอื่นๆ อีกมากที่บอกถึงความแตกต่างระหว่างคนมีความสุขและคนไม่มีความสุขในด้านทัศนคติ และการมองค่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต พวกที่ไม่ค่อยมีความสุขมักจะมองไม่ค่อยเห็นค่าของอะไรสักอย่างไปกว่าประสิทธิภาพของงานและการบรรลุเป้าที่ตนทะยานอยาก ส่วนกลุ่มที่นักวิจัยจัดเป็นพวกที่มีความสุขทุกๆ ไป จะให้ค่าความอบอุ่นและมีมิตรภาพสูงพอๆกับการได้บรรลุเป้าหมายของชีวิต พวกนี้มองว่าการเสแสร้ง ความเห็นแก่ตัว และการมองโลกในแง่ร้าย เป็นอันตรายต่อการเกิดความสุขสงบและการเป็นอยู่ที่ดีมากกว่า ความล้มเหลวในหน้าที่การงานเสียอีก

การวิจัยเรื่องความสุขในประเทศโลกที่ 2 และ โลกที่ 3 รวมทั้งของไทยยังไม่ค่อยมี แต่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์เรื่องความสุขของคนในที่ต่างๆกันในสถานภาพทั้งในเศรษฐกิจและสังคม จากประเทศโลกที่ 1 ซึ่งประเทศเหล่านี้อาจมีรายได้และความมั่งคั่งและสถาบันทางสังคมคล้ายๆกัน แต่ในช่วงเวลาเดียวกัน ระดับความสุขก็อาจจะต่างกัน ได้ โดยพบว่า คนเดนมาร์ก และประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียมีความสุขมากกว่าคนอิตาลีเลย ขณะที่อังกฤษอยู่กลางๆ และไม่ว่าจะมีความต่างกันทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ปัจจัยทางเศรษฐกิจก็ยังมีน้ำหนักที่สูงกว่าเรื่อง

อื่นๆ ในขณะที่ขณะหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายได้ของคน มนุษย์จึงเหมือนอยู่ในวังวนของหนูถีบจักร นอกจากนี้ ในสังคมที่คนแข่งขันเพื่อได้ Status หรือตำแหน่งสถานะ ซึ่งมักจะมียู่จำกััด ทำให้มนุษย์มีแนวโน้มที่จะทำงานหนักเกินไป ซึ่งก็ทำให้เกิดทุกข์ได้ ดังนั้น การใช้การศึกษาและครอบครัวมาช่วยสร้างคุณค่าของการไม่เอากรอบอ้างอิงหรือกระแสที่ไม่ดีมาเป็นแบบอย่างจึงมีความสำคัญ

สรุปว่า การเรียนรู้และการทำความเข้าใจกับความสุขที่แท้จริงของมนุษย์ เป็นภารกิจที่สำคัญของสังคมไทย การศึกษาเรื่องความสุขจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการติดตาม สอบถาม และพยายามสร้างดัชนีความสุขขึ้นมา เพื่อใช้เป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถวัดได้โดยต้องฟังการประเมินของแต่ละบุคคล หรืออัตวิสัยของผู้นั้น และถึงแม้ว่าการวัดความรู้สึกว่าชีวิตเป็นปกติสุขหรือไม่นั้นจะค่อนข้างยาก เพราะการดำรงชีวิตที่ตนเองรู้สึกว่าเป็นสุขนั้น มีเกณฑ์มากมายหลายชนิด มุมมองของความสุขในแต่ละคน หรือแต่ละชุมชนไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตาม ได้มีการสร้างเครื่องมือวัดความสุขหลายชนิด ซึ่งเป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลว่ามีความรู้สึกอย่างไรกับ “สภาวะภายในส่วนบุคคล” เป็นการวัดในรูปของความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านความพึงพอใจของชีวิต หรือความสุขสมหวังในชีวิตมากกว่าที่จะวัดสภาวะภายนอก

10. แนวคิดเรื่องความสุขของมนุษย์

การแสวงหาหรือมุ่งสร้างความสุขในองค์การเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง เพราะมนุษย์ใช้เวลามากกว่าครึ่งวันในการทำงาน จึงมีแนวทางการศึกษาเพื่อการสร้างให้องค์การเป็นองค์การแห่งความสุข โดยในงานศึกษานี้จะทำการเสนอ 2 แนวคิด ซึ่งมาจากกลุ่มจิตวิทยาเชิงบวก ที่นำแนวคิดเรื่องความสุขของมนุษย์มาประยุกต์ใช้กับการทำงาน

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

10.1 แนวคิดด้านจิตวิทยาเชิงบวก (โดย Martin Seligman)

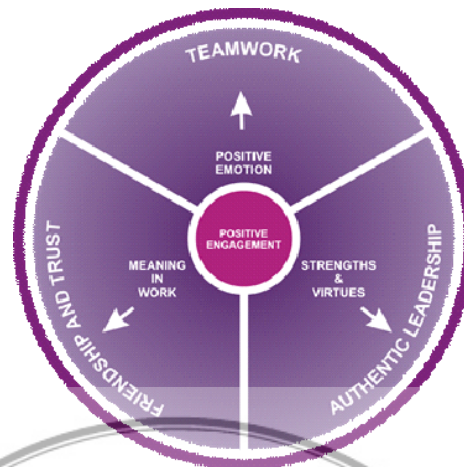
Martin Seligman ผู้ถือว่าเป็นบิดาแห่งแนวคิดด้านจิตวิทยาเชิงบวก หรือ Positive Psychology ได้เสนอแนวคิดในการเข้าถึงความสุข โดยเน้นศึกษาที่ 3 ด้านคือ ชีวิตที่ดี ประกอบด้วย ความสำราญใจ และความพึงพอใจ (Good Life: pleasure and enjoyment), ชีวิตที่มีที่ยึดมั่น ประกอบด้วย จุดแข็งของคนและความรู้สึกท้าทาย (Engaged Life: strengths and challenges) และชีวิตที่มีความหมาย ประกอบด้วย เป้าและจุดมุ่งหมายของแต่ละคน (Meaningful Life: goals and purpose beyond oneself) ซึ่งกลายมาเป็นแนวคิดในการทำความเข้าใจที่มีและองค์ประกอบของความสุข ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์สร้างเป็นแนวคิดเพื่อการสร้างความสุขในที่ทำงาน โดยยึดที่

ความรู้สึกมีความสุขของแต่ละบุคคลที่จะเกิดขึ้นจากที่ทำงาน นั้นคือการพิจารณาที่ประสบการณ์เชิงบวกทางด้านอารมณ์ที่มีในที่ทำงาน, การสร้างให้เกิดพลังหรือคุณค่าในที่ทำงาน และเกิดความรู้สึกว่างานที่ทำมีความหมาย

ภาพที่ 1 Employee Engagement and Happiness (1)

จากภาพที่ 1 เป็นสิ่งที่เราต้องเผชิญทุกวันในการทำงานอยู่แล้ว เพราะทั้งสามปัจจัยนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เรามีความสุข ซึ่งปัจจุบันนี้ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งหัวหน้างานเองก็พยายามที่จะให้ความสำคัญกับการรับรู้ถึงความสุขทั้ง 3 ปัจจัยนี้ แต่อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ได้ยกว่าการสื่อสารในองค์กรก็ยังคงเป็นวิกฤติที่สำคัญที่ขีดขวางไม่ให้องค์กรสามารถสร้างความสุขให้กับคนได้มากเพียงพอที่จะทำให้คนเกิดความรู้สึกต้องการที่จะผูกพันและเกิดความพึงพอใจในงานอย่างแท้จริง ซึ่งจากประเด็นนี้เอง จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบโมเดลการสร้างความสุขในที่ทำงานมาพัฒนาจนสามารถอธิบายรูปแบบความผูกพันในเชิงบวก (Positive Engagement) โดยมุ่งประเด็นการศึกษาไปที่ตัวเองและบุคคลอื่นๆ นั่นคือจากที่เน้นที่ตัวเองเท่านั้น จะยกระดับการศึกษาไปให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ในที่ทำงาน รวมถึงการสร้างให้ความรู้สึกสนุกและเกิดพลังงานในเชิงบวกในการทำงานร่วมกับเป็นทีมอันทำให้เกิดโอกาสในการสะท้อนจุดแข็งและคุณค่าของคน และความสัมพันธ์ ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความมีความหมาย (meaning) มากยิ่งขึ้น

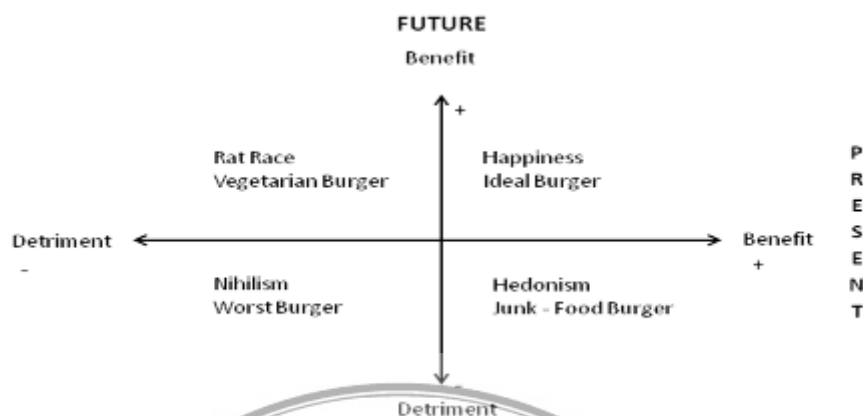
ภาพที่ 2 Employee Engagement and Happiness (2)

จากภาพที่ 2 จะเห็นการพัฒนาการสร้างให้เกิดความสุขในที่ทำงานอันมีพลังมาก เพียงพอที่จะก่อให้เกิดความผูกพันในเชิงบวกต่อองค์กร โดยเริ่มจากตรงกลางคือเมื่อคนรู้สึก มีความสุขกับการทำงานมากพอ ก็จะส่งให้คนเกิดความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น ในขณะที่คนต้องการความรู้สึกเชิงบวกเพื่อให้เกิดความสุขนั้น องค์กรสามารถสร้างความเป็นทีมที่เข้มแข็งขึ้นเพื่อเพิ่มความรู้สึกเชิงบวกให้มากพอจนนำมาสู่ความผูกพันต่อองค์กรได้ ต่อมาคือการสร้าง ให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นจุดแข็งของเราและมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น องค์กรต้องให้ผู้นำเป็นผู้นำที่มี ผู้นำอย่างแท้จริง (Authentic Leadership) ที่จะมุ่งสร้างให้พนักงานรู้สึกว่าการทำงานเป็นงานที่มีคุณค่า มีคุณธรรม (Virtues) และทำให้พวกเขาได้รู้ถึงพลังจากการมาทำงาน ท้ายที่สุดให้สัมพันธภาพที่ดีและความเชื่อมั่น เชื่อใจในการทำงานในทิศทางที่ถูกต้องมาสร้างให้คนรู้สึกเกิดความหมายในการทำงานมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจากรูปที่ 3 จะเห็นความพยายามที่จะพัฒนาความรู้สึกว่ามีความสุขในการทำงานมาเป็นความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

10.2 แนวคิดด้านจิตวิทยาเชิงบวก (โดย Tal Ben-Shahar)

Tal Ben-Shahar ผู้ซึ่งเป็นทั้งนักเขียนและนักพูดอิสระ ผู้เริ่มจากการเรียนเรื่องของพฤติกรรมองค์กรและท้ายที่สุดก็เข้ามาศึกษาในเรื่องแนวคิดด้านจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งทำให้เขา ได้เสนอแนวคิดเพื่ออธิบายความสุขของคน โดยอาศัย Hamburger Model ซึ่งจะเป็นการแบ่งคนออกเป็น 4 ประเภท ตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 HAPPY WORKPLACE.

จากภาพที่ 3 พบว่า Tal Ben-Shahar ได้เปรียบเทียบประเภทของคนเข้ากับการเลือกกินแฮมเบอร์เกอร์ของตัวเองมาเพื่อเป็นเครื่องอธิบายความสุข ในมิติของการพิจารณาปัจจุบันและอนาคต ซึ่งทำให้เกิดคนทั้งหมด 4 ประเภท ได้แก่

10.2.1 Hedonism หรือผู้ที่ชอบแสวงหาความพึงพอใจในปัจจุบัน ซึ่งเปรียบได้กับคนที่ชอบที่จะกินแฮมเบอร์เกอร์ประเภทที่เป็นอาหารจานด่วนหรือประเภทอาหารขยะที่รับประทานได้ง่าย เร็ว และอร่อย แต่ไม่ได้พิจารณาถึงสุขภาพในอนาคตว่าตนเองจะได้รับผลกระทบอะไรจากการรับประทานแฮมเบอร์เกอร์ประเภทนี้ ดังนั้นจึงเปรียบได้กับคนที่ชอบแสวงหาความสุขในปัจจุบันมากกว่าที่จะสนใจกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแม้ว่าจะเป็นทางลบก็ตาม

10.2.2 Rat Race หรือผู้ที่เล็งเห็นแต่ความสุขและประโยชน์ในอนาคตเปรียบกับคนที่เลือกที่จะรับประทานแต่แฮมเบอร์เกอร์แบบมังสะวิรัตที่ไม่สามารถให้ความอร่อยได้ในปัจจุบัน แต่ก็มีประโยชน์มากที่จะทำให้เกิดสุขภาพที่แข็งแรงในอนาคต จึงเสมือนคนที่ขอมลาบากและทุกข์ยากเพื่อที่จะสร้างอนาคตที่เข้มแข็งในอนาคต

10.2.3 Nihilism หรือผู้ที่ไม่สนใจทั้งปัจจุบันและอนาคต ซึ่งจัดเป็นกลุ่มที่แย่ที่สุดในบรรดาคนทั้ง 4 ประเภทนี้ เพราะเป็นคนที่ยอมกินแฮมเบอร์เกอร์ที่ไม่ให้ทั้งความอร่อยในปัจจุบันและก็ไม่สามารถให้ประโยชน์ทางโภชนาการเพื่อสุขภาพในอนาคตได้เลย ซึ่งเมื่อนามาเปรียบเทียบกับคนแล้ว ก็เสมือนคนที่หมดอาลัยในชีวิต เพราะเป็นคนที่ไม่สามารถแสวงหาความสุขในปัจจุบันได้ และก็ไม่คิดที่จะสร้างอะไรเพื่อประโยชน์ในอนาคต จึงเป็นผู้ที่มีชีวิตอยู่ไปวัน ๆ โดยไม่สนใจ ทั้งปัจจุบันและอนาคตว่าจะเป็นเช่นไร

10.2.4 Happiness หรือผู้ที่พบความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต จัดเป็นคนประเภทสุดท้ายและดูจะดีที่สุดที่สุดในบรรดาคคน 4 ประเภท เพราะเปรียบได้กับคนที่เลือกรับประทานแฮมเบอร์เกอร์ที่สามารถให้ความอร่อยได้ในปัจจุบันและยังมีคุณค่าทางโภชนาการอย่างมากที่จะส่งเสริมให้เกิดสุขภาพที่ดีในอนาคต ซึ่งเสมือนผู้ที่มีความสุขอยู่กับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันซึ่งสามารถผลักดันให้เขาเกิดความสำเร็จในอนาคตได้อีกด้วย

11. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุข

เพศ โดยธรรมชาติตามปกติคนเรามี 2 เพศ คือเพศหญิงกับเพศชาย ซึ่งต่างก็มีลักษณะประจำเพศของตน ความแตกต่างระหว่างเพศเกิดจากการกระทำที่ซับซ้อนระหว่างลักษณะทางชีววิทยาของมนุษย์ และแบบแผนทางวัฒนธรรม ซึ่งแบบแผนของการจัดเวลาได้เพิ่มและเสริมความแตกต่างทางชีวะที่มีอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น ทำให้ชายและหญิงแตกต่างกันไปมากขึ้น โดยสาเหตุที่สำคัญคือ รูปแบบของการทำตามสังคม มาตั้งแต่วัยเด็ก เด็กผู้หญิงจะต้องเป็นบุคคลที่พึงพาผู้อื่น อ่อนโยน แสดงอารมณ์ ในขณะที่เด็กชายจะต้องก้าวร้าว เป็นตัวของตัวเอง และไม่แสดงความอ่อนแอ เป็นต้น และความแตกต่างในการรับรู้ภาพพจน์ของสังคม (Stereotypical Traits) สังคมจะมองว่าเพศชายมีความศรัทธาในตนเอง มโนคติเกี่ยวกับตนเองรวมทั้งความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเพศหญิง เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่เสมอภาคทางเพศมีหลักการสำคัญประการแรกคือ ชายและหญิงไม่เพียงแต่มีฐานะที่แตกต่างกันในสังคมเท่านั้น แต่ยังมีฐานะที่ไม่เท่าเทียมกันด้วย โดยเฉพาะผู้หญิงจะได้รับทรัพยากรทางวัตถุ สถานภาพทางสังคม อำนาจ และโอกาสที่จะสร้างความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Actualization) น้อยกว่าผู้ชาย ซึ่งมีส่วนร่วมในฐานะทางสังคม ไม่ว่าจะป็นฐานะที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของชั้นสังคม เชื้อชาติ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา การศึกษา สัญชาติ และปัจจัยที่สำคัญอื่นๆทางสังคม

ในด้านความแตกต่างทางเพศกับการคิด ผู้ชายส่วนใหญ่จะมีลักษณะการคิดแบบวิเคราะห์ (Analytical Style) ซึ่งเป็นการคิดโดยอาศัยสิ่งเร้าที่เป็นจริงเป็นเกณฑ์การคิด เป็นการคิดซึ่งเป็นพื้นฐานแบบวิทยาศาสตร์ ส่วนเพศหญิงโดยมากจะมีลักษณะการคิดแบบโยงความสัมพันธ์ (Relational Style) เป็นการคิดที่สัมพันธ์กับอารมณ์ มักยึดตนเองเป็นใหญ่ เกิดจากการมองหาความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าตั้งแต่สองชนิดขึ้นไป

ในด้านความแตกต่างระหว่างเพศกับสุขภาพนั้น พบว่าประชากรเพศหญิงมีการตายต่ำกว่าประชากรเพศชาย และยังคงสอดคล้องกับความยืนยาวของชีวิตที่ผู้หญิงมีอายุขัยเฉลี่ยสูงกว่า หรือ

สถานภาพทางสุขภาพของหญิงดีกว่าชาย เนื่องจากสภาพทางสรีระของหญิงมีความแข็งแรงกว่า เพศหญิงผ่านกระบวนการความเจ็บป่วยมากกว่าทำให้มีโอกาสเรียนรู้การรักษาสุขภาพมากกว่า นอกจากนี้ผู้หญิงมีส่วนที่ต้องดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว เช่น บุตร ทำให้รู้จักการรักษาสุขภาพได้มากกว่าชาย ในทางตรงข้าม ชายมักมีพฤติกรรมเสี่ยงและวิถีการดำเนินชีวิตที่ก้าวร้าว ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและตายมากกว่า ชายไม่ชอบรักษาความเจ็บป่วยในเบื้องต้น และไม่เข้าหาแหล่งรักษาโรค จึงทำให้การเจ็บป่วยเมื่อมาถึงโรงพยาบาลหรือสถานรักษาโรคก็มีอาการขั้นรุนแรง ดังคำพูดที่มักจะได้ยินว่า การไปหาหมอสำหรับผู้ชายเป็นการแสดงความอ่อนแอ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง อันเกิดจากลักษณะทางชีววิทยา และแบบพิมพ์ของวัฒนธรรม ทำให้ชายและหญิงมีลักษณะอารมณ์ รูปแบบการคิด ลักษณะความสัมพันธ์กับบุคคล สถานภาพทางสุขภาพ และสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน อันส่งผลต่อความสุขของชายและหญิง

อายุ วัยหรืออายุเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลแตกต่างกัน บุคคลที่มีอายุต่างกันจะมีความรับผิดชอบ ความรอบรู้ ประสบการณ์ ความสนใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิด ความจำ บุคลิกภาพ และวุฒิภาวะทางด้านต่างๆ แตกต่างกันไป

มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความต้องการหลากหลาย (Multi-Wanted) ความต้องการจะมีพัฒนาการไปตามช่วงของวัย และเมื่อได้รับการตอบสนองจะก่อให้เกิดความสุข แต่ในทางกลับกัน หากไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดความขัดแย้ง (Conflict) หรือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้ จึงควรศึกษาความต้องการของคนแต่ละวัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มาสโลว์ (Maslow) เชื่อว่า ยิ่งคนอายุมากขึ้นเท่าไร ยิ่งสามารถตอบสนองความต้องการขั้นสูงได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น และเขารู้จักเป็นอิสระจากสิ่งรบกวนต่างๆยิ่งขึ้นด้วย แต่ก็มีแนวคิดที่แตกต่างจากมาสโลว์ (Maslow) ว่าเด็กมีความคิดอิสระมากกว่าผู้ใหญ่ จึงมีความสุขมากกว่า ส่วนผู้ใหญ่มักจะขังความคิดตนเองไว้ในกรอบ หรือผูกความคิดที่ตนกำหนดขึ้นโดยไม่รู้ตัว นอกจากนั้นยังต้องสร้างครอบครัว สร้างฐานะทางเศรษฐกิจสังคม จึงทำให้มีความกดดัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า อายุน่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุข

สถานภาพสมรส ตามปกติแล้วสถานภาพสมรสจะแปรผันไปตามอายุคน ในวัยเด็กและวัยรุ่นส่วนใหญ่จะเป็นโสด ในวัยหนุ่มสาวก็มีแนวโน้มที่จะแต่งงานมาก ผู้หย่าร้างมีมากที่สุด ในช่วงอายุ 35-40 ปี และการเป็นม่ายก็จะสูงในกลุ่มอายุที่สูงขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าบุคคลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน ต่างก็ต้องปรับตัวกับการดำรงชีวิต โดยคนโสดมักมีชีวิตอย่างเรียบง่ายกว่า เหว่ จึงมักเป็นผู้ที่ไร้

ความสุข มีอารมณ์ไม่ค่อยคงเส้นคงวา ส่วนผู้ที่สมรสแล้วก็อาจพบความทุกข์ทรมานจากการปรับตัวในชีวิตสมรส และผู้ที่เป็นแม่หรือหย่าร้างมักรู้สึกโดดเดี่ยวเดียวดายร่วมกับปัญหาอื่นๆ เช่น ความต้องการทางเพศ การดูแลเลี้ยงลูก การหาผู้ช่วยเลี้ยงลูกและช่วยกิจการบ้านเรือน ปัญหาการเงิน เป็นต้น

การศึกษา หมายถึง การฝึกหัด ฝึกฝน อบรมตน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ระดับการศึกษาเป็นตัวกำหนดสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเขตทางสังคม การศึกษาอบรม มีอิทธิพลทำให้คนเราแตกต่างกัน หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ คนที่ได้รับการศึกษาดี จะเป็นคนมีคุณภาพ คนที่ขาดโอกาสศึกษา ความสามารถทางสติปัญญาที่ไม่เจริญถึงขีดสุด วุฒิการศึกษามีความสำคัญต่อการยอมรับ ในสังคมไทยถือว่า “ปริญญาบัตร” เป็นสิ่งกำหนดระดับชั้นของคนในสังคมที่คนในสังคมให้การยอมรับ มีความรู้ดีกว่าเก่ง การศึกษาเป็นปัจจัยที่จะทำให้บุคคลได้รับโอกาส ได้รายได้ และได้รู้ผลประโยชน์ต่างๆมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อยหรือต่ำ บุคคลที่มีการศึกษาสูงจะทำให้เขาได้เข้าทำงานหรือได้รับงานในตำแหน่งที่สูงกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ ปัจจัยการศึกษาในสังคมไทยนับว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากต่อการได้มาซึ่งอำนาจ มีอาชีพ มีรายได้และความสุขสบายของชีวิต กลุ่มประชากรที่มีอาชีพดีและมีการศึกษาสูงย่อมมีวิธีการดำเนินชีวิตและการแสวงหาสิ่งที่ดีได้สะดวกกว่ากลุ่มประชากรที่มีอาชีพและการศึกษาต่ำกว่า เนื่องจากความรู้เป็นปัจจัยในการอยู่ในสังคมสมัยใหม่ที่จำเป็นที่สุด คนที่ไม่มีความรู้จะไม่สามารถอยู่ในสังคมอันซับซ้อนได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ ถึงจะอยู่ได้ก็จะอยู่ในฐานะต่ำต้อย อยู่ในฐานะเป็นเครื่องมือของคนมีความรู้ ค่านิยมของการรับคนเข้าทำงานทั้งของรัฐและเอกชน ยังคงใช้วุฒิและปริญญาและประกาศนียบัตรตลอดจนความสามารถพิเศษอื่นๆที่คนๆนั้นฝึกฝนเอาไว้ที่ย่อมมีโอกาสเหนือคนที่ไม่มีความรู้ในการจะได้เข้าทำงาน ผู้ที่มีการศึกษาไม่สูงมักมีโอกาสล้อแหลมกับการก่ออาชญากรรมได้ง่ายกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง เนื่องจากมีขีดความสามารถในการหาเงินน้อย แต่มีความต้องการใช้เงินสูง จึงต้องอาศัยการประกอบอาชญากรรมที่ทำได้ง่ายเพื่อให้ได้เงินมาแลกเปลี่ยนกับความ ต้องการ เมื่อมนุษย์มีการศึกษา มีความรู้ พฤติกรรมของมนุษย์ก็จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาไม่ได้จบสิ้นลง ณ จุดใดจุดหนึ่ง ดังนั้น เมื่อมีชีวิตก็ควรจะต้องแสวงหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอในรูปแบบการเรียนรู้ที่มีหลากหลายในปัจจุบัน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นต้น จึงควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ให้ได้รับความรู้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ทำให้สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความสุข ให้เป็นความรู้ในระดับการยกระดับ

บุคคล ซึ่งหมายถึง การรู้จักสอบสวนถึงบ่อเกิดของสิ่งต่างๆ ทำให้มีความสามารถในการอ่าน เหตุการณ์ที่ปรากฏ และคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่ปรากฏได้ถูกต้อง กับทั้งสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้อีกด้วย

อาชีพ คือ การเลี้ยงชีพ ความเพียรพยายามในการแสวงหาปัจจัยยังชีพ การทำมาหากิน อาชีพของคนไทยสมัยก่อนส่วนใหญ่เป็นอาชีพทำนา ซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่สลับซับซ้อน ต่อมาจึงเริ่ม สลับซับซ้อนขึ้นทีละน้อยๆ อาชีพเป็นเครื่องชี้วัดความเป็นผู้ใหญ่ นอกจากทำให้มีความรู้สึกว่ามี ฐานะทางการเงินแล้ว ยังทำให้เกิดความรู้สึกมีอิสระเสรี มีหน้ามีตา มีความมั่นคงทางจิตใจ การตั้งตัว ได้เป็นหลักฐาน ได้รับการยอมรับในสังคม เป็นการสร้างฐานะทางครอบครัว มีเกียรติ และมีความ สำเร็จในชีวิตด้านต่างๆ ความสำเร็จมากน้อยในการประกอบอาชีพมีอิทธิพลต่อความสุข นอกจากนั้นสังคมยังกำหนดชนชั้นของบุคคลไว้ตามลักษณะอาชีพอีกด้วย

เศรษฐกิจ เป็นเรื่องการแสวงหารายได้ของบุคคล เพื่อนำมาตอบสนองสิ่งที่ตนต้องการ ทั้งร่างกายและจิตใจ ความต้องการต่างๆของมนุษย์ไม่มีสิ้นสุด มนุษย์จึงดิ้นรนกระเสือกกระสน แสวงหาอยู่เรื่อยๆ แต่เมื่อเจอกับอุปสรรค ทำให้เกิดความวิตกกังวล หวาดกลัว ซึมเศร้า เหงื่อ หน่าย ท้อแท้ ความทุกข์ใจอย่างเหลือล้น ทำให้มองตัวเองไร้ค่า ประชาชนมีความต้องการรายได้ เพราะเหตุว่ารายได้ทำให้สามารถเป็นเจ้าของสินค้าและบริการต่างๆที่ต้องการบริโภคได้ ยังมีรายได้ มากก็ยิ่งแสวงหาสินค้าและบริการได้มากขึ้น ดังนั้น การเป็นเจ้าของสินค้าและบริการต่างๆย่อมเป็น เครื่องมือหรือปัจจัยที่ทำให้คนสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

ความยากจนเป็นสภาพที่บุคคลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนในระดับที่ จำเป็นได้ ระดับที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตอาจจะถือเอาปัจจัยสี่ในระดับที่เหมาะสม เมื่อไม่ สามารถสนองความต้องการได้ก็จะทำให้เกิดความขาดแคลน มีชีวิตที่ขาดความสุข โดยทั่วไปใน สังคมปัจจุบัน สภาพที่จะเกิดความยากจน ก็คือ สภาพที่บุคคลหรือครอบครัวใดมีรายได้ไม่เพียงพอ กับรายจ่าย นอกจากนั้นการมีค่านิยมทางวัตถุมากขึ้นทำให้เกิดความยากจนขึ้นในครอบครัว ซึ่งการ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ยา รักษาโรค ที่อยู่อาศัย จะทำให้บุคคลเกิดความคับข้องใจได้ เพราะทำให้สถานภาพทางสังคมต่ำและ เป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม บุคคลจะรู้สึกมีปมด้อย น้อยเนื้อต่ำใจ อิจฉา หวาดระแวง มองโลกในแง่ ร้าย มีอารมณ์ไม่มั่นคง

อย่างไรก็ตามความร่ำรวยหรือความยากจนไม่ใช่เป็นสิ่งที่กำหนดคุณค่าของความเป็น คน คุณค่าของคนอยู่ที่ผลงาน จึงไม่ควรยึดมั่นอยู่กับฐานะความเป็นอยู่ดังกล่าวให้มากจนเกินไป ควรเข้าใจว่าคนเราจะมีความสุขได้ไม่ใช่ด้วยการมีฐานะดี มีเงินมาก คนที่มีฐานะดีแต่ไม่มีความสุข

ก็มีอีกเป็นจำนวนมาก และคนที่ยากจนมีความสุขดีกว่าคนรวยก็มีเป็นจำนวนไม่น้อย ดังนั้นความสำเร็จในชีวิตที่มีผลงานดี มีการทำความดี ปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เป็นประโยชน์ต่อสังคม จึงเป็นความสุขอย่างแท้จริง

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาความสุขในชีวิตที่เกิดจากการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอขามตาขาว จังหวัดตรัง จึงได้ประยุกต์ใช้แนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความสุข โดยนำมาใช้เป็นตัวแปรตามในการสร้างกรอบแนวคิดของการทำวิจัยครั้งนี้

12. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนกปรอดหัวโขน

นกปรอดหัวโขน มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Pycnonotus jacosus* Linnaeus มาจากภาษากรีก 2 คำคือ Puknos แปลว่าหนาหรืออัดแน่น และ noton แปลว่าหลัง รวมความแล้วแปลว่า มีหลังหนา เนื่องจากนกวงศ์นี้เป็นนกที่มีขนบนหลังหนาแน่นยาวฟู และคำว่า jacosus มาจากคำในภาษาละตินว่า locosus แปลว่า รื่นเริง น่าขัน เนื่องจากนกมีแต้มสีแดงอยู่สองข้างแก้มสองข้างเหมือนตัวตลก (สุธี ศุภรัฐจิกร, 2539) จัดอันดับตามอนุกรมวิธานได้ดังนี้

อันดับ แพสเซอร์ริน (Order Passeriformes) มี 50-70 วงศ์

วงศ์ นกปรอด หรือ Bulbul (Family Pycnonotidae) มี 119 ชนิด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pycnonotus jacosus*

ชื่อสามัญ นกปรอดหัวโขน Red-Whiskered Bulbul

ชื่อสามัญ: นกปรอดหัวโขน, Red – Whiskered Bulbul

นกปรอดหัวโขนเคราแดง (ชื่อเดิมที่ปรากฏใน พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 คือ “นกปรอดหัวโขนเคราแดง” พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ใช้ชื่อ “นกปรอดหัวโขน”) ภาคกลางเรียก นกปรอดหัวโขนหรือ นกกระหรือดหัวโขน, ภาคเหนือเรียก นกปรอดหัวจุก, ไ้จุกตูดแดง, นกปรัดจิว” หรือ “นกพิชหลิว” (เนื่องจากนกจะส่งเสียงร้อง “จิบจะลิ้ว”) ในภาคใต้นิยมเลี้ยงในกรง จึงเรียกว่า “นกรกรงหัวจุก” ต่างประเทศเรียกว่า Red- eared Bulbul

นกปรอดหัวโขนอยู่ในอันดับแพสเซอร์ริน ซึ่งเป็นอันดับที่ใหญ่ที่สุดของนก จำแนกเป็น 50-70 วงศ์ มีนกประมาณ 5,100 ชนิด หรือ 3 ใน 5 ของจำนวนชนิดนกในปัจจุบัน เป็นนกขนาดเล็กถึงขนาดกลางและส่วนมากเป็นนกบก นี้นักสัตวแพทย์และสัตวบาลเพื่อการขีดยัดเย็บไม้ในนกในอันดับนี้จะมีเสียงร้องที่ดีมากเพราะนกจะพัฒนากล่องเสียงที่ใช้สำหรับส่งเสียงร้องเป็นพิเศษ (Tracheobronchial

Syrinx) การจำแนกนกในอันดับ ใช้จำนวนกล้ามเนื้อและตำแหน่งที่เกาะของกล้ามเนื้อของกล่องเสียงเป็นหลัก เช่น วงศ์นกขมิ้น (Family Oriolidae) วงศ์นกสาธิตาและอีกา (Family Corvidae), วงศ์นกปรอด (Family Pycnonotidae) เป็นต้น

นกปรอดหัวโขนอยู่ใน วงศ์นกปรอด หรือ Bulbul (Family Pycnonotidae) ทั่วโลกมี 119 ชนิด ประเทศไทยมีนกในวงศ์นี้ 35 ชนิด

นกปรอดหัวโขนเป็นนกที่มีลักษณะเด่น คือมีขนบนหัวมีขนหงอนตั้งขึ้นไปคล้ายสวมหมวก ทำให้คนไทยนึกถึงหัวโขนที่ผู้แสดงโขนต้องสวมกัน จึงเรียกว่า “นกปรอดหัวโขน” ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 นกปรอดหัวโขน โตเต็มวัย อายุ 5 ปี

นกปรอดหัวโขนมีความยาวจากปากถึงปลายหางเฉลี่ย 20 เซนติเมตร ลำตัวค่อนข้างตั้งตรงขนที่ปกคลุมลำตัวอ่อนนุ่มและฟู โดยเฉพาะบริเวณหลังตอนล่างและตะโพกซึ่งค่อนข้างยาวกว่าส่วนอื่นนอกจากนั้นที่ท้ายทอยของมันยังมีขนเป็นเส้น ๆ คล้ายเส้นผมของคนแทรกอยู่ด้วยปากค่อนข้างสั้น บาง และสันปากบนโค้งเล็กน้อย รอบ ๆ โคนปากมีขนเส้นแข็ง ๆ ด้วย ปีกสั้นขนปลายปีก (primaries) มี 10 เส้น หางยาวปานกลาง ปลายหางมนเล็กน้อย มีขนหาง 12 เส้นขาสั้นและนิ้วเท้าเล็กแต่ก็แข็งแรง นิ้วเท้าขึ้นไปข้างหน้า 3 นิ้ว และยื่นไปข้างหลัง 1 นิ้ว นิ้วทุกนิ้วอยู่ในระดับเดียวกัน เหมาะสำหรับจะใช้จับคอนและใช้ชีวิตอยู่บนต้นไม้

นกตัวผู้และนกตัวเมียมีสีขนเหมือนกัน หน้าผาก หัวตา บนหัวรวมทั้งขนหงอนที่ตั้งชันเป็นสีดำ แต่ขนสีดำบนหัวยังยาวเลยลงมาทางด้านข้างของคอจนถึงข้างหน้าอกเห็นเด่นชัดมาก ซึ่งมีเส้นสีดำล้อมกรอบมาทางด้านล่างด้วย นอกจากนี้ยังมีแต้มสีแดงอยู่ด้วย ดูผิวน ๆ คล้ายกับเคราสีดำ (Whiskered) บริเวณขนคลุมหูเป็นแถบสีขาวและเหนือแถบสีขาวนี้ก็มีอีกเล็กน้อย แต่จะมองไม่ชัด

ในระยะไกล ส่วนบนของลำตัวตั้งแต่ท้ายทอย หลังคอ หลัง ไหล่ ตะโพก และขนคลุมโคนหางเป็นสีน้ำตาล ขนหางเป็นสีน้ำตาลแกมดำ แต่ขนหางทั้ง 5 คู่ถัดจากขนคู่บนลงไปมีสีขาวกว้างๆ ที่ปลายขนหางแต่ละเส้นด้วย ปีกมีสีน้ำตาลแกมดำเช่นเดียวกับขนหาง ส่วนล่างของลำตัวตั้งแต่กาง ใต้คอ หน้าอก ท้อง รวมทั้งสีข้างเป็นสีขาว แต่บริเวณท้องและสีข้างมีสีน้ำตาลเรื่อๆด้วย จึงดูเป็นสีขาวสกปรก ขนคลุมใต้โคนหางเป็นสีแดงเข้ม ซึ่งแลเห็นได้แต่ไกล ม่านตาสีน้ำตาล ปากสีดำ ขา นิ้วเท้า รวมทั้งเล็บก็เป็นสีดำ

นกที่โตไม่เต็มวัยมีลักษณะแตกต่างจากนกที่โตเต็มวัยเล็กน้อย หน้าผากและขนหงอนเป็นสีน้ำตาลแกมดำ ไม่ใช่สีดำ แต่มีสีแดงเหนือขนคลุมหูสีขาวก็ยังไม่มีเพราะยังเป็นสีขาวอยู่นอกจากนี้ขนคลุมใต้และบนโคนหางมีเพียงสีชมพูเรื่อ ๆ เท่านั้นยังไม่เป็นสีแดง

นกปรอดหัวโขน มีอายุทางสรีรวิทยา (Physiological longevity) เฉลี่ย 12 – 20 ปี บางตัวถึง 25 ปี และจะผลัดขนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะตาย นกปรอดหัวโขนพบเห็นได้ง่าย พบทั่วไปและตลอดทั้งปี แต่พบเห็นมากในเดือนตุลาคม – ธันวาคม ช่วงนั้นจะกินผลไม้ตามสวนและแมลงต่างๆ เช่น แมลงเม่า หากินเป็นฝูงขนาดฝูงตั้งแต่ 3 – 78 ตัว และหากินตั้งแต่พื้นดินไปจนถึงต้นไม้สูงเกิน 30 เมตร

เสียงร้องของนกปรอดหัวโขนจำแนกเป็น 2 ประเภทคือ เสียงร้องติดต่อ (Calls) เป็นเสียงร้องที่สั้นมีระดับของเสียงเพียง 1 – 2 ระดับ ใช้สำหรับติดต่อกันในนกชนิดเดียวกัน เกิดจากกรรมพันธุ์ สามารถร้องได้ทั้งสองเพศเหมือนกันเช่น ระหว่างแม่กับลูกนก ในกลุ่มเพื่อรวมฝูงหรือเพื่อเตือนภัย ไม่เกี่ยวกับการผสมพันธุ์ และ เสียงร้องเพลง (Song หรือ Sub song) เป็นเสียงร้องที่ยาว มีความถี่ของคลื่นเสียงแตกต่างกันหลายระดับ มีจังหวะและท่วงทำนองซับซ้อน เกิดจากการฝึกหัดร่วมกับกรรมพันธุ์ ปกติถูกควบคุมด้วยฮอร์โมนเพศผู้ และมักร้องเพลงในช่วงฤดูผสมพันธุ์ เพื่อประกาศอาณาเขตและกระตุ้นวงจรการสืบพันธุ์ให้เกิดขึ้นอย่างสอดคล้อง

นกปรอดหัวโขนในธรรมชาติ เริ่มร้องตั้งแต่เช้ามีจนถึงช่วงเวลา ประมาณ 9 นาฬิกา จากนั้นจะลดลงตามลำดับ แล้วจึงเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงเย็น เวลาประมาณ 16 นาฬิกา จะหยุดร้องเมื่อไม่มีแสงสว่าง ถ้าอากาศเย็นจัดหรือร้อนจัด ลมพัดจัดหรือมีฝนตกชุก นกจะส่งเสียงร้องลดลงหรือหยุดร้อง เสียงร้องของนกปรอดหัวโขนมีลักษณะและรูปแบบของเสียงที่แตกต่างจากนกชนิดอื่น เนื่องจากมีความแตกต่างกันของ syrinx และเป็นเสียงร้องเฉพาะชนิด คุณลักษณะพิเศษดังกล่าวทำให้ผู้นิยมเลี้ยงนกเพื่อฟังเสียงนกร้อง ได้พบและหันมานิยมเลี้ยงนกปรอดหัวโขนกันอย่างรวดเร็ว

นกปรอดหัวโขนจับคู่แบบ Monogamy (ประเภท จับคู่ผสมพันธุ์กันฤดูผสมพันธุ์ฤดูเดียว) เข้าสู่วัยผสมพันธุ์เมื่ออายุประมาณ 9 – 12 เดือน เริ่มเกี่ยวพาราสิและจับคู่ผสมพันธุ์ประมาณ

เดือนมกราคมเป็นต้นไป จากนั้นจะสร้างรังวางไข่ นกปรอดหัวโขนทำรังเป็นรูปถ้วยกลมก้นตื้น ตามง่ามไม้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ไปจนถึงเดือนสิงหาคม นกจะวางไข่ในเช้าวันรุ่งขึ้นหลังจากสร้างรังเสร็จ ไข่แต่ละฟองห่างกันหนึ่งวัน เฉลี่ยจะมีจำนวน 2 – 3 ฟอง ไข่มีรูปร่างรี ปลายข้างหนึ่งป้าน อีกด้านหนึ่งแหลม ผิวเปลือกไข่เรียบและเป็นมัน มีสีพื้นเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีจุดสีน้ำตาลอมม่วงขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วฟอง น้ำหนักไข่เฉลี่ย 3.75 กรัม นกทั้งสองเพศจะช่วยกันกกไข่จนฟักออกจากไข่ในวันที่ 13 และฟักเป็นตัวห่างกัน 1 วัน เมื่อฟักเป็นตัวแล้วแม่นกจะคาบเปลือกไข่ไปทิ้ง

ลูกนกปรอดหัวโขนเมื่อฟักออกจากไข่ ไม่มีขนปกคลุมลำตัว ยังไม่ลืมตา ไม่สามารถเดินหรือช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องได้รับการดูแลให้ความอบอุ่นและป้อนอาหารจากแม่นกและพ่อนก (altricial) อยู่ในรังประมาณ 12 วัน จึงสามารถบินออกจากรังได้ แต่ยังไม่หาอาหารเองไม่ได้ พ่อนกแม่นกต้องบินตามป้อนอาหาร

นกปรอดหัวโขนมีอัตราการรอดตายในธรรมชาติ ประมาณ 30 – 40 ปีจัยที่มีผลกระทบต่อกรขยายพันธุ์ของนกปรอดหัวโขนในธรรมชาติได้แก่

- 1) สัตว์ผู้ล่า พบนกกระปูดใหญ่กินทั้งไข่และลูกนก สัตว์ในวงศ์ชะมด อีเห็น กระรอก
- 2) ไฟป่า ทำลายทั้งตัวอ่อนของนก รังนก และแหล่งหากินของนกด้วย
- 3) กิจกรรมของมนุษย์ ได้แก่ การล่าเพื่อเป็นอาหาร การตัดจอบเพื่อนำไปเลี้ยงหรือขาย และสาเหตุที่สำคัญที่สุด คือการ ทำลายแหล่งที่อยู่อาศัย และการใช้ยาฆ่าแมลง ที่ทำให้นกมีสายพันธุ์อ่อนแอ พิกการอันเกิดจากสารพิษและโลหะหนักในยาฆ่าแมลง จนอาจสูญพันธุ์ได้

นกปรอดหัวโขนเป็นนกประจำถิ่นที่พบเป็นประจำ พบตั้งแต่บนที่ราบ จนถึงระดับความสูง 1,800 เมตร ไม่ชอบอยู่ในที่แห้งแล้งมาก ๆ ปรับตัวอยู่ได้ตั้งแต่ที่ว่างในป่า ชายป่า สวน ไร่ และนา ป่าละเมาะ สวนหลังบ้านของมนุษย์ เป็นต้น มีพื้นที่อาณาเขตครอบครองสูงสุด 8,000 ตารางเมตร ต่ำสุด 4,400 ตารางเมตร โดยเฉลี่ย 5,622.2 ตารางเมตร บริเวณพื้นที่แห้งแล้ง หรือมีอาหารของนกปรอดหัวโขนอยู่น้อย นกก็จะประกาศอาณาเขตครอบครองให้กว้างขึ้น ในประเทศไทยมีการกระจายพันธุ์ของนกปรอดหัวโขนในทุกภาค ภาคเหนือ พบมากที่ในหมู่บ้านและในตัวเมือง โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย และจังหวัดพะเยาซึ่งคนในภาคเหนือมักจะได้ยินว่า “จ๊ิบจะลิ่ว” ตามปกติจะพบอยู่กับเป็นฝูง ๆ แต่เกาะอยู่ห่าง ๆ กันบางฝูงอาจมีมากถึง 100 ตัว หรือมากกว่า พบเป็นคู่หรืออยู่โดดเดี่ยวน้อย ประชากรนกปรอดหัวโขนในภาคเหนือยังมีจำนวนอยู่มาก เนื่องจากนกปรอดหัวโขนในถิ่นนี้ จะมีเสียงร้องแหลมใสไม่ทุ้มใหญ่กังวาน ทำให้ไม่ถูกจับไปขายเหมือนนกปรอดหัวโขนที่มีถิ่นกำเนิดในทางภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชอบอาศัยอยู่ใน

หมู่บ้านและตัวเมืองเช่นเดียวกับภาคเหนือ พบทางตะวันตกของภาค ทางตะวันออกเฉียงเหนือและตอนเหนือของภาค ไม่พบทางตอนกลางของภาคซึ่งอากาศร้อนและแห้งแล้ง ภาคกลาง นักชนิดนี้ชอบอาศัยอยู่ตามป่าละเมาะไร่ และที่โล่ง ๆ ทั่วไป ในภาคกลาง ในกรุงเทพมหานครเดิมไม่พบนักชนิดนี้ แต่ปัจจุบันมีผู้พบเห็นมากขึ้น คาดว่าเป็นนกที่มีผู้นำมาเลี้ยงไว้ แต่หลุดไปสู่ธรรมชาติและสามารถแพร่พันธุ์ในธรรมชาติได้ ภาคใต้ พบในสวนยาง ชายป่า

ต่างประเทศ พบในเขต Oriented Region ได้แก่ ประเทศอินเดีย, ประเทศจีนตอนใต้, ประเทศเวียดนาม, ประเทศมาเลเซีย, ประเทศลาวตอนใต้ เขตติดต่อกับประเทศไทยแถบจังหวัดเลยจนถึงหนองคาย, ประเทศกัมพูชา, ประเทศพม่า, ประเทศไต้หวัน, รวมทั้งหมู่เกาะอันดามัน นอกจากนี้ยังมีผู้นำไปแพร่พันธุ์ในออสเตรเลีย หมู่เกาะฮาวาย หมู่เกาะนิโคบาร์และมอริเชียส (Mauritius) และสหรัฐอเมริกา

12.1 การเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนและงานวิจัยเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขน

การเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนมีทั้งในภาครัฐและเอกชน ภาครัฐการเพาะเลี้ยงอยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ภาคเอกชนผู้เพาะเลี้ยงส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงตามบ้านทั่วไปกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย

1) การเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนโดยภาครัฐ ปัจจุบันกรมป่าไม้ยังมิได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนโดยตรง มีแต่เพียงการจัดตั้งศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าและสถานีวิจัยสัตว์ป่า ที่จัดตั้งมาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาวิจัย และปรับปรุงพันธุ์การขยายพันธุ์ และการเพิ่มจำนวนประชากรสัตว์ป่าเป็นการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า โดยทั่วไปไม่จำแนกชนิดซึ่งรวมถึงนกปรอดหัวโขนด้วยเป้าหมายเพื่อดำรงไว้ซึ่งสายพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งจะเอื้ออำนวยประโยชน์แก่มนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต ตามหลักการจัดการสัตว์ป่า โดยมีการดำเนินการดังนี้

ภายหลังจากพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2504 เป็นต้นมา รัฐได้จัดตั้งหน่วยงานเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ตามหลักการจัดการสัตว์ป่าโดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการพัฒนาการดำเนินงานเรื่อยมาเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า มีดังนี้

1.1) สถานีเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่หายากและสัตว์ป่าที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการและมีการควบคุมที่ดีที่สามารถเพิ่มจำนวนสัตว์ป่ารวดเร็ว สามารถใช้ทดแทนหรือเป็นแหล่งอาหาร โปรรตีนที่สำคัญของมนุษย์ หรือก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจอื่น ๆ และเป็นการลดความกดดันทางการลักลอบล่าสัตว์ป่าได้อีกทางหนึ่ง การขยายพันธุ์ในลักษณะนี้เป็นการช่วยป้องกันมิให้สัตว์ป่าแต่ละชนิดต้องสูญพันธุ์ไป เมื่อมีจำนวนสัตว์ป่าเพิ่มจำนวนมากแล้วก็จะอาจจะปล่อยเข้าป่าเพื่อให้ขยายพันธุ์ตามธรรมชาติ รัฐบาลโดยกรมป่าไม้ได้จัดตั้งสถานีเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า (Wildlife Propagation Center) ขึ้นครั้งแรกที่บริเวณอ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี เพื่อเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าบางชนิดที่มีน้อยและใกล้จะสูญพันธุ์ให้สามารถขยายพันธุ์ได้และมีจำนวนมากขึ้น ปัจจุบันมีสถานีเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 21 แห่งทั่วประเทศ

1.2) สถานีวิจัยสัตว์ป่า จัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้า วิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับสัตว์ป่าโดยเฉพาะ เช่น การสำรวจสัตว์ป่า การเพิ่มขึ้นของประชากรสัตว์ป่า การศึกษาแหล่งน้ำ แหล่งอาหารของสัตว์ป่า การวิจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า การวินิจฉัยชนิดของสัตว์ป่า การพิสูจน์ซากของสัตว์ป่า การศึกษาค้นคว้าวิจัยเชิงประจักษ์และความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า ซึ่งเป็นการค้นคว้าวิจัยสัตว์ป่าในสภาพภูมิประเทศธรรมชาติโดยตรง กรมป่าไม้ ได้จัดตั้งสถานีวิจัยสัตว์ป่า (Wildlife Research Center) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2513 ที่ป่าพนมสารคาม ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแควระบบ – สีชัง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แต่ต่อมาปรากฏว่า ป่าไม้และสภาพแวดล้อมในบริเวณใกล้เคียงได้ถูกบุกรุกทำลายไปเป็นอันมาก เป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ป่าจึงได้ย้ายไปดำเนินการในสถานที่ใหม่ คือ สถานีวิจัยสัตว์ป่าเขานางรำ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานีเมื่อ พ.ศ. 2520 ปัจจุบันนี้ มีสถานีวิจัยสัตว์ป่า จำนวน 7 แห่ง

2) การเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขน โดยภาคเอกชน เนื่องจากการเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนของเอกชนในปัจจุบันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ทำให้ผู้เพาะเลี้ยงต้องเพาะเลี้ยงแบบหลบซ่อนระมัดระวังตัว งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนโดยภาคเอกชนมีอยู่น้อยมาก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเดินทางไปสังเกตการเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้เพาะเลี้ยงแบบฟาร์มจำนวน 5 ฟาร์ม และประมวลผลการเพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขนได้ดังนี้

2.1) ปัจจัยที่เอื้อต่อการเพาะเลี้ยง เอกชนนิยมเลี้ยงนกปรอดหัวโขนเพื่อแข่งขันเสียงร้องเมื่อเทียบกับชนิดอื่น เนื่องจากสาเหตุสองประการคือ

2.1.1) บัจจัยแรก บัจจัยตัวนก นกปรอดหัวโขนจัดเป็นนกร้องเพลง ซึ่ง เป็นนกในอันดับนก ที่พัฒนากล่องเสียงขึ้นมาเป็นพิเศษ (Tracheobronchial Syrinx) เพื่อใช้สำหรับ ส่งเสียงร้อง (Song หรือ Sub song) ที่ดีมาก โดยเฉพาะนกปรอดหัวโขน ได้ชื่อว่า The Nightingale of Persia เนื่องจากมีคุณสมบัติและมีลักษณะเด่นกว่านกชนิดอื่นกล่าวคือเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่ม นก เอี้ยง นกกาจเขน และนกขุนทอง นกในกลุ่มนี้จะเป็นนกเลียนเสียงที่ไม่มีแบบแผนและจังหวะ (Pattern and Rhythm) ตลอดจนสำนวนไม่ซ้ำซ้อนเหมือนนกปรอดหัวโขน และยังเลียนเสียงมนุษย์ และทุกเสียงที่นกได้ยิน กลุ่มนกเอี้ยงสาธิตาและนกคูเห่าเป็นนกมีขนาดใหญ่จึงต้องมีขนาดใหญ่ การนำนกไปฝึกซ้อมร้องแข่งกับหมู่คณะรวมทั้งนำไปแข่งไม่สะดวก ประเทศไทยเคยมีการจัด แข่งขันเสียงร้องนกคูเห่า โดยกรรมการผู้ตัดสินต้องเดินทางไปพิจารณาตัดสินถึงบ้านของผู้ส่งนก เข้าแข่งขันแต่ละคน ทำให้การจัดการแข่งขันและการเพาะเลี้ยงนกเอี้ยงสาธิตาและนกคูเห่าหมด ความนิยมไป และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มนกคีรีบุณและนกในสกุลนกแก้ว นกหงส์หยก นกในกลุ่ม นี้จะเลียนเสียงทุกเสียงและไม่มีแบบแผน เมื่ออายุมากขึ้นจะพู และหลุ่ร้องเป็นกระจุก มีกิริยา หงอยเหงามและแก่ง่อม แต่นกปรอดหัวโขนเมื่อมีอายุมากก็ยังมีรูปร่าง ลักษณะท่าทาง และลีลาการ แสดงออกเหมือนเดิมแต่เรื่องซำกว่านกในวัยหนุ่มสาวเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับนกเขาแล้ว นก ปรอดหัวโขน มีลักษณะสง่างาม สีสันโดดเด่น และมีกิริยาท่าทางในขณะที่แข่งขันเสียงร้อง ไร้ใจ และดึงดูดผู้ชมได้มากกว่าและราคาถูกกว่านกเขา ทำให้ความนิยมในตัวนกปรอดหัวโขนเริ่มเพิ่ม จำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วและคาดว่าจะได้รับความนิยมมากกว่านกร้องเพลงทุกชนิดใน พ.ศ.2547

2.1.2) บัจจัยที่สอง บัจจัยการเพาะเลี้ยง นกปรอดหัวโขนเป็นนกประจำถิ่น ของประเทศไทย รวมทั้งเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชอบอยู่ในพื้นที่เปิดโล่ง เช่น ตามที่ โล่งในป่า สวน ไร่ นา ตามบ้านในชนบท สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ทนทาน มี วิวัฒนาการสูงกว่านกล่าดับอื่น เป็นนกชอบต่อสู้กัน มีความแข็งแรงความคล่องตัวสูง ไม่ต้องการ ลักษณะถิ่นที่อยู่ทีเฉพาะ ทำให้ไม่ต้องดูแลเป็นพิเศษ เพาะเลี้ยงง่าย ไม่ค่อยเจ็บป่วยมีขนาดเล็ก กรง จึงมีขนาดเล็ก สามารถหิ้วพากรงและนกไปฝึกร้องและไปแข่งในสนามแข่งได้สะดวก ทำให้ได้รับความ นิยมเป็นอย่างมาก ผู้เพาะเลี้ยงสามารถจัดหาลูกนกอายุ 1 ปี ที่ได้จากการจับได้ในป่า ที่มีรูปร่าง ลักษณะนำเสียงดีมาฝึกร้องเพื่อส่งเข้าแข่งขันเสียงร้องได้ (ราคาตัวละ 50 - 200 บาท) หรือได้จาก การเพาะพันธุ์ในกรงเลี้ยงแต่ปัจจุบันยังไม่เป็นที่นิยมมากนัก เพราะต้องใช้เวลาเพาะเลี้ยง 8 - 12 เดือน ซึ่งต่างจากนกเขาซึ่งต้องมาจากนกแข่งที่สายพันธุ์ดีที่สุดจากพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ชนะการ แข่งขันเท่านั้น ทำให้จัดหาหนกมาเพาะเลี้ยงยาก และมีราคาสูง (มีราคาตั้งแต่ 20,000 - 550,000 บาท)

ปัจจุบันมี ชมรมผู้เพาะเลี้ยงนกปรอดหัวโขน ประกอบด้วยชมรมย่อยมากกว่า 150 ชมรมทั่วประเทศ มีสมาชิกชมรมเฉลี่ย 20 - 50 คน และร่วมกับภาครัฐเพื่อหาแนวทางและมาตรการในการเพาะเลี้ยงอยู่เสมอ แต่ด้วยสมาคมขาดเอกภาพเนื่องจากเป็นสมาคมไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้รัฐขาดข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพประชากรของนกปรอดหัวโขนและผู้เพาะเลี้ยงภาคเอกชน การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าดังกล่าวจึง ไม่สามารถหาข้อสรุปเพื่อนำไปกำหนดมาตรการได้ ปัจจุบันผู้เพาะเลี้ยงบางคนเมื่อเห็นชมรมไม่สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเพาะเลี้ยงของตนได้จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับสมาคมมากเท่าที่ควร

13. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

13.1 ประวัติความเป็นมา

ตำบลนาชุมเห็ด เมื่อก่อนอยู่ในเขตปกครองของอำเภอกันตัง แต่ต่อมารายฐุมมากขึ้นและไม่สะดวก จึงมีความคิดเห็นในการแบ่งแยกการปกครองเป็นกิ่งอำเภอย่านตาขาว ซึ่งต่อมากฐานะเป็นอำเภอ

โดยชื่อของตำบลนั้น มาจากภายในตำบลมีต้นไม้ชนิดหนึ่งอยู่มาก เป็นประเภทไม้ล้มลุก ชื่อต้นชุมเห็ด และแบ่งการปกครองเป็น 9 หมู่บ้าน ส่วนมากการตั้งชื่อหมู่บ้านต่างๆ ตามสิ่งแวดล้อม คือ บ้านไทรงาม ควนหิน ต้นปรัง ลำพิกุล(ลำโท) มาบเมา หนองเป็ด ทอนพลา ลำขนุน โลกโดน

13.2 วิสัยทัศน์

การคมนาคมสะดวก สาธารณูปโภคทั่วถึง การเกษตรก้าวหน้า ประชารุ่งเรือง

13.3 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาชุมเห็ด เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของอำเภอย่านตาขาว โดยมีระยะทางห่างที่ว่าการอำเภอย่านตาขาวประมาณ 15 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดตรังไปทางทิศใต้ประมาณ 25 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลอำเภอและจังหวัดต่างๆดังนี้

ทิศเหนือจด	ตำบล โลกสบ้า,ช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง
ทิศใต้จด	ตำบลหนองบ่อ, โพรงกระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
ทิศตะวันออกจด	เทือกเขาบรรทัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันตกจด	ตำบลเกาะเปืยะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

13.4 ขนาดและพื้นที่

ตำบลนาชุมเห็ด มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 32,750 ไร่หรือประมาณ 52.40 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านไทรงาม

หมู่ที่ 2 บ้านควนหิน

หมู่ที่ 3 บ้านต้นปรัง

หมู่ที่ 4 บ้านลำพิกุล

หมู่ที่ 5 บ้านมาบเมา

หมู่ที่ 6 บ้านหนองเป็ด

หมู่ที่ 7 บ้านทอนปลา

หมู่ที่ 8 บ้านลำขนุน

หมู่ที่ 9 บ้านโคกโค่น

13.5 แผนที่ตำบลนาชุมเห็ด

ภาพที่ 5 แผนที่ตำบลนาชุมเห็ด

13.6 ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบเชิงเขา มีลำคลองหลายสายไหลผ่าน เป็นแนวเทือกเขาบรรทัดซีกตะวันออก บริเวณตอนกลางและตะวันตกเป็นเนินที่ราบสลับกันไป จะมีความลาดเอียง เทือกเขาบรรทัดมีสภาพป่าธรรมชาติ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เช่น คลองไทรงาม คลองลำพิกุล เป็นต้น ภูมิอากาศ มี 2 ฤดูกาล คือ ฤดูฝน และฤดูร้อน

14. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประทุมทิพย์ เกตุแก้ว (2551: 93) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ คุณลักษณะงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคกับความสุขในการทำงานของ พยาบาล งานพยาบาลผ่าตัด โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นพยาบาลจำนวน 162 คน ผลการวิจัย พบว่า พยาบาลมีการรับรู้คุณลักษณะงาน และความสุขในการทำงานอยู่ในระดับสูง ค่าความสุข เฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านความรักในงาน ด้านความสำเร็จในงาน และด้านการเป็นที่ยอมรับ อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่องระดับความสุขในการทำงานของพนักงานพยาบาล เช่นกัน ส่วนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคอยู่ในระดับกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส มีผลต่อความสุขในการทำงาน ส่วนปัจจัยอายุ อายุงาน ระดับงาน ไม่มีผลต่อความสุขในการทำงาน ซึ่งพบว่าขัดแย้งกับผลการวิจัยของ จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2547) ที่ว่าปัจจัยด้านอายุมีผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานพยาบาล และพบว่าการรับรู้ คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของพนักงานพยาบาล

รวมศิริ เมนะ โปธิ (2550: 83) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เครื่องมือวัดการทำงานอย่างมีความสุขกรณีศึกษา นักศึกษาภาคพิเศษ ระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 207 คน โดยใช้แบบสอบถามการทำงานอย่างมีความสุขในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการออกแบบเครื่องมือที่สามารถใช้วัดการทำงานอย่างมีความสุขในองค์กรได้ จากการศึกษาพบว่า มิติที่ก่อให้เกิดความสุขในการทำงาน ซึ่งมีทั้งหมดห้ามิติ ได้แก่ มิติด้านผู้นำ มิติด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มิติด้านความรักในงาน มิติด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน และมิติด้านค่านิยมขององค์กร เครื่องมือดังกล่าวสามารถวัดระดับความคิดเห็นระดับความสุขในการทำงานและปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละมิติ ผลที่ได้จากการสร้างแบบวัด การทำงานอย่างมีความสุข พบว่า เครื่องมือนี้มีค่าความน่าเชื่อถือสูง กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานอย่างมีความสุข เครื่องมือที่ใช้มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9577 (จากค่าของ Alpha) และจากระดับความสุขจากการทำงานที่ได้รับในปัจจุบัน เครื่องมือที่ใช้มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9542 (จากค่าของ Alpha) ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมากทั้งสองส่วน นอกจากนี้ใน ส่วนของระดับความสุขของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ภาพรวมของระดับความสุขในการทำงานปัจจุบัน ของกลุ่มตัวอย่าง จากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.487 กล่าวได้ว่า ในปัจจุบันมีระดับความสุขในการทำงานอยู่ในระดับมาก

กัลยารัตน์ อ้องคณา (2549: 108) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้คุณค่าในตน สภาพแวดล้อมในงาน กับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่าง 405 คน ผลการวิจัยพบว่าความสุขในการทำงานอยู่ในระดับสูง ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่างกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน สำหรับการรับรู้คุณค่าในตน และสภาพแวดล้อมในงานมีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลี้ยงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา มีทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้รับโดยตรงจากพื้นที่ศึกษา ซึ่งก็คือข้อมูลจากผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุก ปัจจัยด้านจิตวิทยาและปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก และแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในชีวิต

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลจากเอกสาร และงานวิชาการต่างๆ เช่น หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร เป็นต้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ บุคคลที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เลือกเฉพาะผู้ที่เลี้ยงนกรงหัวจุก จำนวน 100 คน

3. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)^2}{e^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่ม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 5%

Z แทน ระดับความมั่นใจที่กำหนดไว้ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความ
มั่นใจ 95% (0.05)

e แทน สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5%

แทนค่าในสูตรเพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$$n = 72.96$$

จากสูตรหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 73 คน (ระดับนัยสำคัญ 0.05)
แต่ได้เก็บตัวอย่างจริงจำนวน 100 คน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

4. วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยเลือกเฉพาะบุคคลที่อาศัย
อยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอนาชุมเห็ด อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง ที่เลี้ยงนกกรงหัวจุก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับบุคคลที่เลี้ยงนก
กรงหัวจุกโดยเป็นคำถามปลายปิดทั้งหมด ซึ่งมีโครงสร้างของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส
ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ ด้านการ
เรียนรู้ ด้านความเชื่อ ด้านทัศนคติ ด้านบุคลิกภาพ และด้านแนวคิดที่มีต่อตนเอง โดยให้ผู้ตอบ
ประเมินจากมาตราส่วนประเมินค่าดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง (Reference group) ครอบครัว (Family) และบทบาทและสถานะ (Roles and status) โดยให้ผู้ตอบประเมินจากมาตราส่วนประเมินค่าดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอนาชุมเห็ด อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง ได้แก่ ปัจจุบันเลี้ยงนกกองหัวจุกจำนวนกี่ตัว เลี้ยงนกกองหัวจุกประเภทใดมากที่สุด เหตุผลในการเลือกนกกองหัวจุกมาเลี้ยง ระยะเวลาที่เลี้ยงนกกองหัวจุก แหล่งข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับนกกองหัวจุก วัตถุประสงค์สำคัญในการเลี้ยงนกกองหัวจุก ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงนกกองหัวจุกต่อเดือน และนิยมซื้อนกกองหัวจุกจากแหล่งขายในพื้นที่ใด

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความสุขในชีวิต ได้แก่ ด้าน Happy Body : สุขภาพดี ด้าน Happy Relax : ผ่อนคลายดี ด้าน Happy Heart : น้ำใจดี ด้าน Happy Soul : จิตวิญญาณดี ด้าน Happy Family : ครอบครัวดี ด้าน Happy Society : สังคมดี ด้าน Happy Brain : ใฝ่รู้ดี โดยให้ผู้ตอบประเมินจากมาตราส่วนประเมินค่าดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความสุขมากที่สุด/ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความสุขมาก/ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความสุขปานกลาง/ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความสุขน้อย/ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความสุขน้อย/ระดับน้อยที่สุด

ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ขอสงวนสิทธิ์ในลิขสิทธิ์

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบก่อน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่ต้องการวัดค่าสอดคล้องตามเป้าหมายของวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือไม่ แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้เรียนนครนงหัวจุกที่อาศัยอยู่ในตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 30 คน โดยนำแบบสอบถามนี้ไปวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) (บุญธรรม กิจปริดาบปริสุทธิ์, 2547: 266) ซึ่งมีค่าเท่ากับ Alpha 0.9172 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแก้ไขข้อบกพร่องให้เหมาะสม เมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามที่กำหนดไว้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) มีรายละเอียดดังนี้

1. ใช้สถิติพรรณนาเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการบรรยายข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้เรียนนครนงหัวจุก และพฤติกรรมการเลี้ยงนครนงหัวจุก

2. ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบผลของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนครนงด้วยค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA

3. ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยาและปัจจัยด้านสังคมกับความสุขจากการเลี้ยงนครนงหัวจุก โดยแปลงผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (r) ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สันหรือสหสัมพันธ์อย่างง่าย ผู้วิจัยต้องเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน โดยมี 2 ตัวแปรที่ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ ซึ่งอยู่ในมาตราเรียงอันดับ (Ordinal Scale) ขึ้นไป

สหสัมพันธ์ (r) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1 ค่าลบแสดงความสัมพันธ์ทางลบหรือทางตรงกันข้าม ค่าบวกแสดงความสัมพันธ์ทางบวกหรือทางเดียวกัน

$r = .50$ ถึง 1.00 หรือ $r = -.50$ ถึง -1.00 ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

$r = .30$ ถึง $.49$	หรือ $r = -.30$ ถึง $-.49$	ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
$r = .10$ ถึง $.29$	หรือ $r = -.10$ ถึง $-.29$	ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
$r = .00$		ถือว่าข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลี้ยงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยากับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มคนที่เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอนาชุมเห็ด อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง จำนวน 100 คน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มคนที่เลี้ยงนกรงหัวจุกได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจากการตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้นำคำตอบจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 6 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุก

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในชีวิตที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุก

ตอนที่ 6 ผลวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยแจกแจงจำนวน และค่าร้อยละ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	88	88
หญิง	12	12
รวม	100	100

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง เป็นเพศชายจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 88 และเป็นเพศหญิงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	5	5
20 – 35 ปี	44	44
36 – 60 ปี	42	42
60 ปีขึ้นไป	9	9
รวม	100	100

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุระหว่าง 20 – 35 ปี เป็นจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 36 – 60 ปี เป็นจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42 อายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และอายุน้อยกว่า 20 ปี เป็นจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	39	39
สมรส/อยู่ด้วยกัน	57	57
หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่	4	4
รวม	100	100

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกันจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมามีสถานภาพโสดจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39 และมีมีสถานภาพหย่า/หม้าย/แยกกันอยู่จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนา

ศาสนา	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ศาสนาพุทธ	90	90
ศาสนาอิสลาม	8	8
ศาสนาคริสต์	2	2
รวม	100	100

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมานับถือศาสนาอิสลามจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และนับถือศาสนาคริสต์จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	11	11
ธุรกิจส่วนตัว	16	16
เกษตรกร	42	42
รับจ้าง	14	14
นักเรียน/นักศึกษา	17	17
รวม	100	100

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้เลี้ยงนกกกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษาจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ประกอบธุรกิจส่วนตัวจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ประกอบอาชีพรับจ้างจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ละคราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป.4	2	2
ประถมศึกษา	11	11
ม.ต้น	14	14
ม.ปลาย/ปวช.	31	31
ปวส./อนุปริญญา	11	11
ปริญญาตรี	30	30
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1
รวม	100	100

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้เลี้ยงนกกกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับม.ปลาย/ปวช.จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมามีการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 มีการศึกษาในระดับม.ต้นจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 มีการศึกษาในระดับปวส./อนุปริญญาจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า ป.4 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 และมีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	34	34
10,001 – 30,000 บาท	53	53
30,001 – 50,000 บาท	11	11
50,001 บาทขึ้นไป	2	2
รวม	100	100

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาทจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53 รองลงมาตามลำดับมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 50,000 บาทจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไปจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา จะประกอบไปด้วย 7 ด้าน คือ แรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ ทัศนคติ บุคลิกภาพ และแนวความคิดที่มีต่อตนเอง

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

ด้านแรงจูงใจ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
มีความพึงพอใจและภาคภูมิใจกับการเลี้ยงนกกองหัวจุก	37 (37.0)	42 (42.0)	17 (17.0)	3 (3.0)	1 (1.0)	4.11	0.863	ระดับมาก
การเลี้ยงนกกองหัวจุกเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับในสังคมที่อาศัยอยู่	31 (31.0)	45 (45.0)	23 (23.0)	1 (1.0)	0 (0.0)	4.06	0.763	ระดับมาก
ได้รับการสนับสนุนการเลี้ยงนกกองหัวจุกจากครอบครัว	35 (35.0)	34 (34.0)	21 (21.0)	6 (6.0)	4 (4.0)	3.90	1.078	ระดับมาก
มีการปรึกษาการเลี้ยงนกกองหัวจุกร่วมกันกับเพื่อนๆ	36 (36.0)	34 (34.0)	23 (23.0)	7 (7.0)	0 (0.0)	3.99	0.937	ระดับมาก
การเลี้ยงนกกองจะต้องมีความรู้และประสบการณ์มาก่อน	21 (21.0)	37 (37.0)	28 (28.0)	8 (8.0)	6 (6.0)	3.59	1.093	ระดับมาก

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (ต่อ)

ด้านแรงจูงใจ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การเลี้ยงนกกกรงหัวจุกไม่กระทบต่องานในอาชีพหลัก	27 (27.0)	32 (32.0)	26 (26.0)	8 (8.0)	7 (7.0)	3.64	1.168	ระดับมาก
เลี้ยงนกกกรงหัวจุกเพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริม	19 (19.0)	31 (31.0)	26 (26.0)	15 (15.0)	9 (9.0)	3.36	1.210	ระดับมาก
การเลี้ยงนกกกรงหัวจุกทำลายระบบนิเวศน์หรือสภาพแวดล้อม	10 (10.0)	27 (27.0)	32 (32.0)	17 (17.0)	14 (14.0)	3.02	1.189	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่าปัจจัยจิตวิทยาด้านแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังมากที่สุดคือแรงจูงใจจากการมีความพึงพอใจและภาคภูมิใจกับการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.863) การเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับในสังคมที่อาศัยอยู่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.763) แรงจูงใจจากการได้รับการสนับสนุนการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกจากครอบครัวอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.078) แรงจูงใจจากการมีการปรึกษาการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกร่วมกันกับเพื่อนๆ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.937) แรงจูงใจในการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกจะต้องมีความรู้และประสบการณ์มาก่อนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.093) แรงจูงใจว่าการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกไม่กระทบต่องานในอาชีพหลักอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.168) แรงจูงใจว่าเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.210) แรงจูงใจว่าการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นการทำลายระบบนิเวศน์หรือสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.189)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านการรับรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ด้านการรับรู้	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	43 (43.0)	37 (37.0)	19 (19.0)	1 (1.0)	0 (0.0)	4.22	0.786	ระดับมาก
การเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นผลดีต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	20 (20.0)	44 (44.0)	30 (30.0)	6 (6.0)	0 (0.0)	3.78	0.836	ระดับมาก
ยอมรับราคาที่สูงในการชื้อนกรงหัวจุกมาเลี้ยงได้	18 (18.0)	35 (35.0)	35 (35.0)	9 (9.0)	3 (3.0)	3.56	0.988	ระดับมาก
รับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลี้ยงนกรงหัวจุกจากสื่อต่างๆ	19 (19.0)	31 (31.0)	33 (33.0)	10 (10.0)	7 (7.0)	3.45	1.123	ระดับปานกลาง
รู้สึกผ่อนคลายและสบายใจเมื่อได้ยินเสียงร้องของนกรงหัวจุก	37 (37.0)	39 (39.0)	22 (22.0)	2 (2.0)	0 (0.0)	4.11	0.815	ระดับมาก

จากตารางที่ 9 ปัจจัยจิตวิทยาด้านการรับรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง พบว่าการรับรู้ว่าการเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อยู่ในระดับการรับรู้มาก (ค่าเฉลี่ย = 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.786) การเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นผลดีต่อการดำรงชีวิตประจำวันอยู่ในระดับการรับรู้มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.836) การยอมรับราคาที่สูงในการชื้อนกรงหัวจุกมาเลี้ยงได้อยู่ในระดับการรับรู้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.988) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลี้ยงนกรงหัวจุกจากสื่อต่างๆอยู่ในระดับการรับรู้มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.123) การรู้สึกผ่อนคลายและสบายใจเมื่อได้ยินเสียงร้องของนกรงหัวจุกอยู่ในระดับการรับรู้มาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.815)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลียนงกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ด้านการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การเลียนงกรงหัวจุกเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	43 (43.0)	37 (37.0)	19 (19.0)	1 (1.0)	0 (0.0)	4.22	0.786	ระดับมาก
การเลียนงกรงหัวจุกเป็นผลดีต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	20 (20.0)	44 (44.0)	30 (30.0)	6 (6.0)	0 (0.0)	3.78	0.836	ระดับมาก
ยอมรับราคาที่สูงในการซื้อนกกรงหัวจุกมาเลี้ยงได้	18 (18.0)	35 (35.0)	35 (35.0)	9 (9.0)	3 (3.0)	3.56	0.988	ระดับมาก
รับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลี้ยงนกกรงหัวจุกจากสื่อต่างๆ	19 (19.0)	31 (31.0)	33 (33.0)	10 (10.0)	7 (7.0)	3.45	1.123	ระดับปานกลาง
รู้สึกผ่อนคลายและสบายใจเมื่อได้ยินเสียงร้องของนกกรงหัวจุก	37 (37.0)	39 (39.0)	22 (22.0)	2 (2.0)	0 (0.0)	4.11	0.815	ระดับมาก

จากตารางที่ 10 พบว่าปัจจัยจิตวิทยาด้านการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลียนงกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง มีดังนี้ การเรียนรู้ว่าการเลียนงกรงหัวจุกทำให้ได้รับความรู้และทักษะใหม่ๆอยู่ในระดับการเรียนรู้มาก (ค่าเฉลี่ย = 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.726) ประสิทธิภาพในการเลียนงกรงหัวจุกส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ในระดับการเรียนรู้มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.966) และประสิทธิภาพในการเลียนงกรงหัวจุกเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆอยู่ในระดับการเรียนรู้มากเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย = 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.851) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ด้านความเชื่อ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	43 (43.0)	37 (37.0)	19 (19.0)	1 (1.0)	0 (0.0)	4.22	0.786	ระดับมาก
การเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นผลดีต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	20 (20.0)	44 (44.0)	30 (30.0)	6 (6.0)	0 (0.0)	3.78	0.836	ระดับมาก
ยอมรับราคาที่สูงในการซื้อนกกรงหัวจุกมาเลี้ยงได้	18 (18.0)	35 (35.0)	35 (35.0)	9 (9.0)	3 (3.0)	3.56	0.988	ระดับมาก
รับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกจากสื่อต่างๆ	19 (19.0)	31 (31.0)	33 (33.0)	10 (10.0)	7 (7.0)	3.45	1.123	ระดับปานกลาง
รู้สึกผ่อนคลายและสบายใจเมื่อได้ยินเสียงร้องของนกกกรงหัวจุก	37 (37.0)	39 (39.0)	22 (22.0)	2 (2.0)	0 (0.0)	4.11	0.815	ระดับมาก

จากตารางที่ 11 พบว่าปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ในเรื่องการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นการนำโชคเข้ามาให้อยู่ในระดับความเชื่อปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.149) และการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นกิจกรรมที่สร้างความสุขให้กับผู้เลี้ยงอยู่ในระดับความเชื่อที่มาก (ค่าเฉลี่ย = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.829) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

ด้านทัศนคติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การเลี้ยงนกกองหัวจุกทำให้เกิดการพบปะกับเพื่อนใหม่ๆ	38 (38.0)	38 (38.0)	22 (22.0)	2 (2.0)	0 (0.0)	4.12	0.820	ระดับมาก
การเลี้ยงนกกองหัวจุกทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของสังคม	23 (23.0)	35 (35.0)	38 (38.0)	3 (3.0)	1 (1.0)	3.76	0.878	ระดับมาก
การเลี้ยงนกกองหัวจุกทำให้เกิดการรวมตัวเป็นชมรมในทุกระดับ	34 (34.0)	37 (37.0)	26 (26.0)	3 (3.0)	0 (0.0)	4.02	0.853	ระดับมาก

จากตารางที่ 12 พบว่าปัจจัยจิตวิทยาด้านทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง ในด้านการเลี้ยงนกกองหัวจุกทำให้เกิดการพบปะกับเพื่อนใหม่ๆมีทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.820) ด้านการเลี้ยงนกกองหัวจุกทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมมีทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.878) และด้านการเลี้ยงนกกองหัวจุกทำให้เกิดการรวมตัวเป็นชมรมในทุกระดับอยู่ในทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมากเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย = 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.853) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ด้านบุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
มีเพื่อนๆในวงการชมรมนกเป็นจำนวนมาก	39 (39.0)	30 (30.0)	25 (25.0)	6 (6.0)	0 (0.0)	4.02	0.943	ระดับมาก
การเลี้ยงนกมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ	18 (18.0)	30 (30.0)	40 (40.0)	11 (11.0)	1 (1.0)	3.53	0.948	ระดับมาก

จากตารางที่ 13 พบว่าปัจจัยจิตวิทยาด้านบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ในด้านกรมีเพื่อนๆในวงการชมรมนกเป็นจำนวนมากส่งผลต่อพฤติกรรมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.943) และด้านการเลี้ยงนกกองหัวจุกมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพอยู่ส่งผลต่อพฤติกรรมระดับรองลงมา (ค่าเฉลี่ย = 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.948) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยจิตวิทยาด้านแนวความคิดที่มีต่อตนเองที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ด้านแนวความคิด	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
มีเพื่อนๆในวงการชมรมนกเป็นจำนวนมาก	39 (39.0)	30 (30.0)	25 (25.0)	6 (6.0)	0 (0.0)	4.02	0.943	ระดับมาก
การเลี้ยงนกกองหัวจุกมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ	18 (18.0)	30 (30.0)	40 (40.0)	11 (11.0)	1 (1.0)	3.53	0.948	ระดับมาก

จากตารางที่ 14 พบว่าปัจจัยจิตวิทยาด้านแนวความคิดที่มีต่อตนเองที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังมากที่สุดคือผู้ที่มีความคิดเห็นว่าการเลี้ยงนกกองหัวจุกเป็นสิ่งที่ดีและน่าภาคภูมิใจ (ค่าเฉลี่ย = 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.759) อยู่ในระดับความสำคัญระดับมาก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม จะประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว และ บทบาทและสถานะ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

กลุ่มอ้างอิง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
ในภูมิภาคหรือชุมชนที่อาศัยอยู่นิยมเลี้ยงนกกองหัวจุกกันเป็นจำนวนมาก	31 (31.0)	43 (43.0)	20 (20.0)	6 (6.0)	0 (0.0)	3.99	0.870	ระดับมาก
ในภูมิภาคหรือชุมชนที่อาศัยอยู่มีชื่อเสียงในการเลี้ยงนก นานกมาแข่งขัน	32 (32.0)	41 (41.0)	20 (20.0)	7 (7.0)	0 (0.0)	3.98	0.899	ระดับมาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังมากที่สุดคือ ในภูมิภาคหรือชุมชนที่อาศัยอยู่นิยมเลี้ยงนกกองหัวจุกกันเป็นจำนวนมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.870) อยู่ในระดับความสำคัญระดับมาก

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ครอบครัว	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
ในตระกูลมีการเลี้ยงนกกรงหัวจุกกันมาหลายรุ่น และมีการสืบทอดกันมา	15 (15.0)	33 (33.0)	24 (24.0)	13 (13.0)	15 (15.0)	3.20	1.279	ระดับปานกลาง
ในตระกูลมีชื่อเสียงในการเลี้ยงนก หรือเคยได้รับรางวัล	11 (11.0)	32 (32.0)	28 (28.0)	13 (13.0)	16 (16.0)	3.09	1.240	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า ข้อมูลปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังมากที่สุดคือ ในตระกูลมีการเลี้ยงนกกรงหัวจุกกันมาหลายรุ่น และมีการสืบทอดกันมา (ค่าเฉลี่ย = 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.279) อยู่ในระดับความสำคัญระดับปานกลาง

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านบทบาทและสถานะที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

บทบาทและสถานะ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การเป็นเจ้าของนกกรงหัวจุกสายพันธุ์ดี หรือคนที่เคยได้รับรางวัลจากการชนะเลิศการแข่งขันทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น	20 (20.0)	42 (42.0)	31 (31.0)	5 (5.0)	2 (2.0)	3.73	0.90 8	ระดับมาก

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยด้านบทบาทและสถานะที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (ต่อ)

บทบาทและสถานะ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การมีกรงนกราคาแพงเป็นการแสดงถึงสถานะทางสังคม และทำให้เป็นที่ยอมรับ มีหน้ามีตาในวงสังคม	19 (19.0)	33 (33.0)	33 (33.0)	9 (9.0)	6 (6.0)	3.50	1.08	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่า ข้อมูลปัจจัยด้านบทบาทและสถานะที่มีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังมากที่สุดคือ การเป็นเจ้าของนกกองหัวจุกสายพันธุ์ดีหรือคนที่เคยได้รับรางวัลจากการชนะเลิศการแข่งขันทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.908) อยู่ในระดับความสำคัญระดับมาก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรเลี้ยงนกกองหัวจุก

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ จำนวนนกกองหัวจุกที่เลี้ยง สายพันธุ์ที่เลี้ยง ประเภทที่เลี้ยง เหตุผลที่เลือกนกกมาเลี้ยง ระยะเวลาที่เลี้ยง แหล่งข้อมูล วัตถุประสงค์ในการเลี้ยง ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และแหล่งซื้อนกกองหัวจุก โดยแจกแจงจำนวน และค่าร้อยละ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนนกกองหัวจุกที่เลี้ยง

จำนวนที่เลี้ยง	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3 ตัว	55	55
4 - 6 ตัว	22	22
7 - 9 ตัว	10	10

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนนกรงหัวจุกที่เลี้ยง (ต่อ)

จำนวนที่เลี้ยง	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9 ตัวขึ้นไป	13	13
รวม	100	100

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลี้ยงนกรงหัวจุกจำนวน 1 - 3 ตัว จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาเลี้ยงนกรงหัวจุก 4 - 6 ตัว จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 เลี้ยงนกรงหัวจุก 9 ตัวขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และเลี้ยงนกรงหัวจุก 7 - 9 ตัว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสายพันธุ์นกรงหัวจุกที่เลี้ยง

สายพันธุ์ที่เลี้ยง	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นกรงหัวจุกเคราแดง	44	44
นกรงหัวจุกก้นเหลือง	27	27
นกรอดคอคลาย	1	1
นกรอดก้นแดงหรือปรอดคางพะ	9	9
นกรอดหน้าवलก้นเหลืองขอบตาขาว	5	5
นกรอดทอง	0	0
นกรอดเหลืองหัวจุก	9	9
นกรอดสวน	5	5
นกรอดโอง	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลี้ยงนกรงหัวจุกเคราแดงจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาเลี้ยงนกรงหัวจุกก้นเหลืองจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 เลี้ยงนกรอดก้นแดงหรือปรอดคางพะจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 เลี้ยงนกรอดเหลืองหัวจุกจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 เลี้ยงนกรอดหน้าवलก้นเหลืองขอบตาขาวจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 เลี้ยงนกรอดสวนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และเลี้ยงนกรอดคอคลายจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทนครงหัวจุกที่เลี้ยง

ประเภทที่เลี้ยง	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลูกนกหูกดำ (ลูกนกเกิดใหม่)	36	36
นกที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้ว	52	52
นกป่า	12	12
อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 20 พบว่าผู้เลี้ยงนครงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลี้ยงนกที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้วจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาเลี้ยงลูกนกหูกดำ (ลูกนกเกิดใหม่) จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36 และเลี้ยงนกป่าจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่เลือกนครงหัวจุกมาเลี้ยง

เหตุผลที่เลือกนครงมาเลี้ยง	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หัวจุกใหญ่	33	33
ลำตัวใหญ่	10	10
ขนมีลวดลายสวยงาม	12	12
เสียงร้องดี	45	45
อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 21 พบว่าเหตุผลที่ผู้เลี้ยงนครงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลือกนครงมาเลี้ยงเพราะนกมีเสียงร้องดีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาเพราะนกมีหัวจุกใหญ่จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33 เพราะขนมีลวดลายสวยงามจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และเพราะนกมีลำตัวใหญ่จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่เลี้ยงนกกองหัวจุก

ระยะเวลาที่เลี้ยง	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 เดือน	4	4
1 - 6 เดือน	16	16
7 เดือน - 1 ปี	11	11
1 ปีขึ้นไป	69	69
รวม	100	100

จากตารางที่ 22 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลี้ยงนกกองหัวจุกเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไปจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69 รองลงมา 1 - 6 เดือนจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 7 เดือน - 1 ปีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 และต่ำกว่า 1 เดือนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งข้อมูลของผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกที่ได้รับข้อมูล

แหล่งข้อมูล	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุคคลอื่น	79	79
วารสาร/นิตยสาร/หนังสือพิมพ์	8	8
โทรทัศน์/วิทยุ	3	3
อินเทอร์เน็ต	7	7
อื่นๆ	3	3
รวม	100	100

จากตารางที่ 23 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลในการเลี้ยงนกกองหัวจุกจากบุคคลอื่นมากที่สุดเป็นจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาได้รับข้อมูลจากวารสาร/นิตยสาร/หนังสือพิมพ์จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8 รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7 รับข้อมูลจากโทรทัศน์/วิทยุจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 รับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเลี้ยง นกกรงหัวจุก

วัตถุประสงค์ในการเลี้ยง	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงทำให้ผู้เลี้ยงมีใจรักสัตว์และรักธรรมชาติ	12	12
ฟังเสียงร้องแล้วเพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนและคลายเครียดอย่างหนึ่ง	28	28
มีความเชื่อว่า เลี้ยงแล้วจะนำโชคลาภมาให้ ทำให้การทำมาหากินเกิดความคล่องตัวดี	2	2
เพื่อเลี้ยงและขายเป็นอาชีพ	3	3
เพื่อการแข่งขัน มีการประกวดแข่งขันประชันเสียง และเป็นประเพณี	46	46
ช่วยกันอนุรักษ์นกกรงหัวจุก ทำการขยายพันธุ์ให้มากขึ้น	9	9
อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 24 พบว่าวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงนกของผู้เลี้ยงนกกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อการแข่งขัน มีการประกวดแข่งขันประชันเสียง และเป็นประเพณีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาเลี้ยงเพื่อฟังเสียงร้องแล้วเพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนและคลายเครียดอย่างหนึ่งจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28 เลี้ยงเพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงทำให้ผู้เลี้ยงมีใจรักสัตว์และรักธรรมชาติจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 เลี้ยงเพื่อช่วยอนุรักษ์นกกรงหัวจุก ทำการขยายพันธุ์ให้มากขึ้นจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 เลี้ยงและขายเป็นอาชีพจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 และมีความเชื่อว่า เลี้ยงแล้วจะนำโชคลาภมาให้ ทำให้การทำมาหากินเกิดความคล่องตัวดีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการเลี้ยงนกกรงหัวจุก

ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	60	60
1,001 - 5,000 บาท	32	32
5,001 - 10,000 บาท	5	5
10,001 บาทขึ้นไป	3	3
รวม	100	100

จากตารางที่ 25 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาทจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา 1,001 - 5,000 บาทจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32 5,001 - 10,000 บาทจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และ 10,001 บาทขึ้นไปจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งที่ซื้อนกกองหัวจุก

แหล่งซื้อนก	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาคเหนือ	16	16
ภาคตะวันออก	3	3
ภาคตะวันตก	2	2
ภาคอีสาน	0	0
ภาคกลาง	6	6
ภาคใต้	73	73
ต่างประเทศ	0	0
อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 26 พบว่าผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่ซื้อนกกองมาจากภาคใต้จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 73 รองลงมาภาคเหนือจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ภาคกลางจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ภาคตะวันออกจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 และภาคตะวันตกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในชีวิตที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมเลี้ยงนกกองหัวจุก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในชีวิตที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในชีวิต จะประกอบไปด้วย 7 ด้าน คือ สุขภาพดี ผ่อนคลายดี น้ำใจดี จิตวิญญาณดี ครอบครัวดี สังคมดี และใฝ่รู้ดี

ตารางที่ 27 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านสุขภาพดีที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกางหัวจุกของผู้เลี้ยงนกกางหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

สุขภาพดี	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
การเลี้ยงนกกางหัวจุกส่งผลต่อสุขภาพกายที่ดีขึ้น	3.87	0.825	ระดับมาก
ท่านรู้สึกว่าการเลี้ยงนกกางหัวจุกส่งผลต่อสุขภาพที่ดีของคนในครอบครัว	3.64	0.894	ระดับมาก

จากตารางที่ 27 ด้านสุขภาพดี พบว่าข้อที่ผู้เลี้ยงนกกางหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การเลี้ยงนกกางหัวจุกส่งผลต่อสุขภาพกายที่ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.825) มีความสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ รู้สึกว่าการเลี้ยงนกกางหัวจุกส่งผลต่อสุขภาพที่ดีของคนในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย = 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.894) มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 28 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านผ่อนคลายดีที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกกางหัวจุกของผู้เลี้ยงนกกางหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ผ่อนคลายดี	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
รู้สึกสบายใจเมื่อได้เลี้ยงนกกางหัวจุก	4.12	0.856	ระดับมาก
รู้สึกภาคภูมิใจเมื่อมีนกกางหัวจุกในครอบครอง	4.16	0.775	ระดับมาก
นิยมเลี้ยงนกกางหัวจุกเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ	4.21	0.808	ระดับมาก
รู้สึกผ่อนคลายเมื่อได้ยินเสียงนกกางหัวจุกร้อง	4.15	0.821	ระดับมาก

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 28 ด้านผ่อนคลายดี พบว่าข้อที่ผู้เลี้ยงนกกางหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ นิยมเลี้ยงนกกางหัวจุกเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ (ค่าเฉลี่ย = 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.808) มีความสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ รู้สึกภาคภูมิใจเมื่อมีนกกางหัวจุกในครอบครอง (ค่าเฉลี่ย = 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.775) รู้สึกผ่อนคลายเมื่อได้ยินเสียงนกกางหัวจุกร้อง (ค่าเฉลี่ย = 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.821) และรู้สึกสบายใจเมื่อได้เลี้ยงนกกางหัวจุก (ค่าเฉลี่ย = 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.856) มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 29 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านน้ำใจดีที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมกรเลียงนกรกรงหัวจุกของผู้เลียงนกรกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

น้ำใจดี	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
ท่านรู้สึกเมตตาสงสารเมื่อเห็นสัตว์เลียงมีทุกข์	4.15	0.892	ระดับมาก
ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือสัตว์เลียงที่มีปัญหา	4.17	0.805	ระดับมาก
ท่านให้ความช่วยเหลือแก่สัตว์ที่เดือดร้อนเมื่อมีโอกาส	4.06	0.874	ระดับมาก

จากตารางที่ 29 ด้านน้ำใจดี พบว่าข้อที่ผู้เลียงนกรกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอ ย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ มีความรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือสัตว์เลียงที่มีปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.805) มีความสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ มีความรู้สึกเมตตาสงสารเมื่อเห็นสัตว์เลียงมีทุกข์ (ค่าเฉลี่ย = 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.892) และให้ความช่วยเหลือแก่สัตว์ที่เดือดร้อนเมื่อมีโอกาส (ค่าเฉลี่ย = 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.874) มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 30 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านจิตวิญญาณดีที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมกรเลียงนกรกรงหัวจุกของผู้เลียงนกรกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

จิตวิญญาณดี	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
ท่านชอบให้ทานแก่สัตว์ที่พบเห็น	3.97	0.834	ระดับมาก
การเลียงนกรกรงหัวจุกทำให้ท่านมีจิตใจเมตตามากขึ้น	4.02	0.778	ระดับมาก

จากตารางที่ 30 ด้านจิตวิญญาณดี พบว่าข้อที่ผู้เลียงนกรกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอ ย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การเลียงนกรกรงหัวจุกทำให้มีจิตใจเมตตามากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.778) มีความสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านชอบให้ทานแก่สัตว์ที่พบเห็น (ค่าเฉลี่ย = 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.834) มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 31 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านครอบครัวที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ครอบครัวดี	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
การเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นการปลูกฝังให้เด็ก ๆ มีจิตใจที่อ่อนโยนขึ้น	4.00	0.888	ระดับมาก
การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้ครอบครัวได้ใกล้ชิดผูกพันกันมากขึ้น	3.78	0.970	ระดับมาก
การเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นการสร้างความรับผิดชอบกันในครอบครัว	3.76	0.986	ระดับมาก

จากตารางที่ 31 ด้านครอบครัว พบว่าข้อที่ผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นการปลูกฝังให้เด็ก ๆ มีจิตใจที่อ่อนโยนขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.888) มีความสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้ครอบครัวได้ใกล้ชิดผูกพันกันมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.970) และการเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นการสร้างความรับผิดชอบกันในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย = 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.986) มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 32 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านสังคมที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น	4.17	0.829	ระดับมาก
การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้ได้พบปะผู้คนกลุ่มใหม่มากขึ้น	4.25	0.833	ระดับมาก

จากตารางที่ 32 ด้านสังคม พบว่าข้อที่ผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การการเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้ได้พบปะผู้คนกลุ่มใหม่มากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.833) มีความสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.829) มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในชีวิตด้านใฝ่รู้ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมกรเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ใฝ่รู้ดี	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
สนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับนกรงหัวจุกมากขึ้น	4.11	0.840	ระดับมาก
สนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการเลี้ยงนกรงหัวจุกอยู่ตลอดเวลา	4.08	0.774	ระดับมาก
พร้อมที่จะได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการเลี้ยงนกรงหัวจุก	4.01	0.882	ระดับมาก

จากตารางที่ 33 ด้านใฝ่รู้ดี พบว่าข้อที่ผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ สนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับนกรงหัวจุกมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.840) มีความสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ สนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการเลี้ยงนกรงหัวจุกอยู่ตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ย = 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.774) และพร้อมที่จะได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการเลี้ยงนกรงหัวจุก (ค่าเฉลี่ย = 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.882) มีความสำคัญในระดับมากเช่นกัน

ตอนที่ 6 ผลวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ตารางที่ 34 แสดงค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์	Sig
เพศ	0.609
อายุ	0.182
สถานภาพสมรส	0.720
ศาสนา	0.102
อาชีพ	0.076
ระดับการศึกษา	0.515

ตารางที่ 34 แสดงค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความสุจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์	Sig
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.577

จากตารางที่ 34 พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน) ที่ต่างกัน ไม่ส่งผลต่อความสุจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังให้ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านจิตวิทยา มีความสัมพันธ์กับความสุในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านความเชื่อ ด้านทัศนคติ ด้านบุคลิกภาพ และด้านแนวคิดที่มีต่อตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสุจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 = ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านความเชื่อ ด้านทัศนคติ ด้านบุคลิกภาพ และด้านแนวคิดที่มีต่อตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

H_1 = ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านความเชื่อ ด้านทัศนคติ ด้านบุคลิกภาพ และด้านแนวคิดที่มีต่อตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสุจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

ตารางที่ 35 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยากับความสุในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง

ปัจจัยด้านจิตวิทยา	ความสุในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก		
	R	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
แรงจูงใจ	.547**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
การรับรู้	.569**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
การเรียนรู้	.485**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ตารางที่ 35 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยากับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (ต่อ)

ปัจจัยด้านจิตวิทยา	ความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก		
	R	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
ความเชื่อ	.558**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
ทัศนคติ	.484**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
บุคลิกภาพ	.321**	0.001	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
แนวคิดที่มีต่อตนเอง	.502**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับสูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 35 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ในการทดสอบพบว่า

ปัจจัยด้านจิตวิทยา ในด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านความเชื่อ ด้านทัศนคติ และด้านแนวคิดที่มีต่อตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีความสัมพันธ์กันระดับมากในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยด้านจิตวิทยา ในด้านการเรียนรู้ ด้านบุคลิกภาพและด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว และบทบาทสถานะ มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H_0 =$ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว และบทบาทสถานะ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

H_1 = ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว และบทบาทสถานะ มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ตารางที่ 36 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ปัจจัยด้านจิตวิทยา	ความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก		
	R	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
กลุ่มอ้างอิง	.408**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
ครอบครัว	.210*	0.036	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
บทบาทและสถานะ	.401**	0.000	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 36 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ในการทดสอบพบว่า

ปัจจัยด้านสังคม ในด้านกลุ่มอ้างอิง บทบาทและสถานะ มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านสังคม ในด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังในระดับต่ำ

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลี้ยงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกของผู้เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยากับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความสุขในชีวิตจากการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ กลุ่มคนที่เลี้ยงนกกกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอนาชุมเห็ด อ.ยานตาขาว จ.ตรัง เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ คนที่เลี้ยงนกกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับบุคคลที่เลี้ยงนกกกรงหัวจุกโดยเป็นคำถามปลายปิดทั้งหมด ซึ่งมีโครงสร้างของแบบสอบถามดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย/เดือน ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านความเชื่อ ด้านทัศนคติ ด้านบุคลิกภาพและด้านแนวคิดที่มีต่อตนเอง ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง (Reference group) ครอบครัว (Family) และบทบาทและสถานะ (Roles and status) ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกของบุคคล 100 คนที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอนาชุมเห็ด อ.ยานตาขาว จ.ตรัง ได้แก่ ปัจจุบันเลี้ยงนกกกรงหัวจุกจำนวนกี่ตัว เลี้ยงนกกกรงหัวจุกประเภทใดมากที่สุด เหตุผลในการเลือกนกกกรงหัวจุกมาเลี้ยง ระยะเวลาที่เลี้ยงนกกกรงหัวจุกแหล่งข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับนกกกรงหัวจุกวัตถุประสงค์สำคัญในการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกต่อเดือน นิยมซื้อนก

กรงหัวจุกจากแหล่งขายในพื้นที่ใด ตอนที่ 5 แบบสอบถามความสุขในชีวิต ได้แก่ ด้าน Happy Body : สุขภาพดี ด้าน Happy Relax : ผ่อนคลายดี ด้าน Happy Heart : น้ำใจดี ด้าน Happy Soul : จิตวิญญาณดี ด้าน Happy Family : ครอบครัวดี ด้าน Happy Society : สังคมดี ด้าน Happy Brain : ใฝ่รู้ดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS กำหนดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง โดยใช้สถิติพรรณนาเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการบรรยายข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้เลี้ยงนกรงหัวจุก และพฤติกรรมกรงหัวจุก จากนั้นจึงทำการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบผลของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนกรงด้วยค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยาและปัจจัยด้านสังคมกับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุก โดยแปลงผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 88) มีอายุระหว่าง 20 – 35 ปี (ร้อยละ 44) สถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 57) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 90) ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 42) มีการศึกษาในระดับม.ปลาย/ปวช. (ร้อยละ 31) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาท (ร้อยละ 53)
2. สำหรับพฤติกรรมกรงหัวจุกนั้น พบว่า ผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอยานตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลี้ยงนกรงหัวจุกจำนวน 1 - 3 ตัว (ร้อยละ 55) สายพันธุ์ที่เลี้ยงมากที่สุดคือนกรงหัวจุกเคราแดง (ร้อยละ 44) ประเภทของนกที่เลี้ยงคือนกที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้ว (ร้อยละ 52) เหตุผลในการเลือกนกรงเลี้ยงเพราะนกรงมีเสียงร้องดี (ร้อยละ 45) ระยะเวลาที่เลี้ยงส่วนใหญ่คือ 1 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 69) แหล่งข้อมูลที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงนกรงหัวจุกมากที่สุดคือจากบุคคลอื่น (ร้อยละ 79) วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อการแข่งขันประชันเสียงและเป็นประเพณี (ร้อยละ 46) มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท (ร้อยละ 60) และแหล่งซื้อนกรงหัวจุกส่วนใหญ่นิยมซื้อจากภาคใต้ (ร้อยละ 73)
3. ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่าง พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน) ที่ต่างกัน ไม่

ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังให้ต่างกัน

4. ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านจิตวิทยา (ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ การรับรู้ ความเชื่อ และแนวความคิดที่มีต่อตนเอง) มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันในระดับสูงกับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ส่วนด้านการเรียนรู้ ทักษะคิด และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันในระดับปานกลางกับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01)

5. ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านสังคม (ได้แก่ ด้านกลุ่มอ้างอิง บทบาทและสถานะ) มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันในระดับปานกลางกับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01) ส่วนด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันในระดับต่ำกับความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงนกกองหัวจุกที่พบว่า ผู้เลี้ยงนกกองหัวจุกในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังส่วนใหญ่เลี้ยงนกกองหัวจุกจำนวน 1 - 3 ตัว สายพันธุ์ที่นิยมคือนกกองหัวจุกเคราแดง นิยมเลี้ยงนกที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้ว ส่วนใหญ่เลี้ยงมาเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท มีแหล่งข้อมูลในการรับข่าวสารการเลี้ยงนกคือจากบุคคลอื่น นิยมซื้อนกกองหัวจุกมาจากภาคใต้ และเหตุผลในการเลือกนกมาเลี้ยงคือนกมีเสียงร้องดี มีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อการแข่งขันประชันเสียงและเป็นประเพณี

ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างที่พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อความสุขจากการเลี้ยงนกกองหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังให้ต่างกัมนั้น เป็นผลมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีคุณสมบัติด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่ใกล้เคียงกันมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรสวรรค์ จินตนาวาลี (2553) ที่พบว่า พยาบาลวิชาชีพในจังหวัดสมุทรสาครที่มีอายุต่างกัน มีระดับความสุขในการปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ที่พบว่า ปัจจัยด้านจิตวิทยา (ได้แก่ แรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ ทศนคติ บุคลิกภาพ และแนวความคิดที่มีต่อตนเอง) มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ที่พบว่า ปัจจัยด้านสังคม (ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว บทบาทและสถานะ) มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านจิตวิทยาและปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ดังนั้น ภาครัฐควรจะทำให้การส่งเสริมการเลี้ยงนกรงหัวจุกเพื่อเป็นกิจกรรมของคนในชุมชนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และก่อให้เกิดความสุข

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เน้นการศึกษาในเชิงปริมาณ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ด้วยการสังเกต การมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อทำความเข้าใจกับสาเหตุของพฤติกรรม และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเลี้ยงนกรงหัวจุก
2. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตที่จำกัด คือศึกษาเฉพาะผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกรงหัวจุกในบริเวณพื้นที่หรือภูมิภาคอื่นๆด้วย

รายการอ้างอิง

- กรรมจักร์ ภูประเสริฐ. (2527). **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ช้างเผือก.
- กันยา สุวรรณแสง. (2538). **จิตวิทยาทั่วไป General psychology**. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยา.
- _____. (2533). **การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กัลยารัตน์ อ่องคณา. (2549). “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้คุณค่าในตัวตน สภาพแวดล้อมในงานกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาล เอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. (2537). **ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.socialwarning.msociety.go.th/risk/5.html>
- ณัฐพร ชินบุตร. (2547). **บทบาท**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/posts/259734>
- ทรงพล ภูมิพัฒน์. (2541). **จิตวิทยาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทิพย์ นาดสุภา. (2513). **บทความประกอบหมวดวิชาการศึกษา วิชาจิตวิทยาการศึกษา**. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศ กรรมการฝึกหัดครู.
- นวลละออ สุภาพล. (2527). **ทฤษฎีบุคลิกภาพ**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิภา นิธยาน. (2530). **การปรับตัวและบุคลิกภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2547). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์
- ปราชญ์ลาปน์ กัณหเนตร. (2540). “บุคลิกภาพ.” เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 325 มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประทุมทิพย์ เกตุแก้ว. (2551). “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณลักษณะงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคกับความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาล

- ผ่าตัด: กรณีศึกษาโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระครูใบฎีกาอำนาจ โอภาโส. (2552). **ความสุขที่ไม่ควรสูญเสีย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์สุภาจำกัด
- พิชญ์สิริ ไคว้ตระกูล และสุธีรา เผ่าโกศลดิษฐ์. (2538). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: เทพรัตน์พับลิช ซึ่งกรุ๊ป.
- มัลลิกา คณานุรักษ์. (2549). **นกเขาชวา นครกรงหัวกรง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รวมศิริ เมนะโพธิ. (2550). “เครื่องมือวัดการทำงานอย่างมีความสุข กรณีศึกษา นักศึกษาภาคพิเศษ ระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์” วิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร คณะพัฒนารทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เอนกกุล กรี่แสง. (2526). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Howard H. Kendler. (1963). **Attitude**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm>
- John W. Santrock. (2000). **Psychology**. New York: McGraw-Hill Higher.
- Kimble. (1964). **Learning**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://jennisalesson4.blogspot.com/>
- Murrey. (1951). **Personality**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม. เข้าถึงได้จาก [http://socialscience.igetweb.com/articles/41926354/igetweb%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E\(Personality\).html](http://socialscience.igetweb.com/articles/41926354/igetweb%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E(Personality).html)
- Walters. (1978). **Motives**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมการเลี้ยงและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขจากการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของผู้ที่อาศัยอยู่ใน
ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามประกอบด้วย 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านจิตวิทยา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยด้านสังคม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมกรเลี้ยงนกกรงหัวจุก

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความสุขในชีวิต

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

2. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

3. ขอความกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() น้อยกว่า 20 ปี () 20 – 35 ปี

() 36 – 60 ปี () 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

() โสด () สมรส/อยู่ด้วยกัน () หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่

4. ศาสนา

() ศาสนาพุทธ () ศาสนาอิสลาม () ศาสนาคริสต์

() ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพ

() ราชการ/รัฐวิสาหกิจ () ธุรกิจส่วนตัว () เกษตรกร

() รับจ้าง () นักเรียน/นักศึกษา () อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่า ป.4 () ประถมศึกษา

() ม.ต้น () ม.ปลาย /ปวช.

() ปวส./อนุปริญญา () จบปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

() ต่ำกว่า 10,000 () 10,001 – 30,000

() 30,001 – 50,000 () 50,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านจิตวิทยา

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อความ	5	4	3	2	1
แรงจูงใจ					
8.ท่านมีความพึงพอใจและภาคภูมิใจกับการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกในขณะนี้					
9.การเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับในสังคมที่ท่านอยู่					
10.ท่านได้รับการสนับสนุนการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกจากครอบครัว					
11.ท่านมีการปรึกษาการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกร่วมกันกับเพื่อนๆ					
12.ท่านคิดว่าการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกนั้นจะต้องมีความรู้และประสบการณ์มาก่อน					
13.ท่านคิดว่าการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกไม่กระทบต่องานในอาชีพหลัก					
14.ท่านเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริม					
15.ท่านคิดว่าการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นการทำลายระบบนิเวศน์หรือสภาพแวดล้อม					
การรับรู้					
16.ท่านมีความรู้ความเข้าใจว่าการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
17.ท่านคิดว่าการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเป็นผลดีต่อการดำรงชีวิตประจำวัน					

ข้อความ	5	4	3	2	1
18. ในการซื้อนกรงหัวจุกมาเลี้ยงนั้น ท่านยอมรับกับราคาที่สูงได้					
19. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนกรงหัวจุกจากสื่อต่างๆ (โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ)					
20. ท่านรู้สึกผ่อนคลายและสบายใจเมื่อได้ยินเสียงร้องของนกรงหัวจุก					
การเรียนรู้					
21. การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้ท่านได้รับความรู้และทักษะใหม่ๆ					
22. ประสบการณ์ในการเลี้ยงนกรงหัวจุกส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของท่าน					
23. ประสบการณ์ในการเลี้ยงนกรงหัวจุกของท่านเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ					
ความเชื่อ					
24. ท่านคิดว่าการเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นการนำโชคลาภมาให้					
25. ท่านคิดว่าการเลี้ยงนกรงหัวจุกเป็นกิจกรรมที่สร้างความสุขให้กับผู้เลี้ยง					
ทัศนคติ					
26. การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้เกิดการพบปะกับเพื่อนใหม่ๆ					
27. การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม					
28. การเลี้ยงนกรงหัวจุกทำให้เกิดการรวมตัวเป็นชมรมในทุกระดับ					
บุคลิกภาพ					
29. ท่านมีเพื่อนๆ ในวงการชมรมนกรงมากมาย					

ข้อความ	5	4	3	2	1
30.การเลี่ยนงกรงหัวจุกมีส่วนในการช่วยเสริมสร้าง บุคลิกภาพของท่านให้ดีขึ้น					
แนวความคิดที่มีต่อตนเอง					
31.ท่านคิดว่าการที่ตนเลี่ยนงกรงหัวจุกนั้นเป็นสิ่งที่ดีและ น่าภาคภูมิใจ					
32.ผู้อื่นมีความคิดเห็นว่าการที่ท่านเลี่ยนงกรงหัวจุกนั้น เป็นสิ่งที่ดีและน่าภาคภูมิใจ					

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยด้านสังคม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อความ	5	4	3	2	1
กลุ่มอ้างอิง (Reference group)					
33. ในภูมิภาคหรือชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีความนิยมในการเลี้ยงนกกองหัวจุกกันเป็นจำนวนมาก					
34. ในภูมิภาคหรือชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีชื่อเสียงในการเลี้ยงนกกองหัวจุก มีการนำนกมาแข่งขันกันอยู่บ่อยๆ					
ครอบครัว (Family)					
35. ตระกูลของท่านมีการเลี้ยงนกกองหัวจุกกันมาหลายรุ่น และมีการสืบทอดมาจนถึงท่าน					
36. ตระกูลของท่านมีชื่อเสียงในการเลี้ยงนก หรือเคยได้รับรางวัลต่างๆเกี่ยวกับการแข่งขันนกกองหัวจุก					
บทบาทและสถานะ (Roles and status)					
37. การเป็นเจ้าของนกกองหัวจุกสายพันธุ์ดี หรือนกที่เคยได้รับรางวัลจากการชนะเลิศการแข่งขันทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น					
38. การมีกรงนกราคาแพงเป็นการแสดงถึงสถานะทางสังคม และทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับ มีหน้ามีตาในวงสังคมของท่าน					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงนกรงหัวจุก

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

39. ปัจจุบันท่านเลี้ยงนกรงหัวจุกจำนวนกี่ตัว

- () 1 - 3 ตัว () 4 - 6 ตัว () 7 - 9 ตัว () 9 ตัวขึ้นไป

40. ท่านเลี้ยงนกรงหัวจุกพันธุ์ใดมากที่สุด

- () นกรงหัวจุกเคราแดง () นกรงหัวจุกก้นเหลือง
 () นกปรอดคอกลาย () นกปรอดก้นแดง หรือปรอดกางแพะ
 () นกปรอดหน้าवलก้นเหลืองขอบตาขาว () นกปรอดทอง
 () นกปรอดเหลืองหัวจุก () นกปรอดสวน
 () นกปรอดโอง () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

41. ประเภทของนกรงหัวจุกที่ท่านเลือกมาเลี้ยงคือ

- () ลูกนกหูดำ (ลูกนกเกิดใหม่) () เลี้ยงนกที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้ว
 () เลี้ยงนกป่า () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

42. เหตุผลหลักในการเลือกนกรงหัวจุกที่นำมาเลี้ยงของท่านคือ

- () หัวจุกใหญ่ () ลำตัวใหญ่ () ขนมีลวดลายสวย
 () เสียงร้องดี () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

43. ระยะเวลาที่ท่านเลี้ยงนกรงหัวจุกมา

- () ต่ำกว่า 1 เดือน () 1 - 6 เดือน
 () 7 เดือน - 1 ปี () 1 ปีขึ้นไป

44. ท่านได้รับข้อมูลในการเลี้ยงนกรงหัวจุกจากแหล่งใดมากที่สุด

- () จากบุคคลอื่น () วารสาร/นิตยสาร/หนังสือพิมพ์
 () โทรทัศน์/วิทยุ () อินเทอร์เน็ต () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

45. วัตถุประสงค์สำคัญในการเลี้ยงนกรงหัวจุกของท่านคืออะไร

- () เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงทำให้ผู้เลี้ยงมีใจรักสัตว์และรักธรรมชาติ
 () ฟังเสียงร้องแล้วเพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนและคลายเครียดอย่างหนึ่ง
 () มีความเชื่อว่า เลี้ยงแล้วจะนำโชคลาภมาให้ ทำให้การทำมาหากินเกิดความคล่องตัวดี
 () เพื่อเลี้ยงและขายเป็นอาชีพ
 () เพื่อการแข่งขัน มีการประกวดแข่งขันประชันเสียง และเป็นประเพณี

() ช่วยกันอนุรักษ์นกรงหัวจุก ทำการขยายพันธุ์ให้มากขึ้น

() อื่นๆ(โปรดระบุ).....

46.ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงนกรงหัวจุกต่อเดือนเป็นจำนวนเงินประมาณกี่บาท

() ต่ำกว่า 1,000 บาท

() 1,001 – 5,000 บาท

() 5,001 – 10,000 บาท

() 10,001 บาทขึ้นไป

47.ท่านนิยมซื้อนกรงหัวจุกจากแหล่งขายในพื้นที่ใดมากที่สุด

() ภาคเหนือ

() ภาคตะวันออก

() ภาคตะวันตก

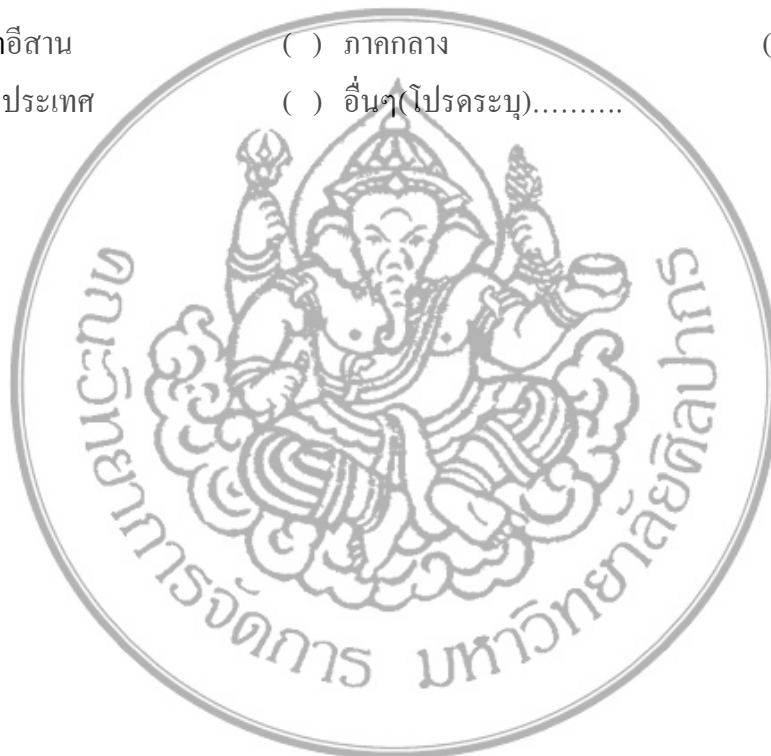
() ภาคอีสาน

() ภาคกลาง

() ภาคใต้

() ต่างประเทศ

() อื่นๆ(โปรดระบุ).....

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความสุขในชีวิต

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความสุขมากที่สุด/ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความสุขมาก/ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความสุขปานกลาง/ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความสุขน้อย/ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความสุขน้อย/ระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	5	4	3	2	1
Happy Body : สุขภาพดี					
48.ท่านรู้สึกว่าการเลี้ยงสัตว์ส่งผลต่อสุขภาพกายที่ดีขึ้น					
49.ท่านรู้สึกว่าการมีสัตว์เลี้ยงในบ้านส่งผลต่อสุขภาพที่ดีของคนในครอบครัว					
Happy Relax : ผ่อนคลายดี					
50.ท่านรู้สึกสบายใจเมื่อได้เลี้ยงนกกกรงหัวจุก					
51.ท่านรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อท่านมีนกกกรงหัวจุกในครอบครอง					
52.ท่านนิยมเลี้ยงนกกกรงหัวจุกเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ					
53.ท่านรู้สึกผ่อนคลายเมื่อได้ยินเสียงนกกกรงหัวจุกร้อง					
Happy Heart : ใจดี					
54.ท่านรู้สึกเมตตาสงสารเมื่อเห็นสัตว์เลี้ยงมีทุกข์					
55.ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือสัตว์เลี้ยงที่มีปัญหา					
56.ท่านให้ความช่วยเหลือแก่สัตว์ที่เดือดร้อนเมื่อมีโอกาส					
Happy Soul : จิตวิญญาณดี					
57.ท่านชอบให้ทานแก่สัตว์ที่พบเห็น					
58.การเลี้ยงสัตว์ทำให้ท่านมีจิตใจเมตตามากขึ้น					

ข้อความ	5	4	3	2	1
Happy Family : ครอบครัวดี					
59.เป็นการปลูกฝังให้เด็กๆในครอบครัวมีจิตใจที่อ่อนโยนขึ้น					
60.การเลี้ยงสัตว์ทำให้ครอบครัวของท่านได้ใกล้ชิดผูกพันกันมากขึ้น					
61.เป็นการสร้างความรับผิดชอบกันในครอบครัว					
Happy Society : สังคมดี					
62.การเลี้ยงนกทำให้ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น					
63.การเลี้ยงนกทำให้ท่านได้พบปะผู้คนกลุ่มใหม่มากขึ้น					
Happy Brain : ใฝ่รู้ดี					
64.ท่านสนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับนกกรงหัวจุกมากขึ้น					
65.ท่านสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการเลี้ยงนกอยู่ตลอดเวลา					
66.ท่านพร้อมที่จะได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการเลี้ยงนกกรงหัวจุกของตนเอง					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี.....

ข้อมูลที่ได้จากท่านจักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงานชิ้นนี้
และขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวจริญภรณ์ ช่วยเรือง
ที่อยู่ 91 หมู่ 5 ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง 92140

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวิเชียรมาตุ
จังหวัดตรัง
- พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2555 เข้ารับการฝึกงานที่สรรพกรพื้นที่จังหวัดตรัง

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวชนิชา ปิยชนันต์
 ที่อยู่ 3603/23 ซอยประชาสงเคราะห์ 11 ถนนประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง
 เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
 พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2555 เข้ารับการฝึกงานที่ บมจ. โทรทัศน์สื่อบีบี

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี